SIMONIS STARO-
VOLSCI

SCRIPTO-
RVM POLONI-
corum

ἙΚΑΤΟΝΤΑ͂Σ;

Seu

CENTVM ILLV-
ſtrium Poloniæ Scri-
ptorum

Conv. Crac. SS. Michael. et Joseph Carmel. Discalc.

ELOGIA ET
VITÆ.

FRNCOFORTI
Sumptibus Iacobi
de Zetter,
Aõ 1625.

†

Vivat, vivat MARIA Immaculatè Concepta, regnetq; in aeternum et ultra. Amen

Quod christifidelis devotè pronunciet, gaudeatq; se ... ipse

temporibus in quibus licet pleno ore publicare MARIAM ab omni

Originali etiam labe immunem.

PRVDENTI SENATVI P. Q. LEOPOLIENSI, &c.

CVM *ante triennium forte, bellica virtute Illustrium virorum Elogia, in patrium sermonem, patriis intermixtis exemplis, versâ, vobis offerrem,* AMPLISSIMI VIRI, *statueram, si studium meum à vobis probaretur, eadem statim ratione, & Illustrium Sarmatiæ nostræ Scriptorum vitas, breuiter colligere, ac vobis iisdem Patronis dicare & consecrare; idque duplicem ob causam. Prima est, quia, quos hic doctissimos viros collegi, potissimum eos apud vos, aut in circumiacenti Roxolania, cuius vos caput estis, natos & educatos reperij, ac proinde non nisi vobis, vestros populares offerre volui: vt quemadmodum ipsi, maioribus prudentia & eruditione, semper pares esse studuistis, ita & filiis successoribusque vestris, hos eosdem à me breuiter descriptos proponatis, vera & valida virtutis incitamenta. Namque vt scitis, & veteres illi Romani, non alia posteris suis ad res præclare agendas exempla, quam maiorum imagines ac statuas in foro pro templis ponebant, titulis etiam facinorum in basi appositis: quibus conspectis atque perlectis, æmulatione gloriæ excitata iuuentus, nullum laborem ac periculum pro salute ac dignitate patriæ recusarent. Secunda, quia vosmet soli in tota Polonia estis, qui assidue in illo angulo vestro insonante Otthomanum tuba, tibias & fistulas vt sic dicam Musarum cogitatis, & ea constantia inter primas Russiæ splendetis, vt nusquam non habeatis litteras ac litteratos suo honori. Quos, quia ego quoque colo, & vos tales (non blandiendo dico) veneror semper & suspicio, ideo me quoque, quamuis ignotum & immerentem, tenuemque illam scriptionem meam, cum ad*

vos venissem, sic excepistis benigne, vt maiorem tunc à vobis gratiam retulerim, quam vnquam habere sperauerim. Cuius quidem humanitatis tantæ, iterum etiam mihi è bello Turcico redeunti exhibitæ, vt me gratum etiamnum & memorem serio credatis, en hoc vile ac leue munus Elogiorum, vestro inclyto nomini sacrum, lubens in vulgus emitto, & vt à maligni liuoris dente, pro innato in litteras amore defendatis, vestræ auctoritati & iudicio summitto. Valete, ac animi mei erga vos communiaque litterarum studia promptitudinem, æqui bonique consulite.

LECTO-

LECTORI MEO.

MIRABERIS fortasse, LECTOR, quod è tota Sarmatia, non plures tibi eruditos, quam centum collegerim: idq; per totum diuagatus spatium, ex quo sub frigidum hunc axem Apollo cum sororibus suis venerit. Desine quæso, & facti mei has causas breuiter accipe. Primam, quia nostri Sarmatę, priscis illis temporibus, plus Marti seruiere, quam Mineruę, vti & omne genus Scytharum, ac propterea etiam quæ gessere, obliuionis puluere conspersa videmus; quod nemo fuerit, qui calamo perstricta transmitteret posteris. Primus sub hoc Tirione nostro Mecislaus Princeps fidei lucem, & alius cum illa, litterarum splendorem post eum agnouit: propagauit autem per Septentrionis oras, Magnus Iagello, Gymnasio Cracouiensi excitato. Et hinc est, quod viri apud nos eruditi pauci, quia paucæ quoq; nunc primum ætates, ex quo erudiri cœpimus. Secunda causa est, quia vt in aliis rebus, ita & in propaganda sui apud posteros memoria, nescio more ne, an errore, nostri sunt neglıgētes, maluntq; satius, vti eorum fert animositas, laudanda facere, quam quæ fecissent, ipsi laudare: ex quo etiam scripta maiorum egregia, in Bibliothecis Monasteriorum, in scriniis nobilium, in chartophilaciis eruditorũ, passim à tineis corrodi videmus: in lucem vero non emitti, vel quia nō audent se nobilissimis aliorum populorum ingeniis, barbari ad id æui ab illis habiti, exæquare: vel quia patronos sibi, scriptisq; suis difficillime nanciscuntur, cum quisq; Megistanum nostrorum malit sumptus in canes, equos, vestes, seruos, vina aut aromata spendere, quam in ea, quæ æternum per gentes & ætates nomen

ſuum propagarent. Tertia, quia hic non niſi eos enumerare animus fuit, quibus æternitatis Genius affuit, quiq; ingenii ſui ſpecimen non niſi ſeriis ſcriptis, poſteris probarunt: eorum enim qui nihil, aut leue aliquod argumentum tractarunt, & ipſi alias eruditiſſimi viri fuerunt, ſemper infinitus erat, eſtque etiamnum in Polonia numerus: quinimo & illorum potuiſſet reperiri multo maior catalogus, cæterum nos haud omnium notitiam, prę ſertim veterum aſſequi valuimus. Quæ autem potuimus, ea libentes, vt & alia noſtra, in tuum ô Magne Deus honorem, in veſtrum ô Poloni mei, ac quique Candidi Lectores, bonum, moliti ſumus, quo, & vos iſti ſciatis, durum quoque Sarmatam, aliquid ingenio valere, & inter cultiſſimas quaſuis gentes, haud inferiorem omnino Polonum, Dei benignitate eſſe; & illi ipſi, tot inter ſe excellentibus ingeniis, vel in tanta negligentia, conſpectis, ſedulius in poſterum bonis artibus incumbant, ac litteratos homines fauore & amore proſequantur; quo vel ſic, immortalitati ſeſe, felicius ſuis maioribus, conſecrare valeant. Ac tu quoque, Candide, Vale.

STANISLAI STOSLAVII
ad auctorem.

Centum Sarmatici monſtraſti ſedulus orbi
Ornamenta, viros & decus omne ſoli.
Virtutem haud pateris Starouolſci condier vmbra
Inter virtutes hæc quoque ſumma tuas.

Simonis

SIMONIS STAROVOLSCI

SCRIPTORVM POLONICORVM 'ΕΚΑΤΟΝΤΑ'Σ;

Seu

CENTVM ILLVSTRIVM Poloniæ Scriptorum

ELOGIA ET VITÆ.

STANISLAVS HOSIVS. I.

QVI Elogia Doctorum virorum ſcripſere(vti longam eorum ſeriem Bartholomæus Keckermanus recenſet:& nos in Penu Hiſtorico fecimus) illi fere omnes methodum ſuam, vel per modum Alphabeti, vt Paulus Iouius, vel per ætates ſingulorum, ſcientiaſue, vt alii, diſpoſuere: putantes ſe, vel feliciorem ſic, legentis memoriam reddere poſſe, vel faciliorem inueniendi vnumquemque, cum opus, rationem. Vtriq; recte. Sed quod vtrumq; vel ex ſolo indice noſtro, ſub finem appoſito, facile aſſequare. Hic autem ſeruabimus ordinẽ Doctiſſimi viri Auberti Miræi, qui ſuos ornans Elogiis Belgas, illos priore lo o ponendos putauit, qui dum viuerent nobiſcum, priore quoq; ſeu præſtantiore loco fuerant ornati. Talem ego inter noſtros Sarmatas STANISLAVM HOSIVM putarim, virum plebeio quamuis ordine natum, omni attamen ſæculorum memoria dignum, & inter Theologię Candidatos, non minus fulgentem, quam inter ignes minores Luna. Et quem ita cenſendum, clarus ille noſtræ Sarmatiæ Orator, claroque genere ortus Orechouius, putauit, vt ſe indignum calamum ipſius, cum ſcribendo fatigatus poſuiſſet,

In libello de legenda Hiſtoria.

Ordo noſtræ ſcriptionis.

Iudicium Orechouij de Hosio li. 3. Dialogorum. Vsus familiariter Benedicto à Cosmin, qui Professor in Academia, scripsit Latini sermonis obseruationes. Et sermones sacros. Bibliothecamque Academiæ plurimis libris moriens auxit, proq; semper augenda, certum censum reliquit.

fuiſſet, ſumere, aut facem lucentem, cum codicem ſacrum legeret; tenere, in ſuis Dialogis, palam fateri non erubuerit. Is etenim patria Cracouienſis, fundamentis ſtudiorum domi firmiter iactis, laureaq; prima in artibus obtenta, in tantum in aliis ſcientiis, atque ſimul virtutibus profecerat, vt ſuis duntaxat meritis, non ſuffragatione aut fauore Principum, in Senatum primum Polonicum, & deinde Purpuratorum PP. Tit. S. Laurentii Cardinalis S.R.E. adſcitus eſſet. Quo in ordine vſque adeo ab inſigni ingenio, tenaci memoria, corporis dotibus etiam mirabilis extitit, vt iudicii grauitate, conſummatæ prudentiæ Senatoribus æquaretur. Sed heu inuiſam mortem! inuidebat Sarmatiæ, imo toti Europæ, illum vnius viri ſplendorem; eiuſque ſtamen reſecat emenſis ſupra quindecim vitæ luſtris, ipſis Nonis Auguſti Anni 1579. Conditus eſt in Eccleſia ſua titulari, ſepulcro latericii operis, cui breuis hic totius vitæ eius decurſus adſcriptus eſt.

D. O. M.
STANISLAO HOSIO POLONO.
S.R.E. PRESB. CARDIN.
VARMIENSI EPISCOPO MAIORI POENIT.
VITÆ SANCTIT. ERVDIT. ET
ELOQ. GLORIA CELEBER.

Catholicæ fidei propugnatori acerr. qui cum antiquæ probitatis, & Episc. vigilantiæ præſtantiam in humilitate, caritate, caſtitate, beneficentia expreſſiſſet. Hæret. ſectas ſcriptis, & conſiliis ſapientiſs. feruenter oppugnaſſet, multos ab errore reuocaſſet, grauiſſimeq; legationibus pro pace Eccleſiæ, cum apud Carolum V. & Ferdin. Cæſ. tum præcipue in S. Concil. Trid. Pii IV. Pontificis nomine feliciſs. perfunctus, Chriſtianæ Reip. plurimũ profuiſſet: omnium virtutum laudibus & exemplis ad imitandum abũdans obdormiuit in Domino M D LXXIX. ætatis ſuæ LXXVI.

Stanislaus Patruo, & Stanislaus Reſcius Patrono beneficentiſſ. execut. Teſtam. Poſ.

PLura de hoc viro qui cognoſcere volet, legat vitam illius, aut à Stanislao Reſcio ſupra nominato, proſa conſcriptum: aut à Thoma Trete-

Tretero,breuibus poematibus comprehensam,ac tabulis æneis per icones expressam.Hi sui alumni (vti & plurimi alii viri illustres) atque familiares fuere; & postea præclaris honoribus in Ecclesia Dei ob insignem eruditionem condecorati, velut canes pro domo Dei latrantes, aduersus nascentes hæreses vigiles floruere. Digni quorum scriptis non fides modo aut veneratio adhibeatur, sed gratia etiam & recordatio à posthumantibus debeatur.

STANISLAI STOSLAVII.

Quem stupuit doctum doctissima turba Tridenti,
Pontificum,toto ex orbe vocata,virum.
Hosius est gentis laus,fama,decusq; Polonæ.
Quem tulit, & proprio nutriit illa sinu.
Præsuleâq; mitra redimiuit; Roma sed illum
Dignum purpureâ censuit esse togâ.
Promeruitq; sua,vt templi,virtute subiret,
Romanæ sedis cardinis ille vices.
Felix cardo; fides fors Lechis vera ruisses,
Tu nisi tam forti cardine nixa fores.

IOANNES LASCIVS. II.

ARCHIEPISCOPVS Gnesnensis,vir generis nobilitate,linguarum peritia, & rerum tractandarum vsu, toti pæne Europæ notus. Præter enim splendorem familiæ suæ, quam Comites à Lasko, toga pariter ac sago illustres semper ornarunt (& quales inter illos fuerunt, Hieronymus atque Albertus, ex ordine sibi succedentes, in Palatinatū Siradiensem, cladibus Turcarum Sultano toties illatis, Dacisque deuictis, illustres; vt eos seriò Hungarici Annales, atque Polonici commendant: & nos in Elogiis, bellica virtute illustrium virorum fecimus) haud postremam quoque & ipse gloriam genti suæ attulit: cum à puero in aulis Principum enutritus, grauissimas legationes pro patria, tanta cum laude absoluisset, vt paucos sibi pares, in eo munere obeundo haberet: qui & in Concilio Lateranensi magna cum authoritate sui Regis personam gessit, & primus Ecclesiæ suæ *Legati nati* titulum, ex eo tempore peperit; quamuis & ante illum, semper *Archiepiscopi Gnesnenses*, *Primates Regni*, & *Principes Religionis in Polonia* haberentur. Cumque adhuc Præpositus tantum Posnaniensis, & Regni, Gnesnensisq; Ecclesiæ Cancellarius esset, nummos veteres, signa, tabulas, librosque calamo exaratos, magna industria

Vide Bonfinum, Cuspinianum, Vaponium, Kureum, & alios.

Sigis. I. Regis Poloniæ potentis.

Primus in Polonia statutum Io. Lascius scripsit.

stria collegit & vt eius æui genius erat, primus iussu Regis Alexandri, *conscripsit statuta & Leges Poloniæ*. Erat enim antiquitatis inprimis studiosus, & in paucis peritus, proindeque constitutiones Regni omnes, priuilegia, libertates & immunitates, paucis ante cognitas, ex archiuo & scriniis depromptas, ad notitiam & vsum ciuium, in vnum volumen compegit, atque in lucem dedit. Præterea, *librum Iuris Feudalis* fecit. & *Iuris Magdeburgensis*, quo communiter in Polonia oppidani vtuntur, *libros duos*. Demum, iuris quoque antiqui gnarus, *summæ Raymundi Parthenopæi libros quinque*, tum & alia ad Ecclesiam Remquepub. ac litterariam pertinentia, quæ in chartophilatio Ecclesiæ Gnesnensis, à tineis corrosa adhuc latitant: quam ille annis vno & viginti summa cura atq; diligentia rexit. Et inaugurato nobis Rege Sigismundo Augusto è vita decessit Anno 1531. 19. Maij, sepultus in cæmiterio Ecclesiæ suæ titularis, cum tali inscriptione.

IOANNES DE LASKO EX CANCELLARIO REGNI ARCHIEPVS GNESNEN. LEGATIONIS NATE AVCTOR. TERRAM FIGVLI EX VRBE, ET AB HIEROSOLIMIS INDVCIT. QVA CIMITERIVM HOC CONSPERGIT, ET VRNAM GLEBÆ SVÆ HOC LOCI PONIT. MORITVR TANDEM ANNO D. 1531.

CLEMENTIS IANICII.

Relligionis amor, patriæ pater, auctor honoris
Gnesna tui, castus cum pietate pudor.
Lascius, ô sanctæ mors sancta simillima vitæ,
Sic, ô si fas est, sunt mea vota mori.

STANISLAI STOSLAVII.

Ausonias toties peragrauit Lascius oras,
Personamq; sui Regis in vrbe gerit.
Legatus Lateranam dum discedit ad vrbem
Legatos Natos, Natus & ipse parit.

III.

ANDREAS CRICIVS.

Eiusdem Gnesnensis Ecclesiæ Metropolita. Natus is maiori in Polonia, Lenciciensi Palatinatui adscripta, qui, oppidum Canonicorum Collegio, & schola ab Academia Crac. Professoribus acceptis, illustre habet; vbi ille humanioribus primũ, dein Cracouiæ Philosophicis studiis operam posuit, & Alexandrũ de Mysczyn, qui post Canonica dignitate, & suffraga-

fraganei munere Vladislauiæ ornatus vixit, assidue audiuit. Prouectior Lutetiam Parisiorum lustrandæ Galliæ concessit. Inde in Italiam transgressus, Bononiam se ad percipiendam Iurisprudentiam contulit, eoq; in studio, tantos breui tempore progressus fecit, vt adhuc adolescens publice de vtroq; Iure, magna cum omnium admiratione responderit, eosque honores consecutus, qui amplissimi confecto studiorum curriculo decerni solent. Mox in patriam reuersus, non Principi solum, sed omnibus etiam, ob ingentes animi dotes gratiosus, quæ eum gradatim per honores, in supremo ad extremum dignitatis fastigio, post obitum Martini Drzeuicy, Archiepiscopi Gnesnensis, collocarunt. Hic prima illi cura Bibliothecam instruere, veterum scrinia excutere, & manuscripta exemplaria conquirere. Quia in re cum alios plurimos viros litteratos sibi coadiutores habuit, tum præcipue Clementem Ianicium Poetam illum in tota Sarmatia clarissimum, ad Præmislienſem adhuc, & postea ad Plocensem Episcopatum euectus, magno sumptu penes se aluit. Quamuis enim in dicendo facundissimus haberetur, multaque rotundo tum ore, contra crescentes Hæreses diceret, & grauissime scriberet, magis tamen eum (vt & Ioannem Dantiscum Episcopum Varmiensem Collegam suum, cum legationibus apud diuersos Principes clarum, tum grauibus Poematibus scriptis illustrem) ligatum scriptionis genus oblectabatur, quo, *Elegias*, *Epigrammata*, *& librum Epistolarum*, ad imitationem Ouidij, ad amicos conscripsit. Ipse inter togatos Regis consiliarios, & tranquillis & turbidis rebus, semper è principibus vnus, cum & doctrina, & vsu rerum, & prudentia excelleret. Quem Deus Opt. Max. magna Ecclesiæ Polonæ commoda agitantem, altero Archiepiscopatus anno, Cracouiæ humanis rebus exemit, redempti vero Orbis, Anno 1537. ætatis suæ. 54. Corpus locum sepulturæ in suo Episcopio sortitum est (succedente sibi in eam dignitatem Ioanne Latalscio) die Lunæ. 8. Iulij, tali cum inscriptione.

Iuris laurea Bononiæ meritissimo accepit. In Præmisliensi primo Episcopatu Cancellarij dignitatem gessit. Fouit & Laurentium Coruinum Rhetorem, cuius nunc Elegantiarum Oratoriarum Hortulus extat. Asseruantur hæc in Bibliotheca Episcopali Bronsberga. Ipso die Ascensionis Domini hora 17.

Rmo IN CHRISTO PATRI D. ANDREÆ CRICIO, ARCHIEPISCOPO GNESNEN.&c. INCOMPARABILI VIRO, DE RELIGIONE ATQVE REPVB. BENE MERITO, MVLTISQ. NATVRÆ ET INGENII DOTIBVS INSIGNITER PRÆDITO, POSTREMVM HOC PIETATIS MVNVS, AB AMICIS CHARAM ILLIVS MEMORIAM RETINENTIBVS POSITVM. MORITVR. A.D. MD,XXXVII. ÆTATIS VERO SVÆ. A.LIV.

CLEMENTIS IANICII.

Omnia ſolus erat Cricius, quem ſorsq́; Deusq́;
Certabant ſummis vincere muneribus.
Sors tandem indoluit quod erat contempta ſub illo,
Maturamq́; virum ſuſtulit ante diem.
Heu! quæ reſtituent miſero mihi ſæcula talem.

VITELLII.

Victori Ennius Africano adhæſit,
Auguſtus quoque Horatium, Maronem,
Actium Brutus, Archiam Latinæ
Flos linguæ Cicero, atq́; principibus,
Iſtos hi celebres viri Poëtas
Impenſa veneratione amarunt,
Diuinam Cricius Poëſim ita arſit
Magnis vt prope par foret Poetis.

STANISLAI STOSLAVII.

Critius in meritos, vtroque in Iure peritus
Qui quondam tulerat præmia iure refert.
Felix per magnos eſt tandem vectus honores
Donec & in ſummo conſtitit ille gradu.
Orbaq́; vix tanto lætata eſt Præſule Gneſna
Extincti plorat funera mœſta viri.
Mors vitam rapuit non laudem, maximus illi
Merces perpetui factus honoris honos.

IV. *Scripſit Vchanicius ille librum contra Stãcarum Hæreſiarchã, & alium, de Sacrificio Miſſæ. Romanum Cathechiſmum, Polonicum fecerat.*

NICOLAI ZORAVII.

Anchora doctorum Cricius fuit atque leuamen
Quid mirum quando doctus & ipſe fuit.

STANISLAVS KARNCOVIVS.

VIR multiplici præditus eruditione, atque inprimis Iuris Pontificii cognitione: in Epiſcopatu Vladislauienſi poſt Iacobum Vchanicium conſtitutus, à fundamentis plane labantem illam Diœceſim erexerat, templa à Hæreticis profanata aut ſpoliata innouauerat, veſtibus ſacris & imaginibus decenter ornauerat, Clerum reformauerat, atque dignitatem eorum auxerat, editis in vſum illorum *Conſtitutionibus Synodalibus Diœceſanis*, quibus & *Cathecheſes lingua vernacula* pro meliore informatione addiderat,

diderat, simulque Seminaria & Scholas, vbi hæc talia, sacris initiandi ordinibus iuuenes, ediscere possent, instituerat, assignatis in alimentum ipsorum de mensa sua redditibus annuis. Cumque vir & in Politicis rebus prudens & bene versatus esset, idcirco multos sibi à Rep. impositos labores, multa negotia, multasque legationes strenue peregit, atque rerum earum omnium testes, *libros Epistolarum familiarium edidit*, tum *Panegyricos nonnullos ac librum de iure prouinciali terrarum, ciuitatumque Prussiæ*. Scripsit & *Sermones ad Parochos. Messiam. Atque Historiam interregni*, post discessum è Polonia Henrici Andegauensis. & *Orationem longe disertissimam*, qua eum aduentantem in Regnum exceperat, tum & *aliam in Comitijs Varsouiensibus in Senatu habitam*, qua explicantur acta legationis Gedanensis. Cumque Regem Stephanum, solus, & promulgasset electum, & inaugurasset exceptum, prçter morem auitum, & voluntatẽ dissentientis tum ab electione Archiepiscopi Gnesnensis, qui ipse hanc in rem ius & auctoritatem habet, ideo iste post decessum discordantis, ex Episcopo Vladislauiensi in Metropolitanum promotus, meruit & alterum nobis Regem Serenis. Sigismundum III. legitima iam potestate inungere, Stephano è rebus humanis sublato. Hac igitur in specula locatus, verbo & exemplo gregem suum verus pastor pauit, plane absque omni repræhensione, vt vult Apostolus. Sacris enim tam sanctè vir pius quotidie operabatur, vt inter sacrificandum & lacrymas effunderet frequenter, & easdem aliis excuteret, scripseritque annis labentibus, egregium *de Ecclesia vtraq; libellum*, tum & *alium lingua natiua Eucharistia intitulatum*, cuius dum vixit vehemens assertor enituit. Quem, cum plurimi, qui se ab Ecclesia, priuata sui cerebri opinione segregarant, paulo diligentius reuoluissent, confestim ad gregem & gremium illius postliminio quasi sunt reuersi, exemplo bono, cæteris in societatem præclari facti adductis; quos tanti viri vel ipsa auctoritas allexerat. Erat enim nomen ipsius propter summam virtutem & eruditionem, tum apud suos, tum apud exteros summum; eoque magis inclarescebat in dies, quo magis ad doctrinæ singularem opinionem, vitæ perpetuam innocentiam adiungeret. Quid hic liberalitatem ipsius in egenos? quid munificentiam in Religiosos Ordines commemorem? quid Collegium PP. Societatis IESV, sumptu operoso Calissij extructum? quid Seminaria, Gnesnæ, Vladislauiæ, atque itidem Calissij instituta? Quid Iuris, Theologiæque Magistros in eis? nonne & hinc erunt qui compellent, compellenturque intrare? cum vel ex ipsis scholis tot agmina iuuenum, pietate & litteris præstantissimorum, in singulas Regni prouincias, singulis annis euolent? O magnum & laudabilem Præsulem;

Ann. 1570.

Rex in Polonia, non nisi ab Archiepiscopo Gnesnen. inaugurari solet.

Annis XXI.

atque vtinam ſint, qui ſe ad præclaram Præſulis maximi virtutum diuinarum conforment imitationem: dignus vtique hoc ſepulchri titulo, ac marmoris ornamento, quod in æde à ſe Caliſſii extructa ſpectatur, atque etiam Gneſnæ ante ſepulchrum Diui Tutellaris (S. Adalberti) ſupra fores conclauis 20. Capituli legitur.

D. O. M.

Æternæ memoriæ inclyti Præſulis & Principis D. Stanislai Karnkouij, Archiepiſcopi, Gneſnen. Legati Nati. Regni Poloniæ Primatis Primiq; Principis, &c.

Quod præſtantium ſalubriumque conſiliorum in Eccleſia & Republica, Dux, author, & moderator ſemper feliciſs. Cum exſolutis pie liberaliter & magnifice ſuis vtriq; muneribus. Erectoq; & fundato Caliſsij Soc. Ieſu Gymnaſio ampliſs. Burſa item Karnkouiana, Seminarioque Archidiœceſano, felici nihilominus ex honeſta lautaque parſimonia opum prouentu floreret.

Baſilicam hanc venerandam Capituli aliorumq; Collegiorum eius ſacerdotalium adauctis liberalitate incomparabili cenſibus illuſtriorem reddiderit, luculenter ſac. indumentis inſtruxerit, aram maximam ſumptuoſi operis iconibus exornauerit XII. clericos ad eiuſdem miniſterium coemptis in eorum alimenta, iuriſq; ſacri ſtudium fixis reditibus, inſtituerit, gratamque in templa complura, cænobia prochodochiaque beneficen. & in clerum vniuerſum paternæ charitatis & indulgen. memoriam reliquerit.

Capitulum almæ huius Eccleſiæ metropolitanę Gneſnenſis Pro æterna eius requie perpetuum ſingulis menſibus Miſſæ ſacrificium ad Mauſoleum D. Adalberti facien. decreuit, gratique hoc & memoris animi M. P.

Vixit annos LXXVIII. D. XXIX. Sedit in Archiepiſcopatu A. XXI. M. IV. D. V. Obiit Louicii VI. Idus Iunii Anno Domini M. DC. III. Caliſsii in templo Societatis Ieſu inter ſacrarium aramque maximam ſepultus.

Epiſcopatum Cuiauienſem ſeu Vladslau. 18. annis adminiſtrauit.

VITEL-

VITELLII.

Viues perennitatis æuo Karnkoui
Lumen decusq; Lechiæ
Ecclesiæq; columen atque egentium
Patronus & primus Pater.
Obliuione ab inuida te vindicant
Theatra virtutis tuæ.

ZORAVII.

Mentibus ex hominum prius oliui ad arua Canopi
Tecta euanescent barbara Pyramidum
Calisti quam Karnkoui ampla palatia IESV.
Quæ struxit socijs haud tua curta manus.

STANISLAI STOSLAVII.

Sauromatum proprijs minitatur terra ruinam *Io. Dem. Solic.*
Et regni casum Regibus orba timet.
Karnkouius studio ceu robore maximus Athlas,
Sub molem tanti ponderis ipse subit.
Sauromatis Regem Samuel velut vngit oliuo
Est modo, ceu quondam victor vbique Dauid.
Condere non minus est quam conseruare beatum
Qui conseruauit conditor esse potest.

IO. DEMETRIVS SOLICOVIVS. V.

ARchipræsul Leopoliensis. & Vachocensis primo, postea Sieciechouiensis Abbatiæ perpetuus Administrator: equestris quidem ordinis maioribus, sed tenuæ iam sortis, in Palatinatu Siradiensi natus, non modo illis ipsis in obscuro versantibus, verum etiam vniuerso Ecclesiastico Ordini, virtute sua præluxit, & assecutus est inter Roxolaniæ Magnates supremum dignitatis gradum. Quæ enim duæ res in vnum eundemq; hominem raro admodũ conuenire solent, pręstans ingenium, & summa animi modestia, eæ ambæ in illo ita eniterunt, vt de eo ornãdo certasse inter sese videãtur. Nam & in Philosophiæ studiis, quibus primos annos Crac. in Academia dedit, ita excelluit, vt superiorum ætatum Philosophis ingenio doctrinaq; par haberetur. Quo factum, vt nõ suis modo, ob eximiam morum facilitatem, hilaritatemque naturæ, esset gratus, sed externis etiam quibusuis, atque Magno illi Lipsio Censori eruditorum rigido & graui, magnopere laudatus; imo toti Europæ, quatuor & viginti obitis

Illam enim Hieronymo ex fratre Nepoti I.V.D. regendam commiserat. Vsus præceptore in artibus Gregorio Samboritano, cuius nunc Ecloga extant & Theoresis.

Labores Solicouij pro Rep. obitis pro Rep. ad diuerſos Principes legationibus, clarus. Primus is Confraternitatem D. Annæ, ardore pietatis in Poloniam introduxit, & cum fere paſſim, tum inter D. Franciſci Religioſos ſectatores excitauit. Patres Societatis IESV, vtiles in partibus illis, ſchiſmate Græcanico à nobis diſiunctis, operarios Leopolim introduxit; & cum aliis pluribus per vniuerſam Diœceſim ſuam Eccleſiis prouidit, tum Veſtalibus etiam, ſub D. Benedicti præſcripto viuentibus, in eadem vrbe monaſterium erexit. Academiæ Crac. in qua inſtitutus fuit, & cuius ſolius præceptis ad vitam cum virtute traducendam informatus erat, ſemper bene voluit, bene fecit; maxime ſtudioſis pauperibus. *Eleemoſyna.* Tam enim effuſa erga indigentes miſericordia & beneficentia fuit, vt credibile multis videatur, mediocres ipſius reditus, ad vſum tantæ liberalitatis diuinitus, vt aliquando farina & oleum illud Sarephtanæ viduæ, auctos interdum fuiſſe. Feruntque de illo, quod pauperi ſemel importune eleemoſynam petenti, annulum quo ſecretiores literas obſignabat, non habens quod largiatur, dederit: accidit, vt aliquot poſt Menſes ſcribens ad amicum, ſigillum quod non erat in promptu, in arcula ſolita quæreret, & ecce inopinato, quem pauperi dediſſet, annulum conſpiceret. Attonitus itaq; miraculo, procidit in faciem glorificans Deum, & exinde ad largiendum promptior fuit. Fuit & in contemplatione fere totus, in lectione vero Græcorum & Latinorum ſcriptorum, etiam tum cum in itinere eſſet, aſſiduus. reliquitque de talento ſuo. *Scripta Solicouii.* *Super Pſalm. 67. Exurgat Deus & diſſipentur inimici eius. Meditationis ſeu explicationes*; vere pias, vere dignas Præſule tanto. Item *Faſtorum Chriſtianorum libellum. Lutheri Triumphum*, contra Thraſonicum eiuſdem triumphum, à quodam Lutherano confictum. *Pruſſiam Ducalem*, eiuſque ſub Auguſto Rege tumultum. Et hæc ligata Oratione. Soluta vero. *In obitum eiuſdem Regis Auguſti Orationem, & Panegyrim ad Gallos atque Sarmatas*: quæ ſub nomine probi viri annectitur Annalibus Cromeri. In Chartophilacio vero ſuo reliquit, *ſuper Euangelia, Pſalmos, Epiſtolas atque Hymnos per annum in templo decantari ſolitos, expoſitionem, Ephemeris ſacra nuncupatam.* Itemque *Meditationes quotidianas. Iuris Liuonici lib.* II. *ac eiuſdem Prouinciæ Topographiam.* Familiares autem eius epiſtolæ, in ſeriis etiam grauibuſque rebus ſcriptæ, innumerabiles pœnè in Cænobio Vachocenſi, ſed indigeſtæ, aſſeruantur; plurimæ diſperſæ: in quibus omnibus ſtilus electus, recondite elegans, rerum varia cognitio, notatum ſubtilitas, cenſuræ maturum quoddam iudicium: & ante omnia neſcio quid altum & ingenuum, quod ſpirat in eius ſcriptis (legi enim poſthuma fere omnia) quodque animum legenti obiicit non plebeium. Conditus eſt ante aram maximam, augu-

ſta in

ſta in æde S S. Trinitatis apud Leopolien. quam annis circiter viginti irrepræhenſibiliter rexit, vt ex adiuncto teſtamenti illius, & Paraphraſi Matthiæ Siſinii.S.T.D. in illud, cuique videre fas eſt. *Obiit An 1603.*

VITELLII.

Solicouio præconium
Famamq; factis comparem
Ambire, ſimile eſt ad facem
Inferre lichnum Phœbeam.
Contermina eius eſt Polo
Laus, meritaq; ſuperant ſolum.

ZORAVII.

Veni, vidi, hoſtes vici, ſemel ore ſuperbo
Cæſar protulerat magna trophæa crepans.
Legatus vicibus viginti quattuor idem
O Solicoui tu reſonare potes.

PETRVS TOMICIVS. VI.

EPiſcopos inter, agmen ducat Petrus Tomicius. Nobilis de domo Nauis. primum Cracouiæ, liberalibus artibus inſtitutus, & laurea Philoſophica ornatus: Dehinc Lipſiæ, poſt Bononiæ & Romæ, cum *An. 1490.* politioribus litteris ab Antonio Burgo Hiſpano, tum Iure Ciuili & Canonico à Philippo Beroaldo egregie informatus, & Doctor creatus; Domum reuerſus Cancellarium apud Fridericum Cardinalem, germanum Regium aliquandiu egit; quo vita functo, Sigiſmundo Regi ad ſecreta adſcitus, breui ad Epiſcopatū Præmislien. & Vicecancellariatum Regni prouectus, officium tanta cum laude domi foriſque geſſit, vt eo retinente paulo poſt ad ſedem Poſnanien. poſtea ad Craco- *An. 1510.* uien. anno quinto translatus, tantum gratia & auctoritate, cum apud Principem & Regni Summates, tum etiam apud exteros proceſſerat, vt ſecundum Regem, ſummus omnium haberetur. Erat enim vir quadruplici lingua deſertiſſimus, (vt facile *ex Latina Oratione illius ad Auguſtum Regem, & libro legationum, quas pro Rep. obierat,* colligere poteris) præterea forma conſpicuus, animo excelſus, & ingenio atque conſilio admirandus: in cultu & apparatu ſplendidus: in pauperes & omnes alios liberalis: in ceremoniis tam Eccleſiaſticis, tam aulicis præcipuus:

externorum, oppressorum, ac cleri, iuriumque Ecclesiasticorum, iustitiæ ac veritatis, propugnator acerrimus. Annum agens circiter septuagesimum, febre primum, post hydropisi sesqui annum decumbens, nihilominus sui officii munia, citra suam molestiam exequebatur. Tandem superante morbo, viribus sensim destitutus, perceptisque sacramentis Ecclesiasticis, ac rebus omnibus dispositis, legi sibi Euangelium passionis dominicæ mandauit. Quo cum gemitu & lacrymis audito, dum ad verba illa, *Pater in manus tuas, commendo spiritum meum, & hæc dicens expirauit*, ventum erat, spiritum vno nixu efflauit, incredibili omnium dolore ac Reip. iactura. Die XXIX. Octob. Anno partæ per virginem salutis 1535. Cracouiæ. Cuius mortem cum alii plurimi scriptis suis luxissent, tam domestici quam extranei, tum etiam Andreas Cricius Archiep. Gnesnen. tali carmine suum dolorem testatus est.

Petro Tomicio Episcopo Cracouiensi, & Regni Vicecancellario, Auunculo incomparabili, Cricius Archiepiscopus Gnesnensis Nepos, amari doloris plenus posuit.

Tabula in suo Oratorio affixa.

Defunctum ploret semper Cracouia Petrum,
Ingenti cuius pastor honore fuit.
Publica res ploret diris obnoxia Fatis,
Consilio illius quæ bene fulta stetit.
Ploret Relligio: plorent Ecclesia, Clerus,
Inuictus quorum semper erat clypeus
Mœreat aula suum quæ porrigit vna tenorem
Omnibus, extinctum iam decus esse suum.
Ingemat & Princeps tam digno orbatus Achate:
Quo sine succedant, quam sua facta videt.
Nam Petro extincto vigor aulicus ille refrixit,
Consilij, eloquij, ponderis, & calami.
Oppreßi ac inopes plorent doctiq; probiq;
Patronus quorum doctus & ipse fuit.
Denique plorem ego Nauclerus cui tradita sacræ
Summa Ratis: solo hoc remige fretus eram.

Exul-

Exultent patriæ pestes & monstra sacrorum
Hercule ad hæc vno cum satis esse nequit.
Heu Petro color est mutatus vt optimus vno,
Regni, Aulæ, Templi, Principis & Populi.
Ille tamen felix mediis sublatus ab vndis
Quas scelus ambitio numina læsa mouent.
Nunc ego Auuncule mi mœrentem hoc carmine mentem
Testatam volui, cum tibi, tum Patriæ.
Tu vita exutus viues tamen: omnia quamuis
Mors rapiat: in famam non habet illa manus.

EPITAPHIVM.

Petrus hic & comites artes, prudentia, virtus,
Maiestas, species, gratia & eloquium.
Quem non ambitio, non dona, non aulica techna,
Sed Regum euexit gloria, voxq; hominum.
Constitit in sede hac potius, renuitq; supremam,
Sponte datam: Regni sed potiore bono.
Templorum columen, Patriæ laus, norma Senatus,
Iustitiæ clypeus, Pontificumq; decus.
Hæc summa, hic tantum. nam non moritura viator
Fusius exponet singula fama tibi.

Similiter quoque Ioannes Dantiscus Episcopus Varmiensis, tabulam cum his carminibus parieti appendit.

Vir multis legationum functis honoribus, & poetica lauro ornatus.

Hic iacet Antistes templi clarissimus huius
Gentis Tomiciæ Petrus in Orbe decus.
E viuis fractus longa ægritudine cessit
Illi quam, Regni sedula cura dedit.
Ardua tractabat quæ sæpe negotia: magnus
Consilio, triplici magnus & eloquio.
Iudicio quoque sublimi, prudentia, & æqui
Cultura, constat non habuisse parem.
Hunc aula & lugens Respublica sentit ademptum
Cuius præsidio commoda multa tulit.
Omnibus hic post se virtutum exempla reliquit,
Per quas cum Christo viuit in arce Poli.

Aliud eiusdem.

Hoc viuens bustum sibi struxit Episcopus iste
Prudenter reputans quod moriturus erat.
Exornauit & hoc pulchrum cum dote sacellum.
Nec desunt mystis munera larga sacris
Pauperibus pius & doctis Pater esse solebat,
Nulli cui potuit ferre negabat opem.
Quicquid habent sophiæ duplicisq; volumina Iuris
Hauserat in Latijs non sine laude scholis.
Hoc igitur fieri vita durante sepulchrum
Iussit, & hic oculis vidit adesse suis.
Qui memor est mortis metuit peccare subinde
Peccat qui mortis non solet esse memor.

Hanc mœrens posuit suo tabellam
Patrono bene & optime merenti
Dantiscus requiemq; sempiternam
Cuius subsidio est Episcoporum
Adscriptus numero, pie precatur.

IACOBI VITELLII.

Patriæ quantum, Fideiq; sanctæ
Quisque deberet, memorandus omni
Tempore, ostendis Tomici, docesq;
Archetypo ipso.

STANISLAI STOSLAVII.

Tomicius patriam decorauit honoribus amplis
Nuntius in variis cognitus ille plagis.
Grata suo natum mater præfecit ouili
Fitq; ouibus vitæ pastor imago suis.
Et tenet æternam merito post funera vitam
In vita doctus qui fuit ante mori.

NICOLAI ZORAVII.

Regi commendasse animam te Petre supremo
Dum moreris non est causa stupenda mihi.
Moribus integris vixti conclusio recta
Ex bene præmissis non male consequitur.

PETRVS

PETRVS VOLSCIVS. VII.

EPiſcopus Plocenſis. Tulliana facundia potius, quam aut generis nobilitate, aut muneris magnitudine, clarus quamuis & hæc vtraque habuerit magna. Iſtam, quod Plociæ Antiſtes, inter primos Senatus Polonici Patres numeraretur. Illam, quod Duninorum è proſapia deriuaretur, quæ multos toga & ſago viros illuſtres protulit. Nihilominus tamen, in quo tertia hæc diuina Diua (eloquentiam intellige) conſpicitur, arte vel natura comparata, quomodo non longe præſtantiorem eiuſmodi virum faciet? Apud Athenienſes profectò magnus putatus eſt Demoſthenes, quia difficillimo tempore ſupremos magiſtratus conſtanti animo geſſit. Magnus apud Romanos Cicero, quia nouus homo & obſcuris parentibus, Conſularem dignitatem adeptus fuit. Magnus & apud Venetos Bembus, patrum noſtrum memoria habitus, quia & patricio genere ortus, & inter Purpuratos Patres Romæ connumeratus. Magnus ad extremum & noſter Hoſius fuit, quod plebeiis parentibus natus, propria virtute, non Senatoriam modo in Polonia dignitatem, ſed Cardinalitiam quoque mitram (quod non multis, claro etiam ſanguine ortis, contigit Polonis) aſſecutus eſſet. Nihilominus tamen, omnes iſti tales, eloquentia potius ſua, atque dicendi felicitate, immortalem conſecuti ſunt famam, quam aut alia ex prædictis rationibus. Nam & qui magiſtratus in Græcia, & qui Conſulatum Romæ, aut Cardinalitium galerum in Eccleſia nuper, tam obſcuris, quam claris è parentibus nati, geſſere, multi fuere profectò, quorum memoria, vel tota iam periit labentibus annis, vel difficulter admodum memoratur, quamuis Faſtis inſerta reperiatur. At quos præclara virtus, linguaque diſerta fecere beatos, horum ego nomen, memoriamque perennantem exiſtimo fore, obſcuriſſimis quamuis nati fuerint penatibus. Quis enim noſſet Roxolanum noſtrum Orichouium, equeſtri licet fuerit prognatus loco? quis Lipſium illum Magnum, & omnium eruditorum Ariſtarchum, non poſtremæ & iſte quamuis fuerit ſuos inter Belgas ſtirpis? quis Manutios illos, Politianos, Moretos, Sigonios, noſtrumque Simonidem, Socolouium, Gorſaum, aut alios infinitos, niſi eos omnes hæc illa talis extuliſſet. Quæ & Volſcium vna, adeo ſupra alios, vel generis ſplendore, vel Senatorii tituli, Epiſcopaliſue thyaræ dignitate æquales extulit, vt non per Polonias ſolum nomen ipſius, eruditorum ſermonibus celebretur, ſed per

Eloquentiæ vis.

Vera immortalitas famæ vnde

Librum de SS. Trinitate. Europam fere vniuersam. Ii sique Italici scriptores, qui cæteris ingenii subtilitate dicendique libertate præstare videntur, scripta ipsius, pauca quamuis illa, ast optima, suo idiomate reddita habent. Qui autem Latino in sermone viri facundiam cognoscere cupit, legat vel solam illam *Orationem, qua Henricum olim Poloniæ Regem Cracouiam ingredientem, omnium Regni Ordinum nomine excipiebat.* Vel Epistolas illius, quas in seriis etiam & magnis rebus, ad diuersos terrarum Principes, ex tempore dictare solebat, à Karnkouio Archiepiscopo Gnesnensi, aliis illustrium virorum Epistolis insertas.

VITELLII.

Corpore quantum animus præstat, tantum inclyta virtus
Ingenij, quauis nobilitate præit.
Volscius ex vtraque sibi nomenq́; decusq́;
Quæsiit, insignis stemmate & eloquio.

ZORAVII.

Quid sit flexanimis facundia nosse requiris
Scire hoc ex ipso vel Cicerone potes
Quod si vsum? in magno populo & sapiente Senatu
Volscius ostendet quanta sit vtilitas.

VIII. LAVRENTIVS GOSLICIVS.

POsnaniensis Antistes. Vir cui mores inculpati, vita sine crimine, Fama apud probatissimos quoque sine macula fuit, quique idem cum Theologiæ atque Astronomiæ cognitione, naturalem quoque prudentiam, rerumque publicarum vsum & intelligentiam coniunxit, eximia Latinæ dictionis elegantia, quæ scriberet ageretur, comitante. Igitur in Acad. Crac. vtraque Philosophiæ laurea insignitus, & in Italiam excolendo potissimum ingenio profectus, apud Principes viros & scientiarum Coryphæos summo in honore fuit, scripsitque cum Pataui maneret, optimum illum *De optimo Senatore libellum.* & qui solus pœne aditum ei ad Senatoriam dignitatem in patria fecit, Abbatemque primo Ordinis Cisterciensis Sodalium Claræ tumbæ creatum, ad Camenecensem Episcopum, deinde ad Chelmensem, atque ad extremum ad Posnaniensem, virtutis ergo, sedem erexit, in qua olim Lubranscius ille eruditus sedit; ille inquam de Repub. de Ecclesia sua, deque pauperibus & studiosis optime meritus, & qui ipse diuinis pariter ac huma-

Baccalaureatus gradum Anno 1561. sumpsit.

Lubranscius Collegij Posnaniensis auctor.

ac humanis literis Iuribusque ac singulari prudentia præditus, perpetuum sibi monumentum Bonarum artium Collegium Cracouiensis Academiæ Professoribus, Posnaniæ erexit. Goslicius vero inter eos eruditus, scripsit & alium libellum *De Optimo Ciue*, idæam probi & patriam amantis viri, & qualem sese præstare studuit semper: Clarus & carmine pangendo, variisque poematum generibus, claris plerisque ea tempestate viris inscriptis, relictis: tum quoque illa insigni *pro statu sacerdotali Oratione*, cum occulta per id tempus deprauatorum in Religione opinionum lues, & Machiauellisticarum fraudium labes, inuadere Poloniam nostram cœpisset: Inflammasserque id malum, quo occultius, eo periculosius è paruis igniculis ortum, totum fere Regnum, nisi ad incendium restinguendum mature atque alacriter, verus hic pastor & custos, cum aliis sacri sui Ordinis viris aduolasset. Fato functus est octogenarius fere senex, meruitque marmoreum sepulchrum, in angulo Posnaniensis basilicæ capella erecta, quæ ad læuam introeuntibus maxima porta, occurrit, tali epithaphio inscripto. *Hanc Varsauiæ in Senatu recitauit.*

Illmo & R^mo^ Domino Laurentio Goslicki, gente Grimalio, territorii Plocensis. Viro pietate singulari, ingenio præstanti, consilio excellenti, candido, aperto, & animoso, Reipub. & Ecclesiæ libertatis amantissimo. eloquentia rara, qui scientiarum insignibus publice decoratus, & ab aliquot Serenissimis Poloniæ Regibus, in precio & honore habitus, post multa varia & eximia in Remp. merita, & complures in grauissimis & difficillimis Regni negotiis pari fide & felicitate obitas legationes, primo Camenecen. paulo post Chelmen. Ecclesiis vtiliter Episcopus præfuit: deinde ad Ecclesiam Præmislien. promotus, simul claræ tumbæ Monasterium laudabiliter administrauit. Postremo Ecclesiæ Posnan. præsul factus, cum eam feliciter annis sex, mensibus circiter quatuor rexisset, demũ designato & adscito sibi legitime coadiutore & successore, septuagenario maior, viuida senectute gangrena neruorũ tactus in pede dextro sensim occupante ad extrema deductus, animam Deo religiose commendauit, & piæ plenus spei reddidit Ciazinii Anno Domini M D C VII. Vltima mensis Octob.

Eidem

Eidem Executores cum Nepote ex testamento monumentum mœsti posuere.

IACOBI VITELLII.

Discitis in vltimo
Orbe termini Arctoi
Qualis ingenij vigor
Quæue mens foret doces
Goslici scripto, optimum
E Patauio tuæ
Cum Senatorem instruis
Patriæ, qui aheneum
Sese in hostili impetu
Fortiter murum daret.

NICOLAI ZORAVII.

Pulchrum Goslici Italiæ quod videris arua,
Pulchrum quod Præsul quodue Senator eras.
Pulchrum quod Sophus, Orator, pulchrumq́ quod Abbas,
Quodq́ Mathematicus quodq́ Poëta sacer.
Pulchrius at certe, vis dicam tale quid illud
Patria quod laurum cessit vtramque tibi.

IX. MARTINVS CROMERVS.

IAcuit post Io. Dlugossum egregium rerum Polonicarum scriptorem, annos multos Historia, rerumque nostrarum memoria, quam Martinus Cromerus Antistes Varmiensis nuper reuocauit atque illustrauit. Fuit is in submontana minoris Poloniæ regione natus, & in schola priuata primo, postea in Acad. Crac. altioribus disciplinis informatus, & tandem vir factus, tantam ciuibus suis, splendore proprio claritatem attulit, quantam ante se Biecensibus, & post, vsque in hodiernum nemo. Qui eo magis suspiciendus est, quod nullo maiorum splendore commendatus, suis dumtaxat meritis, ad supremum in Polonia Senatoriæ dignitatis culmen peruenerit, quo, nemini de legibus nostris aditus patet, nisi equestri ordine natis: oppidanis vero & mercatoribus ditissimis quamuis, omnino est occlusus, quod hi tales pro plebe, reputentur omnes. Vnde si quisquam eorum, ita inclaruerit virtute,

Patria Cromeri Biecz oppidum.

tute, vt ipsam propter ipsam, non commodum aliquod, aut spem amet, dignusque ex eo, loco altiore in Rep. videatur, primum baltheo equestri donatum, inscribunt albo nobilitatis, tandem ad munia Reip. & honores sensim admittunt. Martinus igitur in disciplinam à parentibus Io. de Cazimiria, viro studio eloquentiæ sapientiæque noto traditus, & in illius sinu indulgentiaque educatus, per omnem honestarum artium cultum pueritiam adolescentiamque transegit, & secundo postquam suus auditor esse cœpit anno, prima Philosophiæ laurea donatus, breui his quibus dixi dotibus, Augusto atque Henrico Poloniæ olim Regibus multopere gratus, adque Reip. negotia Secretarii nomine admotus, cuncta eius negotia singulari quadam industria tractauit: & posteaquam illa ad Stephanum Bathoreum esset deuoluta, inter sanctiores consiliarios, illis iisdem causis carus, admissus, premium virtutis Iusulam Varmiensem, post defunctum Hosium, accepit, adhuc sibi ab Augusto Iagellonide destinatam. Cumque assiduas in Rep. occupationes haberet, & diutinas pro illa, apud Carolum V. & Ferdinandum eius fratrem, Cæsares Rom. aliosue summos in Europa Principes, legationes obiret, traditur tamen litteras humanas diuinasque assidue euoluisse, tam diligenti cura, tam pertinaci in libris studio, vt cum diem sacris, aut ciuilibus occupationibus daret, noctem iis seponeret. Quo factum, vt à negotiorum curis ad Musarum hortos diuertere solitus, complusculа nobis scripta sua reliquerit: quædam & carmine Heroico celebrata, vt est Poema *de Christi resurgentis triumpho. De aduersa Vilnæ valetudine Sigismundi Regis.* tum & alia pleraque. Prosa vero. *Dubitationes de vera via salutis. De pœnis sacrilegorum. De celibatu sacerdotum. De dogmatibus Ecclesiæ Catholicæ, quem librum Monachum appellauit. De vera & falsa Religione. De situ Poloniæ; De rebus gestis Polonorum. De sacramentis Cathechesis. De concentibus Musicis, quos Chorales appellamus. Demum Sermones Synodales, quos in Prouincialibus Episcoporum congregationibus, ex altiore loco recitauit. Orechouium. Theognidem è Græco Latinum.* Atque vltimum *Epistolam de Optima politia ad Senatum Regni Poloniæ*, quæ passim Chronico illius operi, ob egregias præceptiones adnectitur. Epistolas vero familiares plurimas sane cum aliorum Epistolis euulgauit Archiepiscopus Karnkouius, quo cum ipsi interuenerat amicitia: Sed longe plures manu scriptæ apud viros doctos asseruantur. Et Stanislaus Kuczkouius, vir apud Leopolienses Consularis & eruditus, maxime Mathematicis disciplinis, nonnullas nobis, manu ipsius exaratas, & quidem graui in re scriptas, pro sua humanitate legendas exhibuit.

An. 1530.

Scripta Crometi.

IACOBI VITELLII.

Obruta in æternis iacuisset Sarmatia vmbris,
Vnaq; Lechiaco nox foret imperio
Ni tua facundißime lux diffusa Cromeri,
Sarmatiæ in gentes factaq; resq; daret.

STANISLAI STOSLAVII.

Natus in obscura Biecensi plebe Cromerus,
Cur proprium vincat quæris honore genus;
Tollit in excelsum sapientia summa Cromerum,
Non humilem virtus poßidet vlla locum.
Tempora præsulea cingit doctrina tyara:
Debitur doctis Varmia iure viris.

MARTINVS BIALOBRESCIVS.

ABbas Claræ tumbæ primum. postea Episcopus Camenecensis, non in Concionibus solum felix, sed in Senatu etiam dicenda sententia clarus & carus; illa tempestate præsertim, qua, tot prudentes viri & diserti, veluti stellæ splendebant circa Reges suos Sigismundum primum, & Sigismundum Augustum F. in Senatu Polonico. Quos inter & Martinus haud postremus fuit, legationibus præsertim aliquot ad diuersos Principes feliciter obitis. Sed & in Ecclesia Dei non obscurum sortitus locum, incredibili zelo flagrans adeo, vt nihil penitus de præscripto Apostolico prætermisisse videatur, cum singulas Diœcesis suæ Paretias ipsus diligenter quotannis inuiseret, ipse concionaretur, ipse cõfessiones exciperet, cum Hæreticis disputaret, dogmata Catholica, cum aliis scriptis suis legenda fidelibus spargeret, tum *Orthodoxa Confeßione, ac Homiliarum seu Concionum Postilla edita*, contra Schismata Græcorum Roxolanorumq; insurgeret, nihilque omnino non ageret, quod vel ad ornandam Ecclesiam, vel ad propagandam vtile fore videret. Quo factum, vt & Hæreticorum, & Hæreseos nouitati fauentium, acerbissimum in se odium concitarit; imo & sciolis æui illius, calumniandi, pro sæculi infelicitate, dederit occasionem.

Vsus opera Matthæi à Costen. viri doctißimi ex Academia, cuius extat, Cohortatio Ecclesiarum Sarmaticarũ ad auitam Religionem.

VITELLII.

Non centiceps tantum Hydra in Herculem quantum
Irarum & indignationis in dextre

Pro

Pro Ecclesia, pro veritate bellantem
Bialobrescium diffudit Hæresis, verum
Tametsi inexpertum nihil reliquisset
Et nihil inausum, Antistiti, triumphorum
Amplissima hinc seges Gigantulis fractis.

ZORAVII.

Hæreticos contra certat Bialobrescius armis
Pro Romanâ etiam relligione mori,
Excipit humanæ commissa piacula mentis,
Scribit, perlustrat, subdita templa docet.
Talis si Præsul, Cleri quid cæteris ordo
Inuigilans proprio quam fuit officio.

ANDREAS PATRICIVS NIDESCIVS. XI.

PRimus post recuperatam à Moscho per Stephanum Regem Poloniæ Liuoniam, Episcopus Vendensis, Vir omni scientiarum genere præditus, atque ob id cuique docto & probo clarus, maxime cum in Italia fuisset, Boncompagno, Sigonio, Paulo Manutio, Robertoque Turnero familiaris, quibus tantum dicendi peritia commendatus fuit, quantum quisque illorum *ex Commentariis eius in duas Cic. Orationes: gratulationibusq; ad Stephanum Regem*, post deuictum ter Moschum, nomine Cleri Varsouiensis habitis, gustus percipere potuit, de quibus hoc ingeniosum Cochanouius noster lusit Epigramma. *Scripta illius.* *lib. Epigrāma. secundo.*

Patricius Stephano canit hæc encomia Regi,
Non alio Rex hic, ore canendus erat.
Sicut enim bello Rex insuperabilis ille est,
Patricio eloquij laus ita prima datur.

Scripsit præterea, *librum Fragmentorum Cic.* cum Philosophicis rebus Potauii sedulam operam daret. Item, *librum Parallellorum Ecclesiæ Orthodoxæ cum Synagoga Hæreticorum.* Præpositi Varsouiensis titulo auctus: atque demum *de vera & falsa Ecclesia lib. 5.* Vilnensis Ecclesiæ Archidiaconus creatus, quibus nouatorū fraudes egregie detexit, & conatus impios fregit, qui nouā religionis faciē, à sincera & pristina alienam, imo cum illa prorsus pugnantē, nullo litterarum præsidio inducere conabantur, Lutherum, Seruetum, Oecolampadium, Buceriī, aliosq; farinę

huius perditos homines, tum serpentino more venena iacientes depressit, & perniciosa eorundem dogmata recens conficta, aut rursum ab inferis reuocata, suis scriptis iugulauit. Vir sane doctus, prudens, & consilio maturus, ac eam ob rem, cum aliis viris doctis gratiosus, tum prudentissimo illi morum & ingeniorum censori Stephano Regi, qui eum vti altioris genii virum, in altiore dignitatis loco, & sella Senatoria collocaturus, nouiter à se fundato Episcopatui in Liuonia præfecit. Cui ille breuiter præsidens, multis ante exhaustus laboribus, vitam cum morte, vel retro potius commutauit, seque in Episcopeio funerari iussit. Anno CIↃ IↃ LXXXIII. Amici næniis funus prosecuti sunt: in his Solicouius Archiepiscopus Leopoliensis, his versibus parentauit.

In Polonia quilibet Episcopus est Senator.

Tu Sunamitis eras viuo dulcissima Venda,
Tu Nidecl sponsa, decusq; meum.
Te propter patriam liqui, te propter amicos,
Tu mea vel tumulo frigida membra foue.

Et item.

Patricius toto quondam clarissimus orbe,
Fortunæ florens ingeniiq; bonis.
Regibus ob meritum virtutis gratus, honore
Præsulis auctus obit, hac tumulatus humo.

VITELLII.

Mellea Nestoreo qui dicta stupescis in ore
Patricius dulci Nestore maior erat.
Nam Regum cecinit Mauortia facta, suisq;
Fecit vt in scriptis hæc monumenta forent.

XII.

ANDREAS LIPSCIVS.

SVperest adhuc & exornat ætatis suæ gloriam, vir sæculorum memoria dignus Andreas Lipski, Magnus Poloniæ Cancellarius & Episcopus Vladislauiensis, primo Lucceoriensium & Volkyniæ Antistes Regnique Procancellarius. Vir studio dicendi & sapientiæ notus, ferendaque in Senatu sententia inprimis clarus. Experimento est, *scriptum illud de rebus Regis nostri Sigismundi III. gestis.* breue quidem, ast prudenter à se Romæ editum, cum suæ maiestatis Secretarius modo diceretur, atque *Decas Quæstionum* pro libertate bonorum Ecclesiasticorum as-

Iuris V. D.

Virtutes suas latius in Panegyri nostra ad ipsum expressimus.

rum asserenda, luculenter conscripta, cum Episcopatus Cracouien. post decessum, piæ memoriæ Petri Tylicij, Administrator esset, & in Collegio Canonicorum Scholastici titulo ornatus præesset. Tum demum *Obseruationum Iuris* valde probatus liber, in duas Centurias diuisus, & qui pæne solus aditum sibi ad honores, & Episcopalem thyaram fecit, licet hoc ipsum & familiæ dignitas, præclaræ virtuti coniuncta promereretur.

VITELLII.

Quis quantusq; Deoq; Principiq;
Sit Lipski & Patriæ, Reiq; quantum
Publicæ studeat docet diserte
Hoc fama Imperio loquens in isto
Lipscij memoranda facta, sæculisq;
Absque omni inuidia canenda seris.

ZORAVII.

Antistes Lipsci ac vt Cancellarius esses
Hoc tibi doctrina & nobile stemma dedit.
Antistes digne ac vt Cancellarius esses
Munera doctrinæ, hoc sola dedere tibi.

STOSLAVII.

Lipscius haud dubitat legum præscribere leges.
Et facit in gemino viuere iura libro.
Ni bene iudicio seruetur mortua lex est,
Neglectoq; iacent iura sepulta foro:
Quomodo seruentur Lipsci docuere libelli
Non poterunt vnquam iura Polona mori.

MARTINVS POLONVS. XIII.

ORdinis Prædicatorum Professus, de nobili familia Streporum. apud Nicolaum III. Pontificem Romanum Pœnitentiarius, virtutibus & doctrina insignis, vt qui non familiæ suæ modo, sed totius Poloniæ fere, sub id temporis, lumen clarissimum fuerit, quod primus tum ex Polonis, idque solus, scriptis inter extraneos inclaruerit, vnde & Polonus, à gente cognominatus est, ac si Scylurus ille Scytha, quod alium è Scythia parem sibi ingenio non habuerit. Inter cætera

Primus è Sarmatia scriptis apud exteros inclaruit Martinus.

igitur ingenii & ſtili ſui monumenta, reliquit Martinus noſter *ſummam Iuris Canonici*, quæ Martiniana vocatur. tum *Chronicon Summorum Pontificum atque Imp. Romanorum*, ſumma Latini Sermonis venuſtate ac puritate comprehenſum. Quam ob cauſam, cum & Summo Pontifici ſupradicto, & ſuis in patria Principibus, magnopere gratus eſſet, in Gneſnenſis Eccleſiæ Archiepiſcopum, poſt Philippum de domo Vieniauitarum Anno Domini 1278. Sublimatus fuit. Quo tempore ſedes illa, ob frequentes Summorum Pontificum mortes, ſex annis ex integro vacauit. Confirmatus itaque & inauguratus Romæ, dum Boleslao Caliſſien. & Præmislao Poſnanien. Ducibus euocantibus in patriam pergeret, apud Bononiam infirmitate correptus, diem extremam clauſit, & in Cænobio D. Caſtoris F.F. Prædicatorum ante Sacriſtiam ſepultus quieſcit. Anno 1279.

CLEMENTIS IANICII.

Munere Pontificis Monacho data Gneſna, ſed illi
Dum redit infelix Felſina buſta dedit.
Tam cito cur moreris Legum, Iuriſq́ perite?
Non potes an ſtygias vincere Iure Deas?

VITELLII.

Io. Dlugoſſus.

Ne totum ſibi vendicet
Iactabunda ſui Romulea ingenij
Tu Martine tuo potens
Oſtendis genio, nos medio Arcadum
Nequaquam grege proditos
Hoc vitas celebrans Pontificum facis.

XIV. IOANNES DLVGOSSVS.

ALias Longinus dictus. Io. Dlugoſſi de domo Wieniaua, Præfecti Corcinenſis F. Canonicus Crac. nominatus Archiepiſcopus Leopolienſis, liberorumque Cazimiri Iagellonidis, Regis Poloniæ, præceptor, eo quod in Academia Crac. optimis artibus à fundamentis eſſet eruditus, earumque laureis pro more inſignitus; primus ipſe, in ſignum gratitudinis, & rei litterariæ incrementum, auctor Contubernii Iuriſperitorum & fundator extitit. Idemque fatiſcentium Eccleſiarum inſtaurator, & Xenodochiorum, pauperumq; omnium communis velut pater. Sed & *rerum à Polonis geſtarum ipſe primus ſcriptor & illuſtrator,*

tor, quamuis ante eum Cadlubcus Episcopus Crac. suis Commentariis connotauerit, verum quia connotauerit tantum per modum Epistolarum aut Dialogi, non filo Historico seriem rei scripserit, idcirco primas huic nostro damus, vt qui & *Circumiacentium populorum fortia, aut secus facta, veraci calamo depinxerit.* quare & in lucem prodire haud permittitur, quod pleraque sine respectu scripserit. Confecit insuper & *Ecclesiæ Cracouiensis Acta*, & *Beneficiorum in Diœcesi illa Ecclesiasticorum synopsim*, vbi omnes omnium Paretiarum immunitates, erectiones, & prouentus in certas classes dispoluit, manuque & ingenio indefatigabili connotauit. Vir enim indefessæ mentis aciei & diuinæ prope memoriæ fuerat, cui & arguta verborum ac sententiarum compositio non defuit. Præterea pietas syncera, deuotio summa, contemplatio rerum diuinarum assidua: qui & ieiuniis disciplinisque asperrimis, & orationibus prædicationibusq; assiduis, & Regiis insuper negotiis distentus, mirum quomodo tantum temporis scriptioni lectionique insumere potuerit. Plura de eo cognoscere qui exactius volet, legat vitam illius à Felice Herborto, Tomo illius primo per se euulgato præfixam, & morum castitatem, animi demissionem, laborem assiduum, humanarumque rerum contemptum, luculentissime, in ipso fuisse perspiciet.

Scripserunt ante Cadlubcum ad huc res gestas Polonorum, Gallus Anonymus & Basko Custos Posnanien.

Scripsit & vitam S. Stanislai atque aliorum sanctorum Hungarorum & Polonorum.

VITELLII.

Homerum Achilli fulminanti in hostico
Inuidit olim Rex potens
Suisq; talem buccinatorem magis
Optabat in factis dari.
Qui Sarmatis Dlugossium inuideat erit,
Ipsumq; cœlo subuehet.

ZORAVII.

Es longus scriptis Longine ab origine longâ
Nam repetis longo gesta Polona stylo,
Longus es autor eras quia iura studentibus addis
Hæsura longo tempore menti hominum.
Longus es aut quia auus, pater aut tu corpore longo,
Et res & nomen quam bene conueniunt.

STOSLAVII.

Historia est lux vera canens, si falsa tenebræ,
Vera potest aliquid, falsa docere nihil.

Historia

Historia est lux vera refert nam cuncta Dlugossi
Vt tua lux latitet terra Polona finis,
Crimina ceu densas horres spectare tenebras
Hæc certe aut ista luce videnda times
Crimina dum celas, celas cum luce tenebras
Ob tenebras lucem non bene carcer habet.

STANISLAI STOSLAVII.

Sarmaticam seriem repetens ab origine rerum
Omnia quidquid erant vera Dlugosse refers
Historici prima est virtus describere verum
Non virtute cares, cur? quia vera refers.

STANISLAVS RESCIVS.

XV. RElígioſorum hominum in cœtu Stanislaus Reſcius pius Abbas familiam ducat. Is patria Poſnanienſis, à teneris fere annis in ſinu Magni illius Cardinalis Hoſii educatus, bonas artes, & bonos mores imbibit, illiuſque ipſius exemplo ad pietatem informatus, per omne tempus Concilii Trid. quo ex omnibus Orbis partibus, ſarciendæ in Eccleſia Catholica concordiæ, præſtantiſſimi quique Theologi, præter Antiſtites, à Principibus mittebantur, Secretarii titulo ornatus in eius familiaritate vixit. Doctoris laurea poſt Canonicaque apud Varmienſes dignitate aucto, in Gallias ad Henricum Valeſium Poloniæ Regem renunciatum, legatio Romæ obuenit, vt illi nouam eam dignitatem nomine Cardinalis ſui gratularetur, fidemque ſimul, ſubiectionem, ac ſalutem d. ferret. Inde reuerſo (Deo ad altiora viam ſternente) ſigillatoris officium in tribunali S. Pœnitentiariæ commiſſum, ac tandem à Rege Stephano in patriam reuocato, Abbatia ſodalium ſacrorum Andreouienſium data. Qua auctus, legatum ad Gregorium XIII. & Sixtum V. Pontifices Max. Regis ſui ac Reip. nomine egit. Iterum iuſſu Sereniſ. Sigiſmundi III. apud Remp. Venetam, Ferdinandum Hetruriæ Ducem, in Regno Neapolitano, atque demum apud Clementem VIII. cui & obedientiam nomine ſuæ maieſtatis fecit, & in cauſa Canonizationis D. Hyacincti plurimum laborauit. Cumque acerrimo eſſet ingenio, & eximia animi magnitudine, inter tot negotia, tamque ſerias occupationes, ad hæreſes clam è Germania Hungariaque in Poloniam ſerpentes reprimendas, cum ingenii neruos, tum

Legationes Reſcij.

Reſtat hac de re Oratio ipſius.

uos, tum actiones omnes contulit. Testis est inprimis *liber pro augmento Fidei Orthodoxæ* conscriptus, & alter *pro defensione Patrum Soc.* IESV. itemque alius eadem in materia *Spongia intitulatus.* Quibus adiunxit *Ministromachiam, Atheismos & Phalarismos, Vitam Hosii Cardinalis. Paraphrasim septem Psalmorum Pœnitentialium. Admonitionem Polonicam. Sermones de Sacerdotio. Pia Progymnasmata. & lib. Epistolarum familiarium, deq; maiestate sedis Apostolicæ Tractatum.*

IACOBI VITELLII.

Talis Rescius inter eruditos
Qualis Roscius vnus in theatro
Cum solus populi approbationem
Et plausum sibi comparasset omnem.
Tam felix fuit eruditione
Vt suadæ merito medulla dici
Corculum sapientiaq; possit
Suauis Rescius in Latinitate.

B. IOANNES CANTIVS. XVI.

AB oppido Canti, in quo natus, cognomentum B. Ioannes induit, qui à puero, mente in assidua diuinarum rerum meditatione defixa, totam ætatem in innocentia, morumque sanctitate transegit, & vt primum per ætatem licuit, Cracouiam excolendi ingenii causa ad Academiam se contulit. Philosophicisque ac Theologicis rebus sedulam operam impendit ita, vt quod aliis sciendum aut faciendum altiore ex loco dictaret, id totum ipse in exemplum reipsa præstaret. Doctor renunciatus, Epistolas D. Pauli, postea libros sententiarum Petri Lombardi, atque tandem Summam D. Thomæ, multos annos, magno discipulorum concursu explanauit. Illoque sane doctrinam sacram nemo aut in scholis doctius interpretatus est, aut copiosius in concionibus, addam & efficatius enarrauit; siquidem & Turci ipsi atque impii Saraceni eum prædicantem Christum Crucifixum patienter audire non abhorrerent, qui martyrii corona flagrans, quaqua sese Hierosolymitano in itinere vertit, iis, vitæ neque rerum suarum metuens, exprobrabat mentis cæcitatem, falsumque vatem Machometem, verum Seruatorem Christum prædicabat. Adiit & vrbium dominam quater, vt corpus maioribus mansuefaceret afflictionibus, flagris insuper so- litis

Primam in Philosophia lauream An 1415. consecutus est.

Quater pedes Romã adiit.

litis horis in seipsum sæuiens. Vnde quæsitus aliquando, cur sæpius frequentaret vrbem, cum nullum in Curia beneficium procuraretq, uinimo Ilcussiensem Parochiam suæ curæ ab Vniuersitate commissam, consequenti se vltro resignaret. Respondit se istud fecisse graui onere Curæ Pastoralis pe pēnso, quod officium eiusmodi assidua pastoris præsentia indigeat, & Academica similiter statio, cui prius nomen dederit, integrum, non vero dimidiatum hominē requirat, se autem non posse, neq; etiam velle, per substitutas personas satisfacere vtriq; officio, sed vni rei vnum semper intētum esse oportere. Illud vero propter expianda piacula facere, quo enim frequentioribus esset peregrinationibus afflictus & turbatus, eo feliciorem in cœlis quietem sibi promeruisset. Cui bono & castitatem à puero, vsque ad extremum spiritum, inuiolate seruauit, & vt fomitem concupiscentiæ domaret, à quo tempore nomen Theologi publice est adeptus, carnibus semper abstinuit. Vtque omnes concupiscentiæ neruos ex animo elideret, atque vsui carnium sibi interdiceret, iussit carnes sibi assatas, & statim ab igne dare, quibus os vultumq; sibi calentibus percutiens & adurens, in talia, ad sui correctionem prorupisse traditur, carnes caro expetiuisti cupida, vescere igitur illis feruentibus & ab igne. Atque simul dicto in Orationem prouolutus, petiit eiusmodi tentationibus liberari, quæ & pruritum libidinis ex se excitarent: exauditusq; est suppetiante Deipara virgine, quę cum puero dulcissimo Iesu comparens, sertum sibi candidum, conseruatæ Virginitatis præmium, futuræque tesseram gloriæ porrexit, atque deinceps multoties, orantem in atrio Collegii, per imaginem allocuta est: quæ sacra imago in hodiernum quoque, eodem in loco asseruatur veneranda. Mendacium autem adeo abhorruit, vt & à prædonibus per viam spoliatus, veniam postularit, quod reconditiore vestis in parte, nummorum oblitus, dixerit perterritus se plus pecuniarum non habere. Ac proinde fugam properantes vltro ipse reuocauit, rogauitque vt asportarent & reliquum, modo se mendacii vellent excusatum habere, quod non ita cito timore excusso sese recollegisset. Mirati illi candorem viri sancti, & numine quodammodo inspirante perculsi, non modo pecuniam ablatam restituunt, sed vitæ etiā emendationem prouoluti ad genua pollicentur. Domi in consultationibus publicis, inque tota conuersatione rectitudinis amās, semper illud tritum præ oculis habere solitus erat *Obsequium amicos, veritas odium parit.* Quam propter si quando dicto acerbiore læsus ab aliquo fuerat, hæc secum cogitare tacitus consueuerat.

Contur-

Conturbare caue, non est placare suaue
Infamare caue, nam reuocare graue.

Quod symbolum & mensæ suæ, sedilibus, parietibus, atq; libris ad extremum inscriptum habuerat. Quę vero miracula in vita, aut defunctus gesserit? hæc vide apud Petrum Scargam Soc. Iesu Theologum, in vitis sanctorum, tum apud alios fide dignos viros. Scripta autem sua, præcipue *Libros tres super Matthæum*, *& Sermonum librum vnum* communitas Academica in archiuo, tanquam thesaurum preciosissimum asseruat; simul & togam illius Philosophicam, quam indutus Artisticæ facultatis Decanus (namque & Diuus ipse dum viueret, ter istum honorem gessit) singulis semestribus cōmutationibus, iuramētum suum vniuersitati præstare solet, alius atque alius electus: quæ nihilominus in tam frequenti vsu illacera manet. Ipse morti vicinus, & iam in limine Fati, nimio patriæ cælestis desiderio flagrans, in hæc prorupisse verba dicitur *Heu mihi quia incolatus meus prolongatus est*. atque simul dicto reuertentem spiritum Christo seruatori suo commendauit. An. 1473. Cuius corpus sacrum in D. Annæ Ædibus repositum, sexagesimo sexto ab obitu suo anno, illæsum ac integrum stanneo capulo Iacobus Clepardiensis Canonicus Crac. imposuit, ac tumulum marmore pulcherrimo exornauit. Quem cum anno tertio supra millesimum & sexcentesimum aperuissent illi, quibus id negocii demandatum erat, mira extemplo flagrantia odoris prorupit, & vniuersam ædē impleuit suauitate olente adeo, vt multos in sui admirationem ac venerationem simul raperet; atque inprimis ipsum Cardinalem Macieouium, qui tum languidus ex morbo, voto ad Diui sepulchrum facto, pristinam sanitatem repente obtinuit, donaria obtulit, & Missæ sacrosancto sacrificio ad illius altare peracto, inscribi calici, quem dedit, hoc factum iussit, quod magnificauit Dominus facere cum illo, in rei perpetuam memoriam.

Mos Acad. Crac. in eligendo Decano Philosophicæ facultatis.

In priuilegio Natiuitatis Domini.

IACOBI VITELLII.

Lucidum Musis decus atque sancta
Verus assertor probitatis olim
Quem Serenati tenet aula cœli
Inclite Canti.
Rebus afflictis Pater alme, Veni,
Sarmatum, quos ipse tua magistra
Voce formabas, in eos ab alto
Respice Olympo.

XVII. IACOBVS GORSCIVS.

In Decanatu Valentini de Raua.

CRaſſiore quamuis Maſouiæ aere natus, à puero attamen ita mitioribus artibus imbutus, vt decimo ſeptimo anno ætatis ſuę, primam in Academia Crac. lauream meritiſſimo acceperit, addideritque nobilitati generis ſui, etiam virtutis nobilitatem, ſumptam à moribus & diſciplina piorum doctorumq; virorum Academiæ illius. Cumque iis literis quibus omnis ætas ad humanitatem informari ſolet, eſſet inſtitutus, in Græciſque laudabilem feciſſet progreſſionem, ſumpta magiſterii dignitate, ad publicam Iurisprudentiæ profeſſionem, ſumma cum laude acceſſit, & Doctoris inſignibus Archipresbyteralique infula, tempore labente decoratus eſt. Quanti porro docendi prouinciam ſemper fecerit, ex eo certe apparet, quod lautioribus affluens fortunis, cum quietus iam viuere poſſet, cathedræ officio & publico docendi iuuentutem munere, ſe non abdicauit, ne ab honeſto otio auocatus deeſſet per ætatem ſuam floreſcenti iuuentuti, quam ſemel informandam ſuſcepiſſet. Cumque pari fere laude in cognitione humani diuinique Iuris floreret, (quæ laus paucis, noſtra ætate obtigit) quæſitam hanc in ſcholis doctrinam, vſu & exercitatione forenſi ſic confirmauit, vt ambigerent omnes, ad Gymnaſiumne, an ad Forum, an vero ad Remp. magis foret idoneus. Fidem facient, elaborata illa *De Perioecis, De Figuris, Dequegeneribus dicendi*, ſcripta à ſe edita. Ita quoque, *De vſu legitimo Eucharistiæ. De Paſtore. De Baptiſmo Prædeſtinatorum. Cruſius ſeu animaduerſio in Theologos Vittembergenſes. Præmunitio aduerſus inſanum dogma Francken Arrianum, & aduerſus eundem Apologeticus. Victoria Regis Stephani Commentaria artis Dialectices. Rhetorices & Orationes Præfationesq; in varios variarum ſcientiarum ſcriptores*, quibus nihil in eo genere, aut vſu melius, aut doctrina perfectius inuenias. Addidit hiſce, *Præſtantiſſimorum virorum epiſtolas, vltro citroque ſcriptas, libris triginta compræhenſas.* quibus præcipue Tomicii, Choieuii, atque Schidlouecii, clariſſimorum in patria noſtra virorum res geſtas, conſilia, & Senatus conſulta, peruigili opera ab obliuione vindicauit, atque ſimul ipſe clarus hinc euaſit: vel ex eo non vulgaris ſcientiæ, aut iudicii æſtimandus, qui altum & ſupra omne vulgus Oratorem Ciceronem æſtimaret, eius ſcriptis incumberet, doctos quoſuis amaret, maxime Orechouium illum diſertum, Demoſthenem Latinum, ob egregiam dicendi libertatem appellatum, velut patrem ac præceptorem veneraretur; tum Melchiorem Pudlouium,

Ann. 1551.

Extat diſſertatio pulcherrima Laurentij Siradienſis ſuper hãc diſputationem Periodicã Gorſij & Herbeſti Academicorum Gracouienſium. Extant prælectiones eiuſdẽ Plocenſes, Gracouienſes Leopolienſes & Apologia pro Academia Gracou ei.

nium, primo discipulum, post censorem scriptorum suorum. Defuncto curatores testamenti illustre monumentum in Basilica Cracouien. posuere.

Scripsit is Pudlouius librum pro Religione ad Magistratus Poloniæ.

R^do^ IACOBO GORSKI I.V.D. ARCHIDIACONO GNESNEN. CANONICO ET ARCHIPRESBITERO CRAC. VNIVERSITATIS PROFESSORI, PROCANCELLARIOQVE CELEBERRIMO, AC EIVSDEM OCTIES RECTORI DILIGENTISSIMO DISCIPVLORVM COPIA CLARISS. SCRIPTORIQVE DISERTISS. AC PROPTEREA MAGNO REGI STEPHANO CHARISSIMO TESTAMENTI CVRATORES ET AMICI PRECATI REQVIEM ÆTERNAM, HOC MONVMENTVM POSVERVNT DEFVNCTO. ANNO MD LXXXV. XVII. Iunii.

IACOBI VITELLII.

Non plus disertus, per Latium Arpinas
Lingua potenti, Rex fori & arbiter
Regnabat in Rostris, foroq;
Præsidium Patriæ reiq;
Quantum erudito Gorscius ex stylo
Suauiq; Musa, nomen & inclytam
Insitata laude famam
Posteritatem apud omnem habebit.

NICOLAI ZORAVII.

Rhetora si spectes Gorski Fabius fuit alter,
Quod si Ius geminum, Bartholus alter erat.

HIERONYMVS POVODOVIVS. XVIII.

CAnonicus & Archipresbyter Cracouiensis, nobilibus ortus parentibus varia eruditione, & iudicii acumine inter doctos sui æui viros inclaruit, domique primum liberalibus ac Philosophicis disciplinis imbutus, in Italiam sese ingenio excolendo contulit, & cum aliis doctissimis præceptoribus vsus est, tum Hannibale Roselio FF. Min. de Obser.

de Obser. Professo, & ad S. Bernardinum Cracouiæ, studii Regente, quem ita coluit ob ingenii præstantiam & amauit, vt omnes eius in Mercurium Trismegistum Tomos ingenti sumptu & cura, additis etiam suis præfationibus, in lucem daret. Ipse imitatus eum in scribendo, disputando, illustrandoque obscuriores Bibliorum scripturas. Et cum passim videamus eos qui in sapientiæ studiis, atque in cœlestium ac diuinarum rerum inuestigatione excellant, ad res publicas ciuilesq; tractandas minus aptos esse; vtramq; laudem Hieronymus noster felici ac in omnes partes facili ingenio suo adeptus est, vt qui Secretarii Regii titulo decoratus, & in aula multa negotia strenue peregit, & in Ecclesia Dei, zelo pietatis ductus magno cum tædio & labore, *libros Ecclesiasticos ad cantum & administrationem sacramentorum spectantes, quos vulgo Agenda dicimus,* iussu Cardinalis Radiuilli, atque Synodus prouincialis Petricouiensis reformauit. Erat enim vir Presbyteratu certe insignis, & cui ad egregiam doctrinam, & præstantem sacrarum rerum scientiam, miram natura addiderat eloquentiam. Celebris enim nominis Ecclesiastes fuit, & qui suaui quadam & ornata, eademque graui orationis copia, & ad mouendum in primis apta, non modo vulgus & cœtus hominum teneret, atque ad officium compelleret, sed doctissimorum quoque aures mirifice impleret. Pro rudiorum autem informatione scripsit *Cathechismum Polonicum. Indicem Bibliorum, Liturgiam. De B. M. Czestochouien. De sacramento Eucharistiæ Posnaniæ inuento. De sancto Cazimiro. Precationes annuas. Sermones in obitum Regis Stephani, aliaq; minutiora vernacule.* Latine vero. *Disputationes in Smiglenses Hæreticos & contra Arrianos. Instructionem Confessariorum. Doctrinam circa agonizantes. Manuale Sacramentorum Frenum in Hæreticos. Sermones de Sacerdotali dignitate. De cœna Domini. De Resurrectione & Christologiam.* Reliquit vero inter alia manuscripta *Sermones de Dominicis deq; sanctis per annum. De B. Virgine, De Solennitatum Ecclesiæ ceremonijs, deq; varijs ritibus Catholicorum.* quæ ipse olim omnia ad populum ex ambona recitauerat, verum ita incuria executorum distracta à morte, vt nusquam ex integro sperem ea lucem videre. Similiter Chimicæ artis Notas, nam & huius peritus erat. Naturæ senex concessit Anno Christi 1613. sibi quidem suo tempore, Reip. vero litterariæ, Ecclesiæq; Dei laboranti, ac suæ inprimis vrbi Crac. nimis præpropere, conditusq; est in Æde B. M. virginis in circulo Crac. quam multo tempore, vigili Archipresbyter cura, subditorum saluti incumbẽdo rexit, cratibusq; æris fusilis magnifice Odeium exornauit, atque tabulis testamenti, vt & aliis templis, plurima à morte legauit.

Hannibalis in Trismegistum Tomi sunt XIII. numero.

IACO-

IACOBI VITELLII.

Magnus ab ingenio, maior prudentia, ab ipsis
Maximus ast scriptis quoque Pouodouius.

IOANNES SAMOSCIVS. XIX.

MAgnus exercituum Generalis & Regni Cancellarius, arx & murus Regum Poloniæ, Princeps ac culmen Senatus, custos legum, defensor libertatum, lumen ac decus ciuium, commune perfugium bonorum, fulmen bellorum, terror hostium, deliciæ litterarum ac litteratorum. Natus is patre Stanislao Castellano Chelmense, viro per multa militiæ decora claro, & Regni Senatore amplissimo. Primæ litteraturæ puerilis præceptore vsus Alberto Ostrowski gymnasiarcha Crasnostauensi: vbi cum celeriter æquales ingenii gloria superasset, in Gallias se contulit, ad fontes ipsos ingeniorum, & duces sibi elegit in his studiis, quibus animus ad humanitatem informari debet, Adrianum Turnebum ac Dionysium Lambinum, Iacobum vero Carpentarium in Philosophia, Petrum à Penna in Mathematicis scientiis præceptorem sumpsit, sub quibus, in tantum deinde profecerat, vt Philosophiæ tam plane gnarus esset, quam Plato: Geometer, quasi Boetius: in numeris, Macrobio similis: in dicendo, alter Demosthenes: agriculturam, quasi Virgilius nouit: in Politicis vero ipsi stagyrço par visus: in bellis gerendis, Iulio Cæsari. Dederat quoq; operam & Iuri, sed iam in Italia, atque in vrbe eruditissimis hominibus, studiisque affluente Patauina, vbi & Rector Academiæ, omnium vnanimi consensu creatus, & munere ingenti cum laude perfunctus, *Libros de Senatu Romano*, multa lectione & eruditione refertos edidit: tum *de perfecto Senatore Syntagma*, sic accurate confectum, vt ad veterum etiam scriptorum laudem perueniret. Similiter opus Legum & institutionum Academiæ Patauinæ, quod antea indigestum & plane neglectum erat, diligentissime ipse reuidit, concinnauit, ordinauit. Extat *& Oratio eius longe disertissima* quam habuit ad Henricum Valesium, cum legatus à Republic. cum aliis duodecim viris Senatorii Ordinis, missus, ipsum ad Regnum Poloniæ capiendum inuitaret. In omni autem Philosophia, tam à Græcis, quam à Latinis conscripta, etiam in senectute, diuinorum quam Themistocleam memoriam habuit, vt sæpenumero ipsos etiam artium Professores Academiæ suæ, ob ingenii

Præceptores Samoscii.

Academiã in paterno suo solo cõdidit.

ingenii sublimitatem in admirationem, & prope stuporem raperet, qui assidue in libris habitantes, nocturna atque diurna manu, scripta doctorum versabant. Iam autem quantus vir bello fuerit? Vide Historicos, Poetas, Oratores, tum gentilicios, tum extraneos quoque, Opmeerum, Bielscium, Bzouium, Michaelem ab Isselc, Mercurium Gallobelgicum, atque alios infinitos: sed maxime Simonem Simonidem, atque Adamum Bursium, illum, vatem præstantissimum, hunc Oratorem, qui sui alumni & commensales pæne, non fortia sua facta modo, sed dicta etiam prudenter edicta, atque omnia corporis ac animi delineamenta aut qualitates, exquisitissime cõnotarunt. Ego hic vnicum addam, quod vir in omnia prudens, etiam & in mortem fuerit, funerisque ipse sui cantator: & quam ab animo alto & Christiano; vide

IOANNES SAMOSCIVS.

QVICQVID MORTALE HABVIT. HIC DEPONI IVSSIT.

Quare, & ex huius vitæ statione euocari se ab illo summo omnium Imperatore sentiẽs, sacris se Christianis deuotissime armauit, magnoque & inuicto, vti semper fuit, animo, inter sermones, de æterna illa beatitudine, de præmiis bonorum, obdormiuit Anno 1605. exantlatis sexaginta trium annorum vitæ suæ laboribus, relictoque filio Thoma duodecennali, ex illustri & lectissima coniuge Barbara Comite à Tarnow, qui patris nunc spiritus, ac vere Sarmaticos gerens, vbiq; se intrepidum hosti, pro patriæ libertate opponit: & in Senatum à Rege Sigismundo III. vocatus, titulo Palatini Chiouiensis, non solum ore Magnum illum patrem suum refert, sed etiam indole & ingenio, mirifica memoriæ capacitate, intelligendi acumine, res administrandi auctoritate & solertia tali, vt illi pater non solum patrimonium, sed etiam gloriam hæreditate reliquisse videatur.

VITELLII.

Documenta non tanta Ilio, sua dedit
Pollentis Hector dextera
Cum Danaûm opes, virosq; fortes, vt gregem
Imbellem ageret atque vreret
Et velut aheneus foret Teucrorum obex
Contra furorem Achilleum
Vt auo in omni non tacendus gentibus
Sarmaticus ille Scipio

Samoscius

Samoſcius, Septentrionem qua patet
Luſtrauit in victoriis.

STANISLAI STOSLAVII.

Certa Senatorum Zamoſcius vrbe Quiritum
Quæ fuit in libro formaq; mosq; docet.
Perfectiq; alio quæ ſit perfectio ciuis
Quiſue boni libro nomine dignus ait.
Dum victo toties Zamoſcius hoſte triumphat,
Laudem Romulidis poſsidet ille parem,
Conſiliisq; ſuam patriam dum pacis obarmat,
Vera Senatoris forma ſit ipſe boni.
Quod docet in libris exemplo comprobat in ſe,
Et pene eſt libris factus imago ſuis.

LVCAS GORNICIVS. XX.

PRæfectus Ticocinenſis, Græcarum pariter ac Latinarum litterarum peritus, variisque in Academiis, in Philoſophiæ ac Iuriſprudentiæ ſtudio magna cum cura exercitatus; adhæc, diuerſarum linguarum & Hiſtoriarum peritus, inſignem operam atque induſtriam, in iudiciis commiſſæ ſibi Prouinciæ rite peragendis, collocauit, eiſque ex æquo & iuſto adminiſtrandis, clarus inter ciues Iuſtitiæ myſtes, extitit; quanquam ab eloquentia magis, grauique genere dicendi innotuerit, quam ſibi ex aſſidua Senecæ lectione comparauerat, ad cuius imitationem *Librum de Beneficijs* conſcripſerat; opus mehercle pulcherrimum, & ad veterum ſcriptorum inuidiam. Similiter *libros Dialogorum, Aulicum & Rhetoricam Polonicam*. Nec ſane immerito, ei etenim qui ad clauum poſitus eſt, neceſſaria eſt omnino, iuxta Ciceronis ſententiam, oratio & ſapientia, qua regat populos, qua ſtabiliat leges, qua caſtiget improbos, qua tueatur bonos, qua laudet claros, qua in exemplum proponat iuſtos viros, qua præcepta laudis & ſalutis apte ad perſuadendum edat ſuis ciuibus, qua hortetur ad decus, reuocet à flagitio, conſoletur afflictos, facta & conſulta ſapientum, fortium ac iuſtorum, cum improborum ignominia, niſi reſipiſcant, prodat actorum ſempiternis monimentis. Fecit ſingula hæc, & habuit in vſu frequenti Gornicius noſter, & eloquentia ei non ad gloriam in vita comparandam ſolum, ſed ad famam etiam defuncti augendam profuit. Qui idem, verſibus etiam

Eloquentia poſitis in Magiſtratu ſumme neceſſaria.

pleraque pangebat, iis horis quibus à publicis negotiis, ac ciuilis iuris studio, feriari sibi ac veluti respirare liceret.

IACOBI VITELLII.

Gornicius facundus erat quando ipse doceret
Qua ratione foret lingua diserta Lechis.

IOANNES HERBORTVS.

XXI.

Secretarius primo Regius & Terræ Præmislien. Succamerarius erat, postea Præfectus Præmislien. & Castellanus Sanocensis. Habuit & alterum fratrem præter Episcopum, qui Castellanus Leopoliensis fuit. Herbortis eloquentia & Magnanimitas adnata videntur.

CAstellanus Sanocensis, cognomen Mediatoris Præmisliensis obtinuerat, quod inter discordes terræ illius ciues, offensas componere fuerit solitus: vterinus frater Valentini Episcopi Præmisliensis, illius qui ad sacrum Tridentinum Concilium, in quod ipsos omni doctrinæ & sapientiæ Antistites tota Europa magna celebritate confluxisse scimus, à Rege Sigismundo I. Orator missus fuit. Quo cum Ioannes adolescentulus in Belgium à parentibus missus, humanarum litterarum cognitionem breui assecutus, & in Philosophicis disciplinis Louanii in Gymnasio Porcensi pari felicitate animum imbuit; lustratisq; Galliæ ac Germaniæ Academiis, disertus & prudens in patriam rediit, vt & singuli fere de stirpe Herbortorum assolent, qui simul & bellatores acerrimi fiunt; licet non pro voto felices. Et Ioannes sane, per multa militiæ decora clarus, ad Senatoriam dignitatem ab Augusto Rege meritissimo euectus, ingentem sibi famam, etiam legationibus variis pro patria obitis comparauerat, sed præcipue illa cum Io. Samoscio, aliisque Senatorii Ordinis viris ad Henricum Regem in Gallias, vbi iam antea ingens sibi nomen pepererat, *editis Annalibus gentis suæ: tum statutis legibusq; patriis in vnum volumen post Io. Lascium, congestis.* Scripsit & *Orationem in obitum fratris sui Valentini*, tanta grauitate stili, & dispositione argumentorum, vt vel hinc sua eloquentia, à diserto illo Orechouio, plurimi æstimaretur, & Regni Senatus Vniuersus, haud aspernaretur Collegæ sui in maximis etiam rebus sententiam. Et hinc prouerbium illud in Polonia. Herborti, consilio Duces Ostrogii opibus valent.

VITELLII.

Beata ciuitas vbi ciues sui
In arduis rebus valent.
Vt ingenij sic viribus opulentiæ
Stabilire pacem Patriæ.

Talis erat Herbortus, domus gloria suæ
Istius & imperij decus.

FOELIX HERBORTVS. XXII.

IOannis F. omni fere doctrina liberali imbutus, Oratoria potissimum excelluit, vt non modo inter Premislienſis terræ apices ponendus videatur, ſed inter totius Roxolaniæ primates, ſi rebus bellicis tam fælix, quam ingenio fuiſſet. Nec illi defuere opes, reique militaris peritia, imo & corporis vires, & certe maiores, quam ex mediocri ſtatura quiſquam æſtimaſſet. Sed fortuna fallax, quæ omnium conatus euertere ſolet, haud voluit obſecũdare auſis ſuis: eratque peculiare fere, dixerim & Fatale, Herbortis pro patria in acie mori, vt compluribus exemplis inductis Orechouius probat, ſolus Fœlix ea parte infelix fuit, quod parto bellis externis lõge clariſſimo nomine, domeſticis tumultibus illud aliquantum obſcurauerit, belloq; ciuili inferior, amiſſis aliquot militum turmis, bis ipſe captus ab aduerſariis fuerit. Dimiſſus tamen facile, tum propter familiæ celebritatem, tum propter proprias ingenii dotes, quibus inter Dynaſtas Ruſſiæ, & quietis & turbidis rebus, lõge ſemper claruit. Antiquitatis adeo ſtudioſus fuit, vt quicquid modo temporis diuturnitate obſcurum haberetur, & dignum viſu, id ille totum ipſe oculis luſtrare, ſcriptis illuſtrare, & eloquii ſui ſplendore perpolire voluit. Ac proinde veterem illum rerum Polonicarũ ſcriptorem *Cadlubkum Epiſcopum Crac. è puluere erutum, notis & ſententiis grauiſſimis exornauit.* Commentarios Orechouii de rebus Sigiſmundi I. & Auguſti F. poſthumos luce donauit. Similiter vitam Petri Kmitæ Palatini Crac. atque Annales primarii apud nos Hiſtoriographi Io. Dlugoſſi. Scripſit & *Artem Dobromiliam, ſeu iuuentutis Polonæ inſtitutionem* idq; lingua Polonica, quam ab arce ſua Dobromilia ſic appellare voluit. Item *tres Declamationes oratorias*, cum adhuc literis Lutetiæ Pariſiorum operam daret, tum ſyntagmata diuerſa Roberto Turnero Ingolſtadii informante, quæ poſtea vir, domi alias in formas tranſcripſit, ſed morte præuentus in lucem dare haud potuit.

Fatum Herbortiæ domus in libris Dialogorum.

VITELLII.

Tam fælix lituiſq; literiſq;
Herbortus fuit ex vtroque clarus
Fælicis merito vt teneret, illud
Auguſtæ domus vt monile nomen.

F 2 MICHAE-

MICHAELIS GRODZICKI.

Doctrina Pallas, muniuit robore Mauors,
Herbortum fausto nomine caeca Dea.
Sed tamen ô felix longe fœlicior esses,
Si Dea rem potius nominis illa daret.

IOANNES COCHANOVIVS.

XXIII. GEnte Coruinus, patre Petro, qui Terrestris (vt vocant) Iudicis officio in Palatinatu Sendomiriensi fungebatur: matre Anna de Bialaczow Odrowazowna, spectatæ pudicitiæ, priscique moris fœmina, Siczynæ, in villa paterna natus est, anno reparatæ salutis 1532. Post patris obitum, quem puer amisit, in seuerissima matris disciplina, vna cum quinque fratribus educatus, cum prima litterarum rudimenta, insigni cum profectu in patria deposuisset, miro comparandæ, eruditionis flagrans desiderio, in Germaniam primo, deinde Lutetiam Parisiorum se contulit. Vbi cum Philosophiæ, Historiæ, linguarum cognitioni, studioque Poetico, ad quod à natura totus ferebatur, & id genus elegantioribus litteris, septennium fere impendisset, in Italiam transiit. Quam cum totam lustrasset, Romæ atque Pataui, aliquot annis substitit, virorum doctorum, quorum illic magna tunc erat copia, præsertim vero Robertelli atque Manutii conuersatione illectus. Atque ibi prima illi cum Io. Samoscio, Andrea Patricio, Stanislao Fogeluedrio, Luca Gornicio, viris eruditis contracta amicitia, qui poetica illa eius vbertate mirifice capiebantur, & velut Christianum Apollinem in Martiali nostra Sarmatia, omine quodam natum, suspiciebant. Reuersum in patriam Philippus Padneuius, qui Episcopus Cracouien. Cancellarii quoque munus obibat, sola fama notum ad aulam Regiam accersiuit: & delectatus amœno, atque eleganti hominis ingenio, cum genus etiam Latinæ scriptionis, quo non publica modo, sed priuata etiam tunc tractabantur negotia, probauisset, Regi Augusto commendauit, & in album secretariorum referri curauit. Quo in officio, cum ad particulares Nobilitatis conuentus, tum ad exteros Principes sæpius legationes obiuit. Multa deinde Padneuio cura, vt ad Sacerdotale officium eum pertraheret, sed frustra. Vir enim, omnis prorsus ambitionis expers, & liberiori ingenio præditus, quod seueritati sacerdotali, cui forte impar erat, simulare vero eam nefas ducebat, cum moribus

Olim maximus fuit Linguæ Latinæ in Polonia vsus. Sed nunc iã non item. antea enim & rei familiaris œconomi regestra causasq; non nisi Latine scribere solebant, aliter à seruitiis excludebantur.

moribus aulicis parum belle conuenire animaduerteret, ideoq; potiorem sibi conscientiæ, quam rei familiaris augendæ, parandæque dignitatis rationem habendam existimaret, quietam vitam, litterarumque otium facile purpuris atque infulis anteponebat. Non destitit tamen Petrus Miscouius, qui Padneuio successerat, sed validioribus iam machinis, idem vrgere propositum. Præpositura enim Posnanien. satis lauti reditus, quam ipsemet obtinebat, illi cessit, & alia quædam beneficia, à liberalitate Regia impetrauit. Quæ, vt patrono de se optime merito morem gereret, acceptauit ille quidem, vt tamen sacris initiaretur, adduci nunquam potuit. Cæterum postquam Miscouius ad tranquilliorem vitam in Episcopatu agendam, ab aula se subduxit: licet Rex Stephanus, stipendio mille ducentorum florenorum in Regia retinere eum percuperet, tempus venisse ratus, quo non alieno arbitrio, sed suo iam genio obsecundaret, & sacerdotiorum molestiis, quæ inuito obtrudebantur (iam enim Sieciechouienses quoque, curante Io. Samoscio, ad nominationem Regiam, in Abbatem eum postulauerant) animum exolueret, Czarnolassium rus paternum rediit: nihilque cunctatus, dimissis beneficiis Ecclesiasticis, vxorem ex nobili Podlodouiorum familia duxit. Quod vbi Samoscio compertum, nolens hominem, quem summa complectebatur beneuolentia, in tenebris vitæ priuatæ delitescere, Castellani (vt vocant) Polacen. dignitatem, à Rege Stephano impetratam, diplomate Regio transmisso, illi obtulit. Quam tamen ille, vtrique pro egregia in se voluntate actis gratiis, ab omni ambitione longe remotus, acceptare recusauit: præfatus, sua se mediocritate contentum, sumptuosum illum, & decoctorem Castellanum, in villam ædesque paternas non admissurum, qui omnia, quæcunque Cochanouius sibi parasset, absque vllo respectu, per fastum atque ambitionem esset absumpturus. Et hæc quidem ille præseferebat, vera tamen obfirmati animi causa fuit, perpetuum vitæ tranquillæ, literariique otii dulcedo. Quod vel hinc liquet, quod repudiata dignitate Senatoria, equestrem tamen, Sendomiriensem nimirum Tribunatum, non aspernatus est: nullam aliam ob rationem, nisi quod Tribuni, sub tempus expeditionis bellicæ, à cæteris militiæ oneribus immunes, arcium tantum asseruandarum domi curam gerunt. Hoc igitur pacto priuatæ vitæ, quam ardentissime semper concupiuerat, redditus, ad studium Poetices, quo naturalis impetus eum inuitabat, animum appulit. Et in patrio quidem sermone ita excelluit, vt hactenus neque parem, neque secundum habuerit, primusque rem nullis

Officium Tribunorum in Polonia.

 antea

antea calcatam vestigiis aggressus ostenderit, venustatem atque leporem, quo cæteræ cultiores se iactant, nostræ quoque linguæ minime deesse, qua descripsit *Psalterium Dauidicum. Phœnomena, Latrunculos, Apophtegmata, Satyram, Threnos, Epigrammata, Cantilenas, Epithalamia, Iocos, Epithaphia*, & id genus alia. Latinis vero poematibus pangendis, ad veteres illos, qui tersioris notæ gloriam consequuti sunt, quam proxime accesserit, reliquitque *M. T. Cic. Aratum, Orphæum Sarmaticum*, libros *Elegiarum, Epithalamiorum, Lyricorum, Fericœniorum & Carmen de expugnatione Poloitei*. Hoc in genere vitæ, sex filiabus, filioque posthumo, ex vxore susceptis, cum omnibus tam publicis, quam rei familiaris molestiis ablegatis suauissime vixisset, summorumque in Republ. virorum amicitia floruisset: Lublini, Iacobi Podlodouii, contra ius gentium à Turcis interfecti, causam apud Regem Stephanum amicorum nomine acturus, non sine magno omnium dolore, apoplexia extinctus est. Anno ætatis suæ 52. Tumulatus in municipio Suolenensi, in paterno gentiliorumque suorum sepulchro.

Frater vero suus Æneida Virgilij. Rotulas seu Cantica de virtutibus scripsit. Alter vero, Petrus Cochanouius Gottifredam seu expugnatione Hierosolymæ.

Iacobi Vitellii.

Postquam iniquis cessit ab inde Fatis
Ille Musarum pater atque custos
Ille iucundus bonæ amœnitatis
Dux Kochanovvski;
Tunc ferunt doctas lachrimasse Musas
Ipsum & atratum sua sistra Phœbum
Flebili dextrâ prope triste bustum
Comminuisse.
Eruditorum Cochanoui honore, &
Gloriâ tanto vnicus antecellis
Fontibus Graiis Latijsque, quanto
Amplius hausti.

Stanislai Stoslavii.

Magne Cochanoui vates, & maxime vatum
Quos tulit & quondam terra Polona feret.
Sarmaticæ potius celebrent tua gesta Camænæ
Non nisi Diuarum sunt celebranda metro:
Quod si forte tui iam oblita est Musa laboris
Te tua post mortem lingua liberque canet.

MATTHÆVS PISCOREVIVS. XXIV.

QVidni Piscoreuium cæteris illustribus annumerem, qui soluta pariter ac ligata Oratione pollens, patrii Iuris, diuersarumque gentium morum peritissimus fuit, atque eo nomine Principibus in Rep. viris, & in his, Io. Samoscio harum artium non ignaro, in primis gratus, etiam Regi Augusto fama notissimus, in cuius obitum *scripsit funebrem Panegyrim*, longe disertissimã. Et à turbulentis Bellonæ castris, ad blanda quietaque Musarum otia conuertens, pleraque Latina per otium vernacula reddidit, tum *in Nuptias quoque Io. Samoscij Panegyrim gratulatoriam* edidit. Addidit & Oeconomicorum libellum, egregium ingenii & stili sui monumentum; atque demum *Funebrem laudationem Serenissimæ Annæ Iagelloniæ Poloniæ Sueciæq; Reginæ*. Familiares habuit Io. Lasicium atque Io. Crasinium, quorum alter scripsit *ingressum Polonorum in Valachiam, & cladem Dantiscanam*; alter vero *Poloniam & belli Liuonici, atq; Ducis Moschouiæ contra Liuones Commentarios.*

IACOBI VITELLII.

Tanto illustrior est domus
Quanto stemmatibus suis
Quæsitam artibus optimis
Gloriam adauxit.
Sic Piscoreuius, suo
Insignis genere, efficit
(Hac re illustrior vt foret)
Paginam vtramque.

IOANNES LEOPOLIENSIS. XXV.

DVos nobis eius nominis fortissimos in Hęreses Athletas, vrbs Leopolis edidit, Academia Cracouiensis educauit; ætate quamuis dispares, at virtute & doctrina pares, professionisq; & ingenii similitudine coniunctos, atque ideo sub vnum, quod aiunt, myconem includendos. Et prior quidem, tempore paulo antiquior ad Ædem B. M. Virginis in Circulo Cracou. Concionator fuit. Posterior, Cathedralis ibidem Ecclesiæ Ecclesiastes: iste *viuificæ passionis Christi Historicam explanationem, cum doctissima applicatione ad Sacrificium vtriusq; testamenti*, edidit: ille,

ille, *primus sacra Biblia vernaculo sermone reddidit*: vterque vero in Acad. Crac. S.T.D. & Professor, vterq; S. Floriani Canonicus, & in insectandis atque exagitandis perpetuo Hæreticis acerrimus fuit; & quod maiore admiratione dignum est, vterque ea in animis hominum permouendis facultate, vt nemo temporibus illis, maiorem audientium coronam cogeret. Alterum Canonici Cracouienses, alterum Ciues his versibus celebrarunt.

Erat & tertius Io. Leopolien. Professor in Acad Cra. postea Archiepresbyter Crac. cui itidem Bibliorum Polonica lingua interpretationem asscribunt.

Hoc tumulo moriens poni sua membra Ioannes
Iussit, patria cui terra Leonis erat,
Eloquioq; potens vigilans & pastor ouilis
Nam docuit ciues iura sacrata Dei.
Moribus ac vitæ cursu suauissimus omni,
Gratus erat populo principibusq; viris:
Hæreticam pestem dum fortibus opprimit armis
In medio cursu morte peremptus obit.
Viuat in arce poli diuorum limine sacro
Inter conuiuas Angelicosq; choros.

Et merito sane: postquam enim intellexit sibi de vita esse migrandum, sollicitus de salute hominum, quos iam doctrina instruere non potuit, exemplo suo moriens ad obedientiam Ecclesiæ adducere conatus est. Conuocato itaque populo die sacro per omnia templa voce Concionatorum in maius Collegium ad horam præstitutam, iubet se efferri in aream Collegii, & cygnea voce adhortatus populum ad Religionem Romanæ Ecclesiæ pure & sancte retinendam, inspectantibus omnibus, viaticum sibi specie sub vna dari postulauit, vt auditores suos de veritate corporis Christi, & de vsu sacramenti sub vna specie, & vocis confessione, & facto suo confirmaret.

IACOBI VITELLII.

Tam fœcunda Leopolis ingeniisq; virisq;
Martigenis quantum Sparta ferax fuerat.
Quin plus, cum Scythicos ferit Hæreticosq; furores,
Pacisq; armorumq; artibus ipsa potens.

XXVI XXIV.

MARTINVS DE ILKVS.

QVinque à Cracouia milliaribus, in illustri fodinis argenteis oppido, Ilkus dicto, natus, cognomentum ab eo sumpsit, Matthiaque Coruino

Coruino Hungariæ Rege, litteras præmiis & honoribus excitante, magnis propositis præmiis ex Acad. Crac. euocatus, Regius in Aula Mathematicus salutatus fuit, & tandem virtutis ergo pietatisue, Parochi in vrbe Regia Buda titulo auctus, inter primos, Mathematum disciplinas in Europa iacentes, politioris doctrinæ luce illustrauit: *primusq; Almanach atq; Ephemerides fecit.* Tunc *Tractatum de Correctione Calendarij, atque Tabulas resolutas ad Meridianum Crac.* Quo cum magnum sibi nomen atque Academiæ apud inclytum Regem peperisset, facile obtinuit, vt instrumenta sua Rex Mathematica, perpetuum ad posteros monumentum, Academiæ Crac. donaret, quæ hucusque in Bibliotheca diligentissime asseruantur. Ex eius disciplina prodiit Adamus Suniaiski celebris Mathematicus, qui itidem *scripsit Theoriam Calendarij,* & alia.

Rex Matthias Hung. litteratos alebat plurimos.

IACOBI VITELLII.

Syracusarum victor ille Marcellus
Ardore belli medio in arte præstantem
Miratus Archimedem, at ex furore hostis
Seruare nesciji. Sed ampliore æuum
Per omne ferretur celebritate, ille
Coruinus, imperij sui potens scutum,
Pulcherrimum Matheseos decus, magna
Laus sæculi huc, spes raraq; eruditorum.

CLEMENS IOANNICIVS. XXVII.

OB insignem eruditionem, blandamque ingenii comitatem, excellentibus in Europa doctrina viris, summaque dignitate in Polonia præditis, in primis carus, in his autem Andreæ Cricio Gnesnen. Ecclesiæ Metropolitæ, ac Regni primati. Ioanniq; Dantisco, Varmiensi, atque Tidemanno Gisio, Culmensi, Antistitibus, summis æui sui Poetis: Sed præcipue Palatino Cracouiensi Petro Kmithæ, cuius fauore & studia sua fouebantur, & poetica sibi laurea à Maximil. I. Imp. honorificentissimo cum Elogio obuenit: & cui demum ille *Vitas Regum Poloniæ carmine Elegiaco scripsit.* Item Tristium libros, Arithmeticam, Elegias, Epigrammata variaque Poemata inscripsit, symbolum gratitudinis; continuisque laboribus (nam & iussu Cricii Archiepiscopi *Vitas Archiepiscoporum Gnesnensium scripserat*) culmen solidæ eruditionis atti-

Scripsit & Christophorus Concki vitas Archiepiscoporum Gnesnen. & Episcoporum Crac.

git, atque in Græcis ac Latinis ad summam laudem peruenit, vt doctrina ætatem transierit.

VITELLII.

Illias insignem bello narrauit Achillem
Reges Sarmaticos, scripta Ioannicij.

ZORAVII.

Versibus expreßit Regum Ianicius acta
Solus Rex fieri dignus ob ingenium.

XXVIII. ANTONIVS ANAPACHANIE.

Sigismundi Augusti Regis Poloniæ Ecclesiastes, & in Acad. Crac. celeberrimus Professor, Canonicusque S. Floriani, tanta innocentiæ sanctitatisq; opinione, Theologica laurea donatus, perstitit, vt eius videndi audiendiq; gratia, è remotioribus etiam locis, dum concionaturus esset, concursus fierent. Quiq; idem ad beatam vitam translatus ab aliquot annis, Rocho Posnaniensi, viro itidẽ innocentissimo, nuncius felicis transitus ad vitam, luce candidus totus apparuit, illumque nullo morbi languore vexatum extemplo secum euocauit, vt sacro codice, quem tum forte fortuna legebat, in mensa posito, spiritum Deo commẽdaret, flexis in medio hypocausto genibus, puero tantum qui ab obsequiis & seruitio fuerat, hæc vidente, stupente, & mox præ timore fugiente. Antonius igitur dum in viuis adhuc esset, inter primos, qui gladium spiritus, in voluptuariam Lutheri apostatæ sectam editis libris strinxerunt, *scripsit locos communes Fidei Catholicæ*, (discipulus vero suus Nicolaus Vilkouicius Pauli Primi Eremitæ in claro monte Czestochouiensi Professus, *Postillam per Dominicas & Festa*) quibus nihil ad homines à cæcitate & erroribus erronis illius Vittembergici abducendos, atque ad Romanæ Ecclesiæ Orthodoxam Doctrinam amplectendam inueniri potest ardentius, prudentius, efficatius. Moritur vir sanctus Crac. in statione Academica. Anno ætatis quarto & sexagesimo Idib. Feb. CIↃ.IↃ LXII.

Anapachanie sanctitas miraculo comprobata.

IACOBI VITELLII.

Sanctis Deorum cum receptus sedibus
Antonius foret, quasi
Clarißimo vidit theatro, qua fide
Duntaxat apprendens, suis

Narra-

Narrabat audientibus, Quam ingentia
Paria laboris munera.

ALBERTVS NOVICAMPIANVS. XXIX.

NOn Philosophiæ modo, ſed & Theologiæ lucubrationes Alberti Nouicampiani nomen illuſtrant, vt Io. Sigiſmundi, Ioannis Hungariæ Regis F. (à Sigiſ. Auguſto inclyto Poloniæ Rege, auunculo ſuo in Pannoniam miſſum) exemplo non mõnitis tantū præceptorem agnoſcere poſſis, qui ſacra laurea in Acad. Crac. inſignitus, tum Concionando ad populum, tum pangendo carmina domi, ſcribendoq; Orationes ad Proceres & populum Hungariæ clarus extitit: quarum vna teritur paſſim doctorum virorum manibus. *De corruptiſsmis huius ſæculi moribus, variisq; ac turbulentis in Religione Chriſtiana doctrinis: quidue in his pio homini agendum ſit*, prudentiſſime conſcripta. Altera deinde, *de duabus perſonis, quibus regitur mundus, ſpirituali videlicet ac Regia, tum quæ illarum officia ſint: & de aliis non paucis, de quibus hoc ſæculo plurimi inter ſe contendunt, digladianturq; non ſine magno Chriſtianæ Reip. malo.* Præterea *ſcripſit Scopum Biblicum* in quo ſummam doctrinæ chriſtianæ præſcripſit. Item *Apologiam pro Cathol ca fide, & doctrina de veritate corporis Chriſti Ieſu in Euchariſtia, de cæteriſq; ſacramentis: Liturgiæ item ſeu Miſſæ ſacrificio, ac alijs fere omnibus, quæ hoc ſæculo controuertuntur*, ſcripſiſſetq; multo plura, ni præmatura morte abreptus fuiſſet, quæ eum Anno à redempto mundo 1558 ſuſtulit nobis. Cui Nicolaus Bodzentinius inter alia huiuſmodi carmen ſubſcripſit. *Erat & alter Albertus Nouicampianus Med. Doctor, qui de fabricatione hominis ſcripſit, De Ac. ētibus, De formatione fœtus diſſertationem. Deq; laudibus Phyſices Orationem.*

Alcides quondam ſummos accepit honores
Dum leuat à ſæuis ſæcula priſca feris.
Albertus referat mentis nunc præmia gratæ
Quod patrum forti dogmata fulcit ope:

Benedictus vero Herbeſtus, eiuſmodi verſiculos luſit.

Qui legitis nitidos puro de gramine flores
Carpite de campo lilia ſacra nouo.

Humatus in Æde SS. Trinit. Crac. ad eam columnam, quâ fulcitur veſtibulum ſepulchri S. Hyacinthi, cum tali epigraphe.

ALBERTO NOVICAMPIANO DOCTRINA ET INTEGRITATE CONSPICVO.

PROFESSORI PVBLIC. AC PRÆCEPTORI ILLVSTRISS. IOANNIS SIGISMVNDI REGIS VNGARIÆ DESIGNATI FAMILIARES MOESTI POSVERVNT.

Mortuus anno M D LVIII. ætatis vero suæ L.

VITELLII.

Qualiter cum veris honore primo
Prata collucent & amœnum adhalant
Flosculis, tali Nouicampianus
Fragrat odore
Multa librorum monumenta, ab ipso
Gnauiter, magno ingenioq; scripta
Quis foret qualisue palam fatentur
Perpetuo æuo.

XXX. MATTHIAS STRICOVIVS.

Latinis & Græcis non infeliciter imbutus, haud vulgarem nominis famam in Philosophicis scholis Cracouiæ promeruit, Lipsiæ deinde, atque ita Germaniam peragratus, omnibus in artibus celeriter profecit, vt æquales suos omnes doctrinæ gloria longe præcelleret. Quo nomine plerisque Italiæ ac Germaniæ clarissimis doctrina viris innotuit, præcipue Gulielmo Budæo, Paulo Manutio, Francisco Robortello, Iacobo Carpentario, plurimisque aliis in Gallia. Cumque ita famæ celebritate absentibus iam esset notus, mox à Samogitiæ Episcopo vocatus Canonica dignitate & Archidiaconi munere ornatus fuit, atque Regi Augusto in Lithuania tum commoranti, ob conscriptas stilo eleganti res Polonicas Lithuanicasque (in quo præcipue laborauit) in primis gratus, ab eoque sanctioribus illis reconditarum rerum notis, quibus fere Regnorum arcana committi solent, præfectus, in eodem studio ætatem consumpsit. Historicus fuit insignis & Poeta Polonicus, vt qui carmine vernaculo scripserit, Bucolica. Trenos in obitū Augusti. Carmen de Coronatione Regis Henrici. Nuncium virtutis. Chronicon Polonicum. Carmen contra Anabaptistas, vitas Regum Polonorum, Sarmatiam Europeam: Bellum Ciuile Turcicum cui interfuit ipse, atque ad extremum de libertate Polonorum.

IACOBI VITELLII.

Stricouius tantam sibi
Virtute peperit gloriam
Quantum coronari decet
Pollentis ingenij decus.

MICHAEL VRATISLAVIENSIS. XXXI.

PErspicacissimi & diuini propemodum ingenii vir; qui Doctor renunciatus, auditoribus suis artes fere omnes humaniores methodo facillima, *Hymnosq; ac Prosas in Ecclesia Romana decantari solitas, doctissimis commentariis illustrauit*: præcipue *Logices institutionem*, disertissime, ac *Naturalis scientiæ dubia* facillime aliquot voluminibus comprehensa, reliquit, tum *libros sententiarum Petri Lombardi*, quos magno auditorum concursu, multos annos explanauit, *Epithomate aureo ex magnis Doctoribus contracto illustrauit*. Mortuus locum sepulturæ in Ædibus D. Floriano sacratis, ad leuum latus maioris altaris sortitus est; cum tali à posteritate grata epigraphe. *Professor Theologiæ in Acad. Crac.*

Splendida quem tulerat vrbs Vratislauia paruum
Occulit hunc tandem Regia Croca senem.
Ingenio multum præcelluit ille. Decani
Æde hac in sacra functus & officio.
Humanus dignas animus quot concipit artes,
Hic tot callebat Numine propicio.
Illius ex studiis florens Academia gaudet,
Multos quod fructus commoda nuncq; capit.
Artes condebat nunquam, sed vertit in vsus,
Sors fieret domino maior vt ipsa suo.
Scripsit de variis & Commentaria rebus,
Nunc manibus versat quæ studiosa cohors.
Illius vtq; scias nomen charissime Lector,
En Deus hoc dederat, quod Michaelis erat.

Obiit Anno Domini MDXXXIII. die VIII. Nouemb.

IOANNES STOBNICENSIS. XXXII.

VIr in religione sincerus, in moribus probus, & in doctrinis solide versatus; adolescens prima laurea Philosophica Anno 1494. in A-

cademia Crac. redimitus, inq; publicam Profeſſionem vocatus, ingenti diſcipulorum copia floruit; quibus in exhibenda doctrina beneuolus, & in præſtandis beneficiis facilis fuit: honeſtatis, tranquillitatis, concordiæque, nec non diſciplinæ publicæ & domeſticæ, amator obſeruantiſſimus. Magnum ſui deſiderium omnibus reliquit, imo & exemplum, cum rebus ſæcularibus valere iuſſis, minimum ſe in ordine Minorum de Obſer. videre voluit & ſacrum habitum ipſorum indutus, multa innocentiæ ſanctitatisque opinione, multos eum annos geſſit, ſodalibusque ſuis morum commendatione mirifice præluxit, quos etiam ſacris litteris annos multos imbuit, & Michaelis Pariſienſis olim præceptoris ſui & Profeſſoris in Acad. Crac. publici, ſcripta, in via Scotiſtica conſcripta, typis publicis euulgauit: & quicquid ipſe ſcripſit, cum eadem ſubtili ſchola concluſit, (*ſcripſit autem ſubtiliſſimas in vniuerſam Philoſophiam quæſtiones*) Similiter diſcipulus ſuus Thomas Poſnanienſis, qui *Phyſica itidem ad intentionem Scoti ſcripſit, & Paruulum Philoſophiæ Naturalis.*

Quarto post anno Magiſterij dignitate ornatus. Multos ex Academia traxerat exemplo ſuo in Religionē Franciſcanam: non aliter ac illc Ioannes Capiſtranus, qui Bernardinorū fundans Cracouiæ domū trecentos ex Academia vna atq; altera cōcione, ad ſuſcipiendū ſacrum illum habitum pertraxerat. Nota fuiſſe & alterum Stobnicenſem in Academia Med. Doctorem, qui in Moralē Philoſophiam Commentarios reliquit.

IACOBI VITELLII.

Mundi ſomnia vana mentientis,
Vmbram, & infatuationem iniquam,
Blanda toxica, dulcia & venena,
Cum cognoſceret ille Stobnicenſis.
Vitam ſe tulit ad quietiorem.
Mundum deſerit vt Deo fruatur.

SIMON MARICIVS.

XXXIII. PLurimos ſane cuiuſuis facultatis eruditos homines Polonia patrum noſtrum temporibus protulit: Inter Theologos quidem Simon Maricius multis nominibus eminet. Is patria Pilſnenſis, inſtituto Academicus, Doctoris Theologi titulum in vrbe Roma adeptus, acutiſſimorum illorum in Scholaſtica Theologia virorum, Nicolai Sadkonis, Benedicti Coſminij, Michaelis Vſlicienſis, atque Obremſcij in Acad. Crac. Profeſſorum familiaris & ſocius fuit. Vir ſane eruditus, Græcarumque litterarum apprime gnarus, cuius ſummam vitæ integritatem & prudentiam longo rerum vſu partā, peculiaris quædam morum grauitas magis commendabat, quæ in geſtu, inceſſu, vultu, tota denique corporis conſtitutione intermicantibus veluti radiis relucebat.

cebat. Quo factum vt Petro Kmithæ Comiti de Visnic Palatino Cracoviensi admodum gratus, fuerit & in Italiam illius sumptibus missus, lustraueritq; præcipuas exterorum Academias, Doctor Romæ creatus: vbi ostenso in publicis disputationibus haud barbaro ingenio. *Orationem Demosthenis de Pace, Latio donatam, redux suo Mæcenati obtulit*, inq; publicam Professionem vocatus, Oratoriam præcipue artem in Academia exercuit, & M. Tullii opera, non solum diligenter, sed etiam fideliter prælegit, *scriptis commentariis eruditissimis in Orationem pro P. Quintio*. Vnde nõ mirum, quod discipulos multos bonos & doctos reliquerit, Vuiecios illos, Solicouios Laternas, Slouacios, aliosq; innumeros scriptores, & Concionatores disertissimos, ex quibus facile agnoscas, bonum illum & doctum fuisse Magistrum, qui insuper & *librum de Scholis seu Academiis ediderit*, æmulatus collegam suum Sebastianum Foxium, qui sub idem fere tempus scripserat libellum *De Natura Philosophiæ & ratione studij Philosophici*.

Multos sane Comes ille viros litteratos alebat quemadmodum & Tarnouius Comes æmulus suarum virtutum. Bartholomaus quoq; Pramislienfis, cuius nunc Conciones extant ex eius disciplina prodierat. Scripsit & Gelasinus quidam Leopoliensis de Ordinibus Acad. Crac.

IACOBI VITELLII.

Ceu manibus esset Gratiarum Maricius:
Effictus, vnus omnium prope artium
Succum, medullam, abunde & optime
Capace mentis indole vnus attigit.

ALBERTVS DE BRVDZEVO. XXXIV.

SAncti Floriani ad Cracouiam Canonicus, & in Academia Professor celeberrimus, artibus quas humaniores appellamus, in oppido Opocinensi leuiter tinctus, mox reliquum à publicis præceptoribus Cracouiæ hausit, & in Physicis Vratislauiensem, in Mathematicis Io. Glogouiensem, præceptores habuit, & huc vsque processit, vt S. Theologiæ Baccalaureus creatus, Secretarii & Mathematici Magni Ducis Lithuaniæ Alexandri Iagellonidis, titulo ornatus esset. Vbi aulicis quamuis negociis distentus, conscripsit nihilominus *Tabulas pro supputandis motibus corporum cœlestium*, atque Rudimenta Mathematices, cum adhuc illa casta esset, quæ titulum habent, *Introductorium Astronomorum Cracouiensium*. Ex eius disciplina prodierant Ioannes ille Saracenus Canonicus Crac. qui egregium *De Schismate Ruthenorum* libellum conscripserat. Stephanus Micanus Leopolien. qui *Dialecticam & Rhetoricam* reliquerat, tum Paulus Piasecius qui *Praxim Episcopalem* ediderat.

Meminit illius Io. Trithemius Abbas in Catalogo scriptorum Ecclesi. Is postea fratri Alberto in Regnum Poloniæ successerat.

VITEL-

VITELLII.

Tunc artes feliciter efflorescere oportet
Principum vbi auxiliis, stantq; vigentq; bonis
Brudzeui quando Musarum culmina magna
Prendisti, hoc Regum mens tibi amica tulit.

XXXV. BERNARDVS VAPOVIVS.

QVam clara & illustri fuerit stirpe oriundus, nemo est qui dubitet, cum ex eius sanguine etiamnum videamus, viros in Senatu conspicuos. Quam vero in litteris exercitatus, testimonium inter alia præbent, titulus Iurisconsulti in Academia Crac. publice obtentus, tum scripta illa egregia, ingeniique laus Ausoniis etiam populis probata, maxime vero *Annales Polonici à se luculentissime contexti*, quos, Chronicon Ioannis Tarnouii Castellani Cracouiensis, & exercituum Ducis Generalis, continuare aggressus, postquam confecisset, breui & ipse morbo confectus, è diuersorio huius sæculi, ad cœlestem illam patriam translatus, locum corpori sortitus est in Basilica Crac. cum eiusmodi Epitaphio.

BERNARDO VAPOWSKI I.V.D. CANTORI CRACOVIENSI, CVBICVLARIO APOSTOLICO, ET REGIO SECRETARIO, VIRO ERVDITO, CARMINE ET PROSA EXCELLENTI, PATRVVS POSVIT. SCRIPSIT HISTORIAM POLONORVM, EX QVA QVANTVM INGENIO VALVERIT, POSTERIS IVDICANDVM RELIQVIT.

Obiit XXI. Nouemb. Anno 1535.

VITELLII.

Gentis Sarmaticæ clarissima fama Vapoui
Verius & dicam buccina magna Lechis
Quam florent viuis expressa coloribus, à te
Laus Patriæ, atque tuæ nobilitatis honos.

XXXVI. ANDREAS GOSTINIVS.

CVm omnes diutinam natura, imo si fieri possit, immortalem vitam cupiamus, tum vero ingeniorum, gloriæ, famæ, constanter fa-

ctorum,

ctorum, consiliorum pro patria susceptorum immortalem profecto memoriam, haud aspernari debemus: quam & Andreas Gostinius Prætoris Cracouiensis F. præ aliis admiratus, non gentiliciis modo scriptoribus exæquari studuit (Rogusiis nimirum illis, Herbortis, Varseuiciis, Scargis, aliisque innumeris, quorum singuli non in vno tantum aliquo valuerunt, sed ad rerum magnarum, tam diuinarum, quam humanarum cognitionem, attulerunt eam facultatem orationis, vt res ipsæ per se grauissimæ, cultu & nitore verborum ab ipsis illustratæ, id præstiterint, vt deinceps non barbara, sed elegantissima, nec inhumana, & fera, sed litteris & moribus culta natio audiamus) verum extraneis etiam quibusuis, eandem assequendæ immortalis gloriam, quam & cæteri, ingressus, cum multas alias prouincias, visendi & discendi cupiditate peragrasset, tum Italiam quoque feracissimam morum & ingeniorum adiit; ibique primum magno atque diserto illi Manutio innotuit, familiarisq; extitit; tum orbi politiori vniuerso, *editis post Fragmentorum librum, doctissimis ac disertissimis de litterarum præstantia Orationibus suis*, aliisque syntagmatibus lingua vernacula conscriptis, vtilibus sane & laudatis in re Politica, & in quibus maiorem delectum reperias, quam impetum scriptionis. Erat & alius Gostinius, Iacobus de nomine, Doctor Theologus in Acad. Crac. & Procancellarius, qui itidem ingenio & eloquio clarus, reliquit egregia *Commentaria in authorem de Causis.*

VITELLII.

Excitent nullo reticenda in æuo
Sumptibus magnis alij trophæa.
Sera quod miretur in vno habebit
Gostinio ætas.

XXXVII.

IOANNES HONTERVS.

Vsus præceptore Io. Arundinensi qui Canonicus & Concionator Leopol. de Sacratissimo Eucharistiæ sacramento libellum scripsit.

POeta, Rhetor, Philosophus & Mathematicus egregius. Coronæ in Borussia natus, & in Academia Crac. educatus, acceptam à maioribus suis famam, præclaris ingenii sui monumentis sic auxit, vt sæculi sui Varro nominari merito potuerit; præter enim *Cosmographiæ Enchiridion*, magno labore à se congestum; etiam Grammaticis veteribus laudis nonnihil adimere conatus est, *editis duobus obseruationum Grammaticarum libris*, quos in Contubernio Hungarico Præfectus, in gratiam suorum discipulorum dictauerat. Addidit & *de Variarum rerum*

Ex eius disciplina fuit Iacobus Slupecius, cuius nunc Poemata & Epistola extant.

Nomenclaturis libellum; de quo Basæus Scebresinensis in libr. Criminum.

Honterus docta cum breuitate iuuat
Flectere verba docet, verbis quoq; iungere verba,
Syllabicis modulis dulce sonare melos.
Siue voles Latias exactè nosse Figuras,
Instruet istius pagina curta viri.
Est h c acutus, habet certi quia nil sine causâ,
Ad rem quæ faciunt parturit ille tuam.
Et quia non animus numerosa mole grauandus,
Præcipiens breuis est, dicta tenenda notat.
Hic breuibus, magnis quod non complectitur alter,
Paruo cum magno sufficit iste viro, &c.

VITELLII.

Quantum barbaries herba velut nocens
Aruis in Latij protulerat caput.
Tantum promeriti de studijs bonis
Quicunque Hesperijs liminibus procul
Infamem eluuiem dira tonitrua
Doctis Grammaticæ legibus auferunt,
Qualem se Honterius præstitit, vt simul
Musis ingenuam munditiem attulit.

XXXVIII.

STANISLAVS ILOVIVS.

ORdine equestri natus, & in exteris nationibus à puero educatus, præter insignem rerum physicarum cognitionem, litteris cum Græcis tum Latinis egregie instructus. Quo etiam nomine, cum plerisque earundem cultoribus, magna illi amicitiæ necessitudo fuit; tum ob linguarum exoticarum multiplicem peritiam, atque canam ex vsu rerum & peregrinatione prudentiam, apud maximos quosuis Dynastas, maxima notitia. Præceptore vsus est Cœlio Secundo Curione, cui *Dionysii Halicarnassei, ad Cn. Pompeij epistolam, responsum, latinitate donatum, grati animi significationem dicauerat, Elogia vero, & Historicorum comparationem eiusdem Dionysii* Tencinio Comiti: ac *Demetrij Phalarei de elocutione librum*, Duci Radiuillo, inscripserat. Proprio autem Mar-

item Marte seu Minerua, confecerat libellum *de Historica facultate*: atque item *de Perfecto Historico*, alium.

IO. IASCROVICII.

Dogmata cuncta tenet, qui iunxit Graca Latinis XXXIX.
Graio fonte fluit quodlibet artis opus.
Praclare Ilouius coniunxit Graca Latinis
Quis neget hunc quauis dogmata nosse sophum.

IOANNES GLOGOVIENSIS.

IN Syllesia, quæ olim Regno Poloniæ adiuncta prouincia fuerat, oppido Glogouiensi natus, Magisterii titulum in Academia Crac. & professionis munus assecutus, varia eruditione & iudicii acumine inter sui æui doctos viros inclaruit, vt si vel solam *Grammaticam illius. discursu quo nemo ante eum vsus, libris duobus conscriptam* videas, mireris industriam, probes laborem. Quid *Computum Chirometralem*, *libros de Physiognomia, de Iudiciis Astrorum*, *de arte Rhetorica*, *Poetica*, *Arithmetica*? quid *Notas in Computum Ecclesiasticum & Sphæram Io. de sacro Busco*? & quicquid vel ad triuium, vel ad quadruuium spectat? quæ omnia ille ita calamo suo illustrauit, vt omnium pene eruditorum oculos, solus illa tempestate in se conuerterit. Vtque iuuentus studiosa certum locum ad imbibendum & perdiscendum bonas artes haberet, scholam priuatam, in certas classes distinctam, sumptu ingenti, perpetuum pubescentibus Musis domicilium à fundamentis extruxit. Adultioribus autem, quo molestiam lectionis diuersorum authorum auferret, præcipue pauperioribus, qui copiam librorum habere non possunt, pro parte subueniret, tum vt & ingenio, quo multum præcellebat, matris suæ Academiæ nomen exteris quoque commendaret, scripsit doctissima resolutione quæstiones, super omnes sigillatim Philosophiæ Aristotelicæ partes, puta *veterem artem*, *Peri hermenias*, *Priora*, *Posteriora*, *Topica*, *Elenchos*. Similiter super *libros Physicarum Auscultationum*, *libros de Cœlo*, *de Anima*, *de Generatione*, *Paruorum naturalium*, *tum Ethicam*, *Politicam*, *Metaphysicam*, *Oeconomicam*, & quicquid vno verbo ad Philosophiam exacte cognoscendam spectare videbatur, id totum notis illustrauit. Ad meliorem vitam transiit vir pius Anno 1507. magno sui, bonis doctisque omnibus, quos amabat & fouebat, relicto desiderio.

Anno 1430. Multos quoque in Moschouia sacra scriptura libros in Sclauonicā ab illo linguam translatos vidimus, impressos vero Cracouia sumptibus Io. Haller Ciuis Crac. qui omnes suas facultates in hoc ipsum contulerat, vt litteræ meliores diuersis excussæ linguis & characteribus spargerentur in vsum septentrionalium. Similiter lustrauimus libros Doctore Francisco Scorina Polocense interprete, Pragæ excusos.

NICOLAI ZORAVII.

Felices quis vos Arabes non dixerit auro,
Thure vocet claros non quis odorifero.
Sed tamen haud satis commentatore superbi,
Alter Auerroes, nam Glogouita fuit.

XL. *Verus mundi contemptus.*

IACOBVS POLONVS.

ORdinis Cisterciensis in Monasterio Paradisiensi professus, ita ab omni ambitione remotus, vt Philosophicam etiam lauream in Acad. Crac. meritissimo sibi oblatam constanter repudiauerit, & paulo post Abbatis in suo monasterio dignitatem, quam suscepit F. Petrus de Paradiso condiscipulus suus Magisterii titulo Anno 1496. ornatus, collapsamque apud suos veterem disciplinam (quam Iacobus titulis litterariis, vt plurimum destrui aiebat) diligentissime instaurauit, vsus familiaritate illius, quem & in pietatis negotiis identidem consuluit; vt qui conscripserit egregium opus *Speculum Religiosorum*, intitulatum; cum quibusdam aliis opusculis, eidem libro annexit. Erat enim vir magni ingenii, opinionisq; celeberrimæ apud homines, & vt illis temporibus, eximia doctrina, diuina memoria, atque summa cum sacræ, tum profanæ Historiæ, cognitione præditus.

IASCROVICII.

Abdita nosse cupis veterum vestigia Patrum
Fœlices celsum queis petiere Polum.
Iste viam facilem virtutis ad æthera monstrat,
Contemptis mundi carnis & illecebris
Omnibus admiranda sacræ monumenta reliquit
Doctrinæ, vt videant dogmata vera Patrum.
Patribus antiquis magni tribuuntur honores,
En par hisce fuit, par decus inde refert.

XLI. *Erat & alter Nicolaus Polonus dictus. Episcopi Posnaniensis Sacellanus, qui itidem*

NICOLAVS DE BLONIE.

OPpido Masouiæ, quinque à Varsouia milliaribus distante, honeste natus; præter multiplicem eruditionem, consiliũ, prudentiam, cæteraque ingenii bona, ea fuit in homine iam inde à primis annis pietas, & innocentissimorum sanctitas morum, isq; perpetuus tenor vitæ ab omni-

ab omnibus voluptatum illecebris disiunctus, vt priscorum Ecclesiæ patrum, eximium in eo specimen eluceret, omnesque qui piorum instituto viuere cuperent, sese in illius mores, velut perfectissimi exempli conformarent: vt felix in primis Acad. Crac. fuerit, quæ omnibus fere temporibus talia Ecclesiæ lumina tulerit. Anno enim eodem quo & B. Io. Cantius prima laurea insignitus, merito post & Magisterii gradum, sub Stanislao de Petricouia obtinuit. Parisiosq; dein, Louanium, atque Bononiam adiit, cum ingenuis Comitibus illis concandidatis suis, Petro & Andrea de Bnin Opalinscijs, quorum alter postea Vladislauiensem, alter vero Plocensem infulam gessit. Nicolaus autem honesto sacerdotio ab vtroque auctus, insignis verbi diuini Ecclesiastes fuit, & in Cathedrali Plocensi primum, postea in Posnaniensi Ecclesia prædicatoris officio functus, Louicij ad extremum quieuit, reliquitque nobis ingenij & eloquij sui monumentum, *Conceptus Theologicos, seu sermones per anni circulum*, graui & erudito stilo conscriptos. Similiter de sanctis, veteri & nouo prelo toties iam recusos. Tum & *Confessionale S. Thomæ Aquinatis*. Erat enim vir, vt & ex meditationibus illius apparet, iudicio maturus, pietate religiosus, conscientia securus, mente benignus, moribus castus, visu & aspectu iustus.

Sermones per annum confecit.

1415. sub Decano Artisticæ facultatis Iacobo de Iassel.

IASCROVICII.

Vitis vt optatos profert fœcunda racemos
Et radice botros trudit odoriferos.
Sic Iagellonis bene culta Academia Regis
Pubescens fœtu Regna Polona beat.
Sacris diuorum gemmis hæc vitis abundat,
Hoc Diui Cantij ramus in orbe viret.
Hic flos fragrantem virtutum fundit odorem
Et miris recreat lumina mœsta modis.
Pullulat ac alma Nicolaus propagine palmes
Diuini iste comes fidus amoris erat.
Maturas vuas celso fert vinea cœlo,
Ex his supremo mensa parati Deo est.

MATTHIAS DE MIECHOW. XLII.

MEdicinæ Doctor & Canonicus Cracouiensis, nobili in oppido Religiosorum militum sepulchri Domini, Miechow, honestis parentibus natus, puer liberaliter institutus, & Cracouiæ publico in

Gradum in artibus primum anno 1476. promeruit, tertio autem post Magisterij dignitatem.

Gymnasio Peripaterica Philosophia imbutus, Physicis potissimum delectabatur: & naturæ genio obsecutus, ad medicinæ sese artem sic applicuit, vt in omnibus pæne Italiæ atque Germaniæ Academiis publice in disputationibus ingenii acumen exhiberet, domumque reuersus parem sibi ea in professione vix vllum in tota Polonia, superiorem certe neminem reppererit. Igitur ob nominis celebritatem, artisque præstantiam à Sigismundo I. Rege Poloniæ tum clarissimo, Medicus adscitus, valetudinis eius summa fide diligentiaque curam gessit, *deque conseruanda sanitate libellum egregium vulgauit.* Ac tandem aulicæ vitæ pertæsus, sacris sese deuouit, atque Canonica dignitate ab eodem Rege auctus, scripsit *Annales Polonicos, & de vtraque Sarmatia Historiam.* Cumque & Astrologus insignis esset, & Regia liberalitate rem satis lautam possideret, censum pro Astrologo atque Medico, in Academia fouendis, pignus gratitudinis pro egregia institutione, perpetuum fundauit, erexitque scholas pro erudienda iuuentute priuatas, cum ad Ædes S. Annæ, S. Floriani, S. Stephani, SS. Omnium in vrbe; tum etiam in patria sua, municipio Miechouiensi. Idem Hospitales domus aliquot & Xenodochia refecit. Bibliothecam in Rupella apud FF. Pauli primi Eremitæ, sumptu ingenti excitauit: & domui Professorum Maiori in Academia, quos inter ipse olim mansit, pro libraria atque horologio restaurando, plurima tabulis testamenti legauit. Obiit anno 1523.

IASCROVICII.

Quæris Apollinea versatos arte Polonos,
Innumeros tales terra Polona dabit.
Miechouius summos inter supereminet omnes,
Alter is Hypocrates, alter Apollo fuit.

XLIII.

VALENTINVS KVCBORSCIVS.

OB amabile ingenium, variam eruditionem, suaues mores, Rescio, Liliæ, Cromero atque Tretero, Magni illius Cardinalis Hosii alumnis, per quam familiaris, in Deum pietate, in amicos candore, & in rem Ecclesiasticam, atque litterariam fide & amore excellentissimus. Inter cætera, quæ in hostes Ecclesiæ & Fidei osores penna felici scripsit, reliquit etiam *sermones patria lingua conscriptos*, iis sane perutiles, qui de su-

de ſuperiore loco, cum ſpiritu fructuque de verbo Dei differere, ad populumque verba facere in tanta Homiliarum copia ſtudent. Idem *Catechiſmum Concil. Trid. in eandem linguam vſui publico conuertit*, quo vel ſic in moribus optimis, & fidei articulis abſens inſtrueret, quos viuus prædicando informare ſolebat. Defunctus ſepulturæ locum ad Capellam Dobrocieſcianam in Cathedrali Cracouienſi Eccleſia obtinuit, cum tali Elogio.

R. D. VALENTINO KVCBORSKI ARCHIDIA. POMERANIÆ CRAC. VARMIEN. CANONICO REGIO SECRETARIO, CARDINALIS HOSII ALVMNO, VIRO PIETATE SINGVLARI, INGENIO, SCIENTIA DICENDI, SCRIBENDIQVE CLARISSIMO, INTEGRITATE VITÆ SACRISQVE TRACTANDIS RELIGIOSISSIMO FRATRES COLL. CA. CR. FF. OBIIT.

Anno D. 1573. die 3. Octob. ætatis ſuæ 47.

IASCROVICII.

Romanæ vindex Fidei Cucborſcius acer,
Hæreſeum tenebras dum nitet arte fugat.
Scilicet arte ſacra lucem fert omnibus almam,
Nec ſinit obſcuras Lechiadum eſſe domos.
Præfert ille facem ſcribendo, vt nullus in oris,
Sarmaticis erret, qui ſua ſcripta legit.

MARTINVS VIASDOVIVS. XLIV.

MErito doctrina claris annumerandus, qui decurſo in Acad. Crac. Philoſophiæ ac Theologiæ ſtudio, Valentini Vidauienſis atque Bartholomæi Vargocii, ac aliorum inſignium virorum condiſcipulus, vna ſimul & concandidatus, primum in artibus honorē ſub Ioſepho Vrendouio promeruerat: & omnē melioris vitæ curſum in publica profeſſione feliciter peregerat. Tandē ſub decliuum ætatis, relicta ſtatione Academica, in Patrum Societatis Ieſu caſtra, illuſtris dicendi & ſcribēdi peritia, lætus conceſſit. *Scripſerat enim in Cic. Orationes* (quas aſſidue legendo, tantā ſibi eloquētiam graui Theologo dignam comparauerat, vt ſæculi ſui diſertiſſimus audiret) *luculētiſſimos Cōmentarios; tum in difficilem illam*

Erat & ſacra laurea inſignitus.

Pietatis studium. *lem illam D. Pauli ad Romanos Epistolam.* Sed non hac fama contentus, voluit etiam noua sibi apud Deum mereri premia, quibus carere se credebat, ni nouiter surgentem in Polonia societatem pro posse iuuisset. Igitur in numerum illorum cooptatus, aduersus sacramentariam pestem, de vera corporis Christi in SS. Eucharistiæ sacramento præsentia, summa industria è sanctis Patribus doctrinam collegit; sed & mortuos viuorum precibus iuuari, sanctosque à nobis recte inuocari, pari methodo adstruxit; quod & ad populum in templo diserte disseruit, à summis Theologis eo nomine, apprime laudatus.

IO. IASCROVICII.

Ne dubitate viri precibus confidere Diuum
Hoc Doctrina huius monstrat, & alma Fides,

XLV. MARTINVS BRONIEVIVS.

Felici ac versatili vir ingenio, qui cum Philosophiæ atque Geometriæ cognitione, naturalem quoque prudentiam, rerumq; publicarum vsum & intelligentiam coniunxerat, eximia Latinæ dictionis elegantia, quæ scriberet ageretur, comitante. Quarum quidem virtutum meritis fortissimi Regis Stephani, dignus est aulicus vocitari, non ille vanus aut vesanus, adulationibus mendaciisque texendis natus; sed bellica virtute, scriptis à se editis, & legationibus ad diuersos Principes prudenter obitis, clarus. Maxime illa ad Præcopitos Scythas in Tauricam Chersonesum, quo è Moschouia rediens à bello Lucensi, fuerat à *Prudens Legatus.* Rege missus, nouemque mensibus apud barbaros detentus; vbi ausu & sumptu ingenti lustratis omnibus oppidis, pagis, portubus & munitionibus illorum, consuetudines quoque & leges ipsorum si quæ illæ apud barbaros reperiri possunt, diligenti cura & labore connotauit, simulq; & tabulis æneis illustrauit, vt vel sic inopia & impotentia barbari detecta, animaret nos in excidium Tartarici nominis & seminis. Similiter quoque Valachiæ & Moldauiæ situs nobis depinxit, tum quę ad cognoscendam naturam & mores illorum populorum, quibus cum sæpissime nobis res est, necessaria videbantur, commentariis suis connotauit. Ipse vero vti verum Sarmatam decuit, totus in militia consęnuit, in qua & vitam expirauit, parto longe clarissimo nomine.

IASCROVICII.

Arte valere iuuat, valuit Bronieuius arte
Qua gratus magnis Regibus ille fuit.

Consi-

Consilium, doctrina, fides, prudentia, virtus,
Principibus semper munera grata viris.

STANISLAVS SARNICIVS. XLVI.

CVm externarum rerum, remotissimi etiam sæculi peritus, tum domesticarum maximopere gnarus, quas in vnum corpus redactas, in specie *Annalium Polonicorum in lucem ediderat*. Cæterum, quia in religione fertur inconstans fuisse, ideo minus apud probos & doctos acceptus. Maxima ei intercesserat cum Leonardo Gorecio necessitudo, qui vna secum & domestica studia pertractauerat, & præcipuas quasuis Europæ nationes, velut Achates fidus peragrauerat, scripseratque Commentarios de rebus gestis Magnanimi illius Iuoniæ, Valachiæ Palatini, qui sub tempus coronationis Henrici Regis Poloniæ, audaciter magis quam feliciter inuaserat illum dominatum, & breui spacio multa præclara contra Turcas gesserat. Sarnicius autem & bellicæ rei peritus, *scripsit Campiductoriæ libellum*, monitis militaribus Politicisque refertissimum. Item *Topographiam* locorum à Stephano Rege Moschis ademptorum: tum & *Triumphum Regis eiusdem carmine heroico, atque libellum de eligendo Principe*. Fuit enim illi varium fæcundumque ingenium, quod nullis inclusum spaciis, per omnes fere disciplinas liberius euagaretur, essetque non vulgare æui nostri decus, si intra professionis litterariæ terminos substitisset, seque totum hisce studiis, quibus inprimis natus erat, missis sacris litteris, dedidisset.

Leonardus Gorecius Valachicorum tumultuum & belli Gedanensis diligentissimus scriptor. Vide plura de Iuonia in fine libri nostri quarti de Rebus gestis Sigismundi Primi Regis Poloniæ.

IASCROVICII.

Sarnicius mores externos vidit & vrbes,
Lechiaco regno iam procul esto timor.
Mille nocendi artes hostis cognouit & astus,
Hos euitandi tradidit ille modum.
Tradidit & raram Campiductoribus artem,
Prælia quâ tuti fausta ciere queant.
Ergo Sarnicio multum Respublica debet,
Sarmati hostiles præcauet ille dolos.

PAVLVS STEMPOVIVS. XLVII.

REgis Sigismundi Augusti Secretarius, Tribunus terræ Plocensis, vir cum aliarum linguarum, tum Latinæ atque Græcæ peritus,

Constantinopoli & alibi in Græcia edoctus. Vnde in Italiam velut ad mercatum bonarum artium profectus, animum ad Iurisprudentiæ studium appulit. Inde Aurelianum in Galliam, ac postea Parisios transiit, biennioq; exacto honore ac titulo Iurisconsulti ibidem cohonestatus est: *scripsitq; librum de Repub.* ad Augustum Regem, à quo in album Secretariorum simul cum Andrea Patricio inscriptus, cum varias Latinas Polonicasq; declamationes per otium confecisset. Græca quoq; poemata, quibus vehementer delectabatur, nonnulla conscripsit. Cumq;, Rex, peste passim per Poloniam grassante, in Lithuaniã tendens, Knissiniæ vitam cum morte commutasset, Paulus itidem, quod æui reliquum erat, domi placide transacto, mortem obiit Anno 1584.

IASCROVICII.

Parisiis variæ doctrinæ mercibus auctum
Stempouium, & reducem Patria læta videt.
Virtutum lapides preciosos legerat oris
Externis, fœlix vtere prole Parens.

XLVIII.

VENCESLAVS SAMOTVLIVS.

A pueritia liberalibus studiis deditus, Posnaniæ primum in maiori Polonia, post Cracouiæ Glogouiano in Gymnasio (classes vulgo appellantur) Græcis ac Latinis litteris sedulam operam posuit, atque mox adolescentior in D. Iagellonis Lycæo Philosophiam Aristoteleam cum titulo Magisterii hausit. Et vt cuiusque genius est, Poeticæ potissimum addictus, ac Mathematicis disciplinis, Musicam quoque artem, tanquam altera ex parte respondentem adiunxit, eiusque mira peritia, mirum in modum Sigismundo Augusto Regi talibus sese oblectanti, innotuit, atque paulo post Musices Præfectus fuit, talis ac tantus! vt ei ad summam artis præstantiam, nihil præter vocem defuisse videatur. Hac enim Io. Virbcouium excelluisse, gratiamque Principum aucupatum fuisse ferunt, quod ipsas etiam Syrenas in demulcendo cantu pectora hominum superasse videretur, & quo defuncto, Polonia similem simphoniacum huc vsque non habuisse audit. Venceslaus vero, ita proportionibus ex Mathematices studio delectatus, vt æque sonos Musicos ac metra componeret, vt in vtroque simul non vulgarem gustum porrigeret: sed quem coætanei in Polonia non caperent fere omnes. Multa itaque ad solennitates Ecclesiæ decorandas, suauis-

Præceptore vsus Gregorio Samotuliensi cõterraneo suo, qui Archidiaconus Posnanien. Iuris Polonici Professum scripsit. Idem Gregorius scripsit Enchiridion Impedimentorum matrimonij.

Nostra ætate Tobias Sendomiriensis vocis mira suauitate in Aula gratus & clarus fuit.

ſuauiſſimis concentibus ornata reliquit, multa ad oblectationem animorum honeſtam compoſuit, quibus & patriam ſuam (oppidum Samotuli) ignotam nobilitauit, atque demum ipſe paucis in diebus, poſt deceſſum Regis ſui, obiit, cum ætatis nondum tertium & quadrageſimum annum attigiſſet. Quem ſi diutius ſtare ſuperi permiſiſſent, eſſet cur Italis Præneſtinos, Lappos, Viadanos, Poloni non inuideremus. Qui & Iuriſconſulti inſuper titulo auctus *Proceſſum Iuris Canonici egregie compilatum poſt ſe reliquit.* Quinimo & diſcipulum ea in ſcientia haud ſe imparem Nicolaum Iaskierum, Senatus vrbiſque Cracouienſis Secretarium, qui præceptorem æmulatus *Iuris Prouincialis*, quod ſpeculum Saxonum vulgo nuncupatur *libros tres.* Item *Summarium articulorum Iuris Municipalis Maideburgenſis.* Itemque *Promptuarium Iuris Saxonici in vſum publicum edidit.*

IASCROVICII.

Dicitur Amphion cantu flexiſſe canoro,
Immotas rupes, ſaxaq́ dura ſatis.
En nouus Amphion ſeptem ſubiecta Trioni,
Pectora, dulciſſimâ flectere voce ſolet.
Dumq́ Samotulius profert ſyntagmata legum,
Mentis duritiem ſæuo Aquilone mouet.

STANISLAI STOSLAVII

Vt ſolet ad cythara commotos pectine neruos
In circum lætos ducere turba choros
Nectere docte ſonos Venceslae tuq́ Gregori
Ciuibus ad leges inſtituiſtis iter.
Lex rectum monſtrat curſum Cytharaq́ rotundum
Cui nunquam certus terminus vllus adeſt
Vos duo dum certo monſtraſtis tramite curſum
Non dubia eſt per vos meta futura viæ.

STANISLAI STOSLAVII.

Qui certis numeris cantus docuere ſuaues
Diſpoſuere libris ordine iura pari,
Eſt dolor in nobis ſunt crimina cauſa doloris,
Eſt dubium tollat quæ medicina malum
Crimina lex tollit, placat cantusq́ dolorem
Iſta Samotulius præſtat vterque Lechis.

XLIX. ## ALBERTVS SCEBRESINENSIS.

Academia Crac. semper pietatis studiosissima.

POeta & Historicus, inter sui æui viros præstantissimus, quia non nemini ob iudicii acumen, in fide suspectus videbatur esse (Cracouiensis autem Academiæ, non laureati tantum, sed studiosi etiam ipsi, cum inscribuntur in album Vniuersitatis, fidei & candoris Romani professionem publicam faciunt, atque simul Hæresim & nouitatem omnem, in manibus Rectoris, abiurant) idcirco in susceptione sacri honoris, suspicionem à se omnem tollere cupiens *Fidei Romanæ confeßionem carmine eleganti, simplicißime tamen complexus*, piis viris & Ecclesiæ iudicandum opus exhibuit, scripsitque in Calumniatores alium *libellum Criminum* dictum, carmine veterum Poetarum phrasim & numeros redolente. Similiter *Epitome Xenodochij Crac.* atque Grammaticam duplicem, Exegeticen & Methodicen.

IO. IASCROVICII.

Dignum laude virum Stygiis immergier vndis
Musa vetat, verum sydera ad alta vehit.
Prodijt Albertus Musarum maxima cura,
Ingens præsidium, dulce decusq; suum.
Æternum viuet redimitus tempora lauro,
Doctrina, & virtus nescia sola mori.

L. ## IOANNES VIELICIVS.

PRofessor in Academia Crac. celeberrimus, in quo Philosophicis studiis maturrime perceptis, sacra tam diligenter prosecutus est, vt Doctoris ac Professoris Theologi dignitate, cum summo omnium applausu donaretur. Post ad Parochi Vielicien. & Canonici in primaria Crac. D. Stanislai Æde honorem euocatus, quà voce, quà stilo, pro Ecclesia Romana aduersus Hæreticos pugnauit; passimque tum homines ad Lutheranismum inclinantes Concionibus suis, in quibus pia commiseratione vbertim sæpe lacrymari visus est, in fide maiorum Orthodoxæque Ecclesiæ obedientia stabiliuit. Conditus in Odeio Ædium D. Floriani hac inscriptione.

R. PATRI. IO. VIELICIO S.T.D. CANONICO CRAC. VIRO IN RELIGIONE SINCERO

CERO, IN MORIBVS PROBO, IN PROFESSIONE LABORIOSO, ERGA DISCIPVLOS BENEVOLO, IN PRÆSTANDIS BENEFICIIS FACILI. HONESTATIS, TRANQVILLITATIS, CONCORDIÆQVE NEC NON DISCIPLINÆ PVBLICÆ ET DOMESTICÆ AMATORI. BONORVM INGENIORVM PROMOTORI, OMNIBVS TAM DOMESTICIS, QVAM EXTRANEIS CHARISSIMO. QVI SEDENS ET LOQVENS DE FVTVRA VITA, EX DIVERSORIO HVIVS SÆCVLI, SVMMA CVM ALACRITATE ANIMI MIGRAVIT. EXECVTORES TESTAMENTI, TESTATORI DESIDERATISSIMO, DISCIPVLI PRÆCEPTORI OBSERVANTISSIMO, ÆTERNÆ PIETATIS MONVMENTVM POSVERVNT. VIXIT ANNIS 73. OBIIT A. 1599. DIE 15. Feb.

IO. IASCROVICII.

Ingenio quantum valeat Vielicius, oræ
Ausonidûm testes, Sarmatidumq; plagæ.
Ingenij certamen adit magnâ vrbe Quirini,
In qua victorem fecerat ingenium.
Parte in Hyperboreâ monstrum petit ille renascens
Trux caput Hæreseum rite Luthere tuum.
Hæresis atra etenim dum Craci serpit in vrbe,
Perq; animos hominum dira venena iacit.
Viribus Herculeis animi Vielicius Hydram
Pellit, & illustri non sinit esse loco.
Ergo dicendo Diuinam restituit rem.
Quæ dabis vrbs Craci præmia digna viro?

THOMAS DRESNERVS. LI.

LEopoli in Russia natus, præter linguarum diuersarum peritiam, etiam Politices Iurisque prudentia claruit, qui collectis vndique veterum monumentis *Librum fecit Collationum Iuris Polonici & Romani. Cen-*

turiam legum Polonicarum atque Gallicarum Institutionum Iuris Polonici libros quatuor, & Processum Iudiciarium. Atque à poetica minime abhorrens, pia quædam & moralia à se conscripta edidit, complexus antea, omnium magistratuum dignitatumque Regni Poloniæ, graui volumine officia. Præceptorem puer habuit Matthæum Samotulium, celebrem in Academia Crac. Professorem (qui cum alia plurima, tum in Mathesi quoque scripsit doctos Commentarios in sphæram Io. de sacro Bosco) Adultior Parisios profectus Turnebum, atque alios viros clarissimos audiuit; peragrataque Europa fere vniuersa, in sinu Academiæ Zamoscianæ conquieuit.

IO. IASCROVICII.

Dresnerus vt leges statuit, scelus omne refugit,
Et contra erexit Iustitia alma caput.
Legibus est ratio prohibens, contraria summa
Virtuti vt nequeant Lex scelus esse simul.
Dum nunc Iustitia orta nitet super orbe Polonum
En vicina Polo terra Polona iacet.

LII. THOMAS TRETERVS.

THomas Treterus natione Polonus, patria Posnaniensis, vir fuit vere, hoc est propria virtute nobilis: statura corporis supra mediocrẽ decenti, facie verendus, patula vtcunque fronte, viuidis oculis, & ore prono in humanitatem ac misericordiam; sermone comis & affabilis, cultu ac sensu de se modicus. Is adolescentulus in Hosiano Brunsberg. Collegio Soc. Iesu, mansuetioribus, humanitatis ac eloquentiæ Musis, perpolitus cum fuisset, seq; Amplis. Card. Stan. Hosio, ingenii ac morum elegantia mirifice probasset, eius in familiam aulicam adlectus, grauioribus Romæ scientiis addictus; superstiti suo Mecenati continenter fidus Achates adhæsit, Secretarius deinde S. R. P. Annæ Iagelloniæ in vrbe constitutus (qua etiam dignitate Ser. Reges Stephanus & Sigismundus III. illum cohonestarunt) mirum quam vitæ integritate, animi candidi sinceritate, morum verborumq; comitate, maximarum deniq; virtutum dignitate suspiciendus, summis, mediis, infimis, charus atq; iucundus vixerit. Greg. XIII. Pont. vere Opt. Max. nec non Clementi VIII. vehementer acceptus. Hic legandus Card. in Polonias à Tretero de omnibus informatus, Ille suæ gentis insignia eidem nobilitato

litato (quantus honos) vsurpanda muneratus. Canonicatu Ro. S. Mariæ trans Tyberim & Olomucen. donatus. Oblatos sibi altiores in aula, in Ecclesia, dignitatis gradus, modeste recusauit. Cum S.R.E. Card. An. D. Bathorco, Regio Nepote, Roma reduce, Varmiam se recepit, cuius interuen. Ecclesiæ Canonicus pridem census fuerat. Peridoneam hanc pietati ac otio literario solitudinē negotiosæ aulæ ac infulæ prudens volensq; præhabuit. Vbi cœpto probitatis, solertiæ, humanitatis tenore, nullo supercilio, nullo temporiperdio, reliquum vitæ laudabilissime posuit, perenne domesticis, exteris, nobilibus, ignobilibus, doctis, inopibus asylon atque diuersorium: Commemorabili hospitalitatis in aduenas, in egenos benignitatis exemplo. *Scripsit Romæ Romanorum Pontificum compendiaria gesta, soluto vinctoq; sermone. De vita & miraculis S. Benedicti carmina diuersis generibus subiecta Ad effigies Imperatorum Rom. Elogia. Theatrum virtutum S.R.E. Cardinalis Stan. Hosii iconogliphico opere non sine sententiosis lemmatis. Variæ in easdem virtutes Odæ, adhuc vt & alia eiusdem docta poematia inedita. Symbolica vita Christi, vna cum Christianis virtutibus post obitum edita. Elenchus vocu'arum Horatiani poematis, de quo gratias Tretero egit scita scripta Ode vnus Gymnasiarchorum Elbingen.* Varmiæ vero *scripsit Hierosolymitanam peregrinationem Illust. Domini Nic. Christopheri Radiuilli Nesuisiensis & Olicensis Ducis, latinitate donauit. Sacratis. corporis Christi Historiam & miracula æneis typis illustratam. Seriem & acta Episcoporum Posnaniensium & complura alia pietatis monumenta.* Vnde iure hæc illi Elogia posthuma fama occinit.

Varmia semper habes, te quorum scripta celebrent
Virtute insignes ingenioq; viros.
Syluius & Cromer Historijs, Copernicus astris,
Clarus auitæ Hosius Relligionis Athlas,
Vates Dantiscus, numeras & in hisce Treterum
Iure, sed heu, quantum Varmia sydus humas.

II.

Penna, peniculo, cestris astrisq; Tretere,
Tu Numa, Naso, Mycon vnus erasq; Myron.

III.

Brunoris articolâ, te nato Posnâ Tretere,
Roma Palatino, Varmia læta patre.

IASCROVICII.

Edidit hunc celebris toti Posnania mundo,
Dotibus ingenij clarus vbique foret,

Orbis

Orbis Roma caput Mysta dignatur honore,
Primo constituit Varmia clara loco.
Doctrinâ meruit, meruit Pietate Treterus
Vtrâque eximium qui ferat vrbe decus.

LIII. BENEDICTVS HERBESTVS.

VIr certe præcellentis ac diuini propemodum ingenii, qui nouo dicendi genere, inter sui temporis æquales inclarescere in Academia voluerat. Gente is fuit Roxolanus, patria Neapolitanus, quod municipium vulgo Noua ciuitas dicitur. Duos fratres germanos, vna secum insignitos Academicis honoribus vidit, Ioannem & Stanislaum, eodem quo & ipse Ioanne Leopolita præceptore vsos, iisdemque quibus & ipse studiis Philosophiæ & eloquentiæ deditos; sed huic posteriori magis addictos. Et Benedictus vicesimum ætatis annum ingressus, post accepta humaniorum artium insignia, apud Leopolienses regimen Gymnasii publici, tenuit; posteaque Cracouiæ ad Ædem Diuæ Virginis, domui Musarum præfuit, atque alios docendo, ad eloquentiæ sese facultatem contulit, & ex amicorum consilio, aliquot *Orationes, quas publice recitauit, typis excussas in lucem dedit.* Quibus, cum summis per Poloniam Principibus viris innotuisset, maxime Philippo Padniewio Episcopo Crac. & Petro Kmithæ Palatino, viris disertissimis, fuit à Ioanne Præembio Gnesnensi Archipræsule euocatus, quo iuuentutem in aula sua, indolis inter Polonos optimæ, optimis disciplinis ac moribus iam inde à teneris imbueret, atque in auita Religione contineret; ratus, quod res est, seminaria Reip. bene constitutæ iuuentutem esse, quam qui recte informet, eum de Rep. quam optime mereri. Serpebat enim iam tum passim per Poloniam Hæreticorum labes, quam ipsi etiam è Senatu Magnates nonnulli inuexerant. Benedictus igitur, pietatem in primis colens, sic iuuenes illos erudiuit ludimagister, vt longe maioribus titulis ac præmiis dignus esset, sicque se ipsum in tanti Principis familiaritate gessit, vt libenter auditus, semperque laudatus recederet. A quo in Minoris Collegii Professionem ab Academia reuocatus, extemplo æmulum in eloquendo Iacobum Gorscium Maiorem Collegam nactus fuerat, certamenque cum eo publicum in facie Academiæ subierat. Cæterum inferior iudicatus, totam illam *disputationem De Periodis & ratione scribendæ Orationis*, cum aduersarii argumentis, posteritati arbitrandam typis publicis transmisit: opus sane egregium! &

Ioannes Canonici Concionatoris munus in Ecclesia Leopolien. obiuit. Stanislaus in patria vxorius vixit. Ann. 1550 Episcopi olim in Polonia atque Abbates nobilem iuuentutem suis sumptibus alebant.

gium! & est quod in vtroque mirere. Iterum exagitatus *scripsit Dialogum de optimo genere dicendi*, quo se superiorem, etiam in præterita disputatione fuisse declarat. Et quoniam de rotunda Periodi scriptione lis inter eos potissimum fuit, idcirco eam plures per annos alentes, multa contra se ea in materia scripserunt, multa in publicis dissertationibus dixerunt; vterque autem Ciceronem magistrum sequebatur, cuius Herbestus noster *vitam è scriptis & verbis eiusdem disertissime conscripsit. Confecit & in Epistolas illius lib. 4. Commentariorum. Et notas in Orationem post reditum ad Quirites, ex qua librum de Perfecta Periodo fecit*, & Orationes illas de quibus supra diximus (quarum vna pro Epistolis Ciceronis erat) in receptione, aut resignatione muneris scholastici, partim Leopoli, partim Cracouiæ, apud Consules recitatas; & quæ solæ ansam Gorscio dederunt ad scribendum aut impugnandum, quod Noua Methodo scriptas, titulus libelli indicaret. Scripsit præterea Herbestus *Rationem instituendæ iuuentutis. Æquum Iudicem, Computum Ecclesiasticum, Orphæum Ciceronis, Arithmeticam linearem, & Tabulas in Prosodiam.* Cæterum quia Gorscio passim primas in eloquendo asscriberent omnes, resignata in manus Rectoris Academiæ publica professione, Cathedralisque Posnaniensis Ecclesiæ Canonicatu posthabito, in Patrum Societatis Iesu castra, magna discipulorum caterua comitante transiit, & vixit vitam iuxta Apostolum irrepræhensibilem, animum gerens contra hostes Ecclesiæ indefessum, cum omnino vir esset in perorando facundissimus, in scribendo felicissimus, in docendo facilissimus, & vineæ illi tum primum in Polonia succrescenti perquam vtilis; Scripsitq; in Societate manens *Horarum Canonicarum Rationarium, & Augustini sententiæ de SS. Eucharistia, explicationem.* Confutationem Picarditarum. De doctrina Christiana. Cæremoniarum Baptismi & Rosarii B.V. expositionem. Præterea scripsit Prodromum aduersus scriptum Iacobi Niemoieuicij Græci Schismatis demonstrationem Chronologicam Epitomen computus Ecclesiastici. Eclogæ Gregorii Samboritani expositionem. Orationem Synodicam, Precationes Latinopolonicas & Periodicas responsiones. Atque sic exactis feliciter sanctèque in societate 22. annis, Anno salutis 1593. flexis humi genibus mortuus repertus est.

Vitam Ciceronis Herbestus scripsit.

polonice

NICOLAI ZORAVII.

Si vis Herbesti ingenium cognoscere & artem,
Cuius cognoscas æmulus ille fuit,

IASCROVICII.

Tullius eloquij diffuso flumine primus
Reddidit Ausonij pinguia culta soli.
Iure sibi multum debent Saturnia regna,
In Latio suadæ quod nouus autor erat.
Primus Sarmaticis Herbestus surgit in oris,
Qui bene dicendi dogmata vera dedit.
Vtq́ue lepos Ciceronis erat gratissimus ampla
Ausoniæ, Herbesti sic quoque Sarmatiæ.

Eiusdem.

Æmula ni eloquij virtus Herbeste fuisset,
Ingenium poterat delituisse tuum.

LIV. MARTINVS NERVICIVS.

Asseruantur sermones hi in Biblioth. Cano. Reg. Clobucij.

EIusdem inclytæ Academiæ Crac. celeberrimus Professor, præceptor optimi illius pientissimiq; patris Rochi Posnaniensis, atque Stanislai Scarbimiriensis (qui Sermones de Dominicis atq; diebus Festiuis per annum, stilo haud ineleganti conscripsit) felicissimus, pietate in Deum, candore in amicos, fide & amore in rem Ecclesiasticam & litterariam, dum vixit excellentissimus, & docendi dicendique, vt ex sermone Epitaphio liquet, peritissimus. Quæ enim tria M. Tullius in Oratore desiderat, scilicet vt doceat, delectet, & moueat, ea summe Neruitius noster tenuit, sic vt rem illustraret disserẽdo, animos audientium deuinciret voluptate, eosdemq; promoueret atque incitaret. Quo factum, vt cum auditum esset, eum esse concionaturum, loca in subselliis occuparentur, templa complerentur, corona multiplex, & auditor omnis adstaret erectus. Hoc igitur labore, sed & morbo ex eo confectus, septuagenario maior extinctus est, humatusque in Æde D. Floriani Clepardiæ ad Cracouiam. Tumulum executores hoc sepulcrali Elogio exornarunt.

R. MARTINO NERVICIO CLODAVIEN.
S.T.D. CANON. S. FLORIANI. IN PRÆCIPVIS HVIVS VRBIS TEMPLIS. ET SERENIS. QVONDAM SIGISM. AVGVSTI REGIS POLONIÆ CONCIONATORI. VIRO MIRE FACVNDO ATQVE ELOQVENTI.

INCRE-

INCREDIBILI LABORE ATQVE INDVSTRIA. SVMMO INGENIO ET DOCTRINA, LEGVM ATQVE CONSVETVDINVM ACADEMIÆ OBSERVANTISSIMO. MORVM GRAVITATE, VITÆ INTEGRITATE INCREDIBILI, SVMMÆ DENIQVE APVD OMNES GRATIÆ, ATQVE AVTORITATIS. EXECVTORES MOESTI POSVERVNT. OBIIT 1582. 30. Nouemb. Hora 16.

STANISLAI STOSLAVII.

In templis dum verba facit Neruitius amplis
Et docet abstrusi dicta profunda Sophi.
Innumeræ fiunt angusta Lycæa iuuentæ
Nec capiunt populum tecta dicata Deo.
Signum oratoris quod summa frequentia summi
Est auditorum, Tullius ipse probat.

DAVID CHILCHENIVS. LV.

Regis Poloniæ Sigis. III. Secretarius, in Liuonia nobilibus parentibus natus. Rigæ primum apud Patres Soc. Iesu, atque Vilnæ, in Italia deinde, variisque Germaniæ Academiis operam litteris nauauit (vsus præceptore Friderico Bartscio Braunsbergense insigni Patrum Societatis Iesu Theologo & Concionatore, qui *scripsit Concionum Controuersarum, siue demonstrationum Catholicarum, contra quasuis nostri sæculi Hæreses Tomos duos*) Inde in Gallias & Britanniam profectus, cum varios professores audisset, suprema Iurisprudentiæ laurea decoratus, in patriam rediit, magnoq; illi Zamoscio ob præclaras animi dotes, & scripta prudenter in Iure Ciuili Pragmatico conscripta, magnopere gratus. Fama deinde, vt fit, in dies magis magisq; notus, & in aulam accersitus, Serenissimo Regi à Secretis fuit. Quin & à Iusto Lipsio litterarum sui æui Coryphæo, absens litteris colebatur: & à Duce Radiuillo M.D.Lit. Generali exercituũ, militarib. turmis cum dignitate præficiebatur, in quo officio & vitam expirauit, parto longe clarissimo nomine Anno 1608.

IOANNIS SCROBCOVII.

Vilnæ Castilides agnouit Pallada quærens
At Brytana pedes & loca Galla tulit.

Arolum & Rhenum sulcauit Tybridis alueum
Lustrauit claras Antenorisq; domus.
Tandem defessus placidam requieuit ad vmbram
Iustiniani ardens inde redire domum.
Inuisit patriosq; lares: quem fouit Apollo
Officio en fractum Martis abire legis.

LVI.

MARTINVS LEOPOLITA.

Leopoliens. apti ad quasuis scientias addiscendas. Vsus praeceptore Sebastiano Felstinensi, qui Musicam Simplicem, seu de cantu Gregoriano libellũ scripsit.

REgis Sigism. Augusti Organarius, in inclyta Leopoli natus, quæ Duce Leone Russis imperante, tali sub climate ac sydere sua primordia cœpit, vt ad omnis generis artes & scientias, apta producat ingenia: & non intra domesticos modo parietes, industrios viros foueat, sed toti fere Poloniæ tales affatim suppeditet, vt sola prope seminarium, & mæchanicorum & militarium dicatur, quinimo & præstantissimorum in qualibet scientia Doctorum; nec enim ars aut scientia tam difficilis reperitur, quam non adnatam sibi Leopolitanus dictam velit, si modo parumper in ea versetur. In his & Martinus noster, Poetices atque Musices studio deditus, primus è Sarmatia fuit, qui sobrie melodia delectatus, totius anni cantus Ecclesiasticos, aliosque extraordinarios & solennes, ita artificiose, ita concinne ac suauiter finxit, vt qui Chorali cantui, accommodatius Figuralem iunxerit, nemo ex Europæis adhuc, ne dicam Polonis fuit. Et figuralem ipsum per se, quam suaui melodia struxerit, vel sola Paschali Processione audita, periti quique eius artis, haud satis certe demirari possunt. Tum quoque illam, quam D. Patrono suo Martino Turonensi Episcopo, cantilenam, & sonis Musicis, & versibus piis conscriptam, venerationis monumentum perpetuum reliquit. Et licet plurimi fuerint nostrum, qui in media Roma exercitati, ipsum exæquare voluerint, imo & noua Musices instrumẽta excogitauerint, nullus illorum tamen, eam laudem, quam Martinus, in Polonia assecutus est, quamuis præter domesticam disciplinam, hoc est Academiæ Crac. præceptores, nullũ alium magistrum extraneum habuerit. Imo summus in sua arte sine dubio foret, si, qua erat ingenii præstantia, vita sibi paulo longior contigisset. Vsus familiaritate Ioannis Cerui Tucholiensis, qui Leopoli annis quinque Gymnasio Præfectus, ac tandem pro meritis pingui sacerdotio beatus, reliquit *Farraginem Actionum Iuris Ciuilis Theutonici Maydeburgensis libris septem pulcherrime digestam.*

Paligonius, Zelenscius, Christophorus Kicker & Brandus Posnaniensis Soc. Iesu Theolog. summi in Polonia Musices compositores fuere.

IO. SCRO-

IO. SCROBCOVICII.

Quid tibi vis viridi longe dignißime lauro
O Phœbi Martine propago.
Nobilis Aonias retulisti rite corollas
Et laudum pæana tuarum.
Et merito: meruit genij vis, viuida virtus
Hoc animi meruit quoque robur.
Conati Ausonio ingenio superare nitentes
Sæpe milos patrium erubuere
O victor dulci Daphnes certamine, laudis
Condas æterno tegmine frontem.

MARTINVS PILSNENSIS. LVII.

MArtinum Pilsnensem audeam cum Valentino Vidauio Theologo grauissimo, Poloniæ nostræ Isidorum nominare: vt qui cum priscis illis Theologis ingenii doctrinæq; præstantia comparandus esse videatur. Is sacram lauream authoritate Reuerendis. Domini Philippi Padneuii Episcopi Crac. Cancellarii Vniuersitatis consecutus *multas doctißimas Homilias scripsit: itidem Discursus & examina spirituum.* Nemoq; sane illo doctrinam sacram aut in scholis doctius interpretatus est, aut copiosius in concionibus explanauit; Nemo in animis ad virtutem inflammandis, & à vitiis reuocandis acrior aut ornatior Orator fuit. Fuit namque bonus Logicus, disputator acutus, bonus Physicus, bonus Metaphysicus, Mathematicus bonus, Iurisperitus, Oeconomus, Politicus, denique optimus Theologus, & qui alios docendo, ea ipse pie, modeste, & humiliter exequebatur, sanctumq; Martinum Patronum suum, quoad vixit summa deuotione venerabatur. Ex eius disciplina, cum alii multi viri clarissimi prodiere, tum celebris ille Ecclesiastes, Petrus Scarga Soc. Iesu Theol. Conditus est Crac. in Æde SS. Omnium hoc Elogio (extatque laudatio funebris Valentino Vidauio Doctore Theologo editore.) *Ann. 1579.*

R. EGREGIO ET CLARISSIMO DOMINO M. MARTINO PILSNEN. PHILOSOPHIÆ ET S. T. DOCTORI. CATHEDRALIVM ECCLESIARVM CRAC. ET VRATISLAVIEN. CANONICO. HVIVS ECCLE-

SIÆ PRÆPOSITO. ET CRACOVIEN. ACADEMIÆ XVI. COMMV. RECTORI. VIRO DOCTISSIMO. DE ECCLESIA ET ACADEMIA BENE MERITO,&c.

Executores hoc pignus amoris & honoris posuerunt. Obiit A. D.1591. die 23. Aug. ætatis vero suæ anno 63.

HIC IACET SEPVLTVS, ORETVR PRO EO.

Io. Scrobcovicii.

Rectoris dederant huic Musæ munera, fecit
Inclyta lauro horti Pallas ouare sui.
Instructus Logices humeros splendentibus armis
Post solers Physices transiit omne nemus
Et tandem Physici nemoris secreta relinquens,
Scripturæ subiit læta roseta sacræ.
Rector erat, mortalis erat, sed gloria vitæ
Illum immortalem perpetuumq; beat.

LVIII. STANISLAVS ORECHOVIVS.

Nam & Græcarum litterarum fuit peritus.

DEmosthenes Roxolanus, ob dicendi libertatem, & sermonis vehementiam appellatus. Is in districtu Præmisliensi Equestris Ordinis maioribus natus, traditusq; à parentibus Wittembergam, in M. Lutheri ludo adoleuerat (audiuit & Melanchtonē, vt ex epistolis eius patet, quas manuscriptas asseruant viri docti; & vidimus Cracouiæ, apud Io. Rybcouicium Theologum Professorem) indeq; in Italiam missus Io. Baptistam Egnacium, insignem apud Venetos Oratorem & Historicum præceptorem habuit. Tādem ad penates domesticos reuersus, sacrisq; ordinibus suasu parentum initiatus, inter Canonicos Cathedralis Ecclesiæ Præmisliensis haud contemnendum locum sortitus fuit; sed quem certe non pro voto illorum ornauit, imbutus deprauatis moribus Hæresiarcharum. Cumq; toties in Capitulo à Io. Dziaduscio Episcopo suo correptus, ægre eam admonitionem pateretur, nec vt paternam disciplinam susciperet, verum ad suam potius temeritatem prosequendam, ansam sibi dari existimaret; relicto sacerdotio, vxorem in matrimoniū, & quidem è nobili familia duxit. Quo factum, vt à vigili pastore Episcopo suo proscriptus, lutulentoq; illi porcorum Saxonicorum gregi anathemate dicto adscriptus, multas in patria turbas,

Educatio plurimum ad bonitatem vitæ confert.

bus, versatili ingenio suo exciuit, multa contra ordinem sacrum nefaria scripsit, & patrimonium illorum multum cum aliis similibus vexauit, imo dux & antesignanus fuit, ad omnia peruersa, potenti illo suo eloquio, quippe cum ingenio summis quibusque, etiam antiquæ memoriæ Philosophis par fuisset, dicendi vero facultate, ipsum Demosthenem aut Periclem exæquaret. Tandem aliquot post annos, misertus suiipsius, diuinæ non restitit vocationi, sed excepit humiliter pulsantem ad cor Dominum, & pœnitentiam egit. Cumque multoties municipalis soleret fieri legatus ad Comitia Regni, in illa Varsouiens. Synodo, quæ in annum post mille quingentos primum & sexagesimum inciderat, ad gremium Ecclesiæ postliminio rediit, & paulo post in Petricouiensi Synodo *Fidei Confessionem* publice fecit, quam & publicis litteris, monumentisque consignauit. Atque iam ex eo tempore serio contra Hæreticos pro Christi Ecclesia scribere cœpit; disputauitque primum in præsentia Archiepiscopi Gnesnen. Iacobi Vchauicii, cum Andrea Fricio Volboriæ; postea Varsouiæ in præsentia Regis Augusti cum Stancaro Mantuano; tum & aliis in pluribus locis, illustrium & Doctorum virorum corona assistente, præcipue vero Pinczouiæ atque Præmisliæ, semper Deo fauente cum victoria, summaque cum vtilitate fatiscentis tum Ecclesiæ Polonæ. Scripsit multa, & in re ciuili, & in nostrorum hominum laudibus, sed præcipue tamen in olores Religionis Catholicæ, hoc est. *Quincuncem, & Apologiam illius, Hymaram. Mediatorem. Fricium. Dialogos. Fidelem subditum. Orationes de notis Ecclesiæ. Exequias Tarnouij. Gesta sui temporis* (nam & Historicam attigit) *id est regnantibus apud nos Sigismundo Seniore, & Augusto F. Item Panegyrim nuptiarum eiusdem Regis Augusti, & alteram sui Pol. marchi Ioan. Tarnouij. Orationem pro dignitate sacerdotali. De præstantia legum Polonicarum. In obitum Sigismundi I. Turcicas tres. Pro, & contra celibatum. Pro Ecclesia Christi ad Samuelem Macieiouium Episcop. Cracou. Institutionem Principis, Epistolas Familiares: quarum maxima pars adhuc in obscuro iacet, & librum de summa Regni.* Audio & alia quædam de Republic. authographa ipsius à quibusdam priuatim, cum nominis eius forsan, certe cum publicæ vtilitatis iactura, detineri. Nobis hæc tantum, quæ retulimus, innotuere. Ille vero ipse à sacerdotio funditus remotus, in media plebe, cor contritum & humiliatum gerens, recompensabat fraudata Ecclesiæ dicto, scripto & facto. Et quamuis multorum in se prouocasset odia, quod reuocato gradu ab æterno præcipitio illorum, respexisset seipsum

Conuersio Orechouij.

Confessio Fidei.

Labores pro Ecclesia Romana.

ſeipſum aliquando, & receptui canente Eccleſia collegiſſet ſe, ex illo ærumnoſo ſectarum ſalo, feruenter & frequenter impugnans errores ipſorum, licet & ſtipendiis illis priuatus, quibus ab anteſignanis Hæreticorum abunde alebatur, lætus attamen & lubens, conſtantem & indefatigabilem animum, contra quoſuis Fidei Romanæ hoſtes geſſit, & vt ipſe in typo chimeræ de ſe loquitur.

Pro Patria, pro Legibus
Proq; Religionibus
Auitis, atque patrijs
Paratum vitam fundere.

STANISLAI STOSLAVII

Atticæ Orechouius fuerat caput ille Mineruæ
Auſoniæ ſuadæ vera medulla fuit.
Dum ſtrueret Lechis patriis eiectus ab oris
Sacrilegum Stancar Hæreſiarcha nefas
Vicit Orechouius generantem monſtra Chymeram
Ceſſerit vt Lechicis bellua dira plagis
Non viciſſet eques armis circumdatus OxI
Bellerophon, calamo quam tua dextra feram.

MICHAELIS GRODZICKI.

Et dolet & quæritur patriam gentemq; Polonam
Oxius imbutam moribus eſſe nouis
Sarmatici mores veteres fundamina Regni
His ſtetit imperium maxima Roma tuum
Quam bona Orechouio patriæ ſit diſerte cura
Cui baſim propriis vult reparare libris.

NICOLAI ZORAVII.

Si licet amplecti famoſum dogma Platonis
Quod mutent animi corpora corporibus.
Spiritum Orechouius certe Demoſthenis hauſit,
Vel Ciceronis quo lingua diſerta fuit.

LIX. IACOBVS PRILVSIVS.

PAri doctrinæ rerumque geſtarum gloria Orechouium Iacobus Priluſius ſubſequitur, cui propter communis vitæ ſocietatem à puero arcte

arcte deuinctus fuit. Orator & Poeta insignis; sed & transfuga è castris Ecclesiæ Romanæ, namque eadem, qua & Orechouius impietate Lutherana imbutus, reliquit velut mercenarius oues Ecclesiæ Moscicensis, cui Parochus & pastor datus præfuit; transiitque ad cœnosos illos Wittembergenses porcos, vt in cœna cum illis loco panis viui, Hæreticis siliquis infarciretur, omni farina cassis. Ductaque vxore mulierosus sacerdos Vicegerentis officium in Castro Crac. habitu sæculari gessit, Kmithæ Palatino Crac. magno in Polonia Senatori & litteratorum fautori, ob ingenij præclaras dotes, & Iuris patrii peritiam in primis charus, atque ex eo reliquis in Polonia Dynastis, tum & ipsi Regi Augusto, *in cuius parentis obitum, hoc est, Sigis. I. Orationem longe disertissimam scripsit. Itemque Librum de Legatione, Librum Statutorum Regni, Poemata varia, & librum Epistolarum familiarium*, minime familiaris ipse Catholicis, quod ad euertendam Ecclesiasticam disciplinam natus, imitaretur lenones illos Saxonicos Carolstadios, Buceros, Melanchthones, Pomeranos, aliosue plurimos, eius farinæ perditos ac perfidos homines, quorum exemplo, nomine patrio amisso, Euangelicus pro Christiano vocitari maluit, maior apud posteros futurus, si minor esse voluisset.

Regnante Augusto in Polonia, pauci val de Senatores Catholici fuere.

IO. SCROBCOVICII.

Magnus erat, maiorq́; esset, sed magna sophiæ
Vis fastu inflauit, perdidit atque virum.

ANDREAS MODREVIVS. LX.

REgius Secretarius, seu mauis lutulenti illius subulci Lutheri, cuius nefariis dogmatibus imbutus, infestabat Ecclesiæ portas, dicendo quæ non oportuit, scribendo quæ non licuit, & agendo quæ non decuit. Cæterum ab Orechouio toties repressus, & vt dicitur, digito labra compescere coactus, in illa solemni disputatione Volboriensi, in præsentia Archiepiscopi Gnesnen. Vchanicij, qui Episcopus Vladislauiensis adhuc, frui eum bonis Ecclesiæ suæ facile permittebat, quod & vir circa Oeconomiam industrius esset, & super certas Ecclesiæ illius scultetias data sibi ab antecessoribus priuilegia haberet. Cæterum non tulit hoc succedens Vchanicio Zelosus ille de religione Karnkouius, qui vt primum Episcopam illam ingressus est, statim numerare illi pecuniam iussit, impium, inquiens, hostem Ecclesiæ pane illo vesci, me

præsertim pastore inspectante, qui solis tantum veris Dei cultoribus est comparatus. *Scripsit nihilominus Modreuius egregium De moribus libellum, itemque alium de Legibus, & de Bello ad Augustum Regem*, in quo ingentem facundiæ suæ vim, & ingenii vires declarauit. Scripserat *& de Schola, atque Ecclesia.* Sed quia erroribus hæc resperserat, ideo à piis & probis contempta, periere cum sonitu, sicuti & alia sua scripta, his supradictis exceptis, in quibus nullam religionis mentionem fecit, vti sunt & *de emendanda Republ. lib.* 3.

IOANNIS SCROBCOVICII.

Flos inter spinas sapiens Modreuius inter
Hæreseon tribulos est sine fruge decor.

LXI.

ANDREAS TRICESIVS.

MVltarum linguarum peritus, & Poeta præstantissimus. Is in submontana Poloniæ parte claris maioribus ortus, vtriusq; linguæ diuitiis Cracouiæ in Academia comparatis, sumptaq; prima in artibus laurea, adolescens Louanium se contulit, vbi & Hebraicas litteras iunxit. Mox Gallias, Italiam, Hispaniam, Angliam, aliasq; politiores gentes adiit, & bonam fere ætatis partem, orbem peragrando circumquaque cõsumpsit, ex quo multiplex eruditio, Philosophicarumq; rerum haud mediocris intelligentia in illo fuit, vt & *liber Epigrammatum illius atq; Epitaphiorum* hoc ipsum testatur; sed præcipue cognitio Historiarũ: quibus in memoriam redigendis, collocandisq; ac certa quadam sede distribuendis, subtili vsus est artificio, vt ad arbitrium eo ordine cuncta narraret, vt ne latum quidem vnguem à certis ratisq; temporibus aberraret. Itaque tot annorum dissita inter se interualla, tot sæculorum remotissimam memoriam, ita in animo suo contraxerat, vt Regnorum vicissitudines, Põtificum res gestas, Regum & Imperatorum dominia, tanquam de scripto, non sine omnium admiratione commemoraret. Amicos coluit Io. Cochanouium. Iacobum Prilusium. Io. Macinium. Andream Patricium. Petrum Roysium Hispanum, & qui sua ætate ingenio & scriptis floruere. Bibliothecam optimis cuiusq; generis libris instructam, & scripta sua haud perfecte descripta posteris moriens legauit. Immaturum enim fatum (licet satis vixisset) surgenti doctissimi hominis famæ quasi securim iniecit, & felicem eius gloriæ cursum, tum cum primum florere cœpisset, inopinato interrupit.

Anno Domini 1520.

Scripsit Roysius Octonarius in laudem S. Stanislai & decisionum Lithuanicarum volumen.

IO. IAS-

IO. IASCROVICII.

Qui multos lauri fuerat dignatus honore
A multis merito concelebrandus erit.

STANISLAVS SOCOLOVIVS. LXII.

S. Floriani Clepardiæ Præpositus & Canonicus Cracouienſis, celeberrimi olim illius Profeſſoris Iacobi Gorſcii, felix diſcipulus; prę-ſtanti vir ingenio, & lingua vtraque egregie doctus: quod vtrumque vitæ probitas, & humilitas ſumma condecorabant ita, vt magno illi Regi Stephano Bathoræo, perpetuo carus exiſteret, & quem ille vno obtutu perluſtratum, ſuum Eccleſiaſtem, opimis ſacerdotiis & honoribus auctum habere voluit. Is igitur pro officii ſibi iniuncti magnitudine, talem ſe in omnibus præſtitit, qualem eum mater Academia, & vniuerſus ſacer ordo, in oculis ſui Principis videre deſiderauit, induſtrium, grauem, ſobrium, eruditum, conſtãtem; vt quem natura, ſuada, ſophia; ob ingenii, eloquii, doctrinæ meritum, ſuum ſibi myſtam elegerunt. Atque ita, in ſpecula tali conſtitutus *Cenſuram Orientalis Eccleſiæ, Latio donatam, nobis optimis illuſtrauit. Ad Wittembergenſium Theologorum inuectiuam, docte & luculenter, laceßitus reſpondit. De vera & falſa Eccleſiæ diſcrimine, tres libros egregios conſcripſit. Itemque Iuſtum Ioſephum fecit. Eccleſiaſticas Partitiones. Quæſtorem ſeu de parſimonia & frugalitate, atque ad extremum Notas in Euangelia Matthæi, Marci, & Lucæ Tomo vnico comprehendit.* Vna reſtabat *Oratio de Ratione ſtudij* ad Nicolaum Volſcium Regni Marſalcum Mecenatem ſuum conſcripta, ni mors præueniſſet imprimenda: ſed & hanc iam ſuo patrono poſthumam, vti par erat reddidit M. Iacobus Ianidlouius I. V. D. Anno 1619. Decuit enim tanti viri vigilias ab interitu vindicare, quem vniuerſi Poloniæ Antiſtites ſummo in honore ac veneratione habuerunt, & quo pauci Theologiæ dogmata purius atque nitidius explicarunt, pauci errores ſectariorum eloquentius atque validius confutarunt.

Primam lauream An. 1561. ſub eodem illo præceptore ſuo Decano Artiſticæ facultatis obtinuit. Secundo autem poſt anno Magiſterij titulum.

IO. SCROBCOVICII.

O vere charitum grate cohortibus
Ingens Sarmatici gloria ſanguinis
Doctrinæ exhilarans lumine, viſtulæ
Flumen quos alit inclyti.
At non vt reliquum de ſophico grege

Vulgus, sed rosei ceu Hyperionis
Fax, verrens patulos dum ætheris ambitus
Ignis spicula differit.
Non te lucifluum tristia nubilant
Non te flammicomum nubila polluunt
Lux es tota rubens, totaq; candicans
Lux es totaq; stellulans.

LXIII. STANISLAVS GREPSIVS.

NIcolai de Bodzecin auditor, multiplici laude nomen suum immortale reddidit, nam & trium linguarum exacta notitia, quæ ad homines illustrandos vna fere sufficere semper existimata est, non exiguam partem in huius viri laudibus occupat, & vniuersæ Philosophiæ perfectissima cognitio, luculentum testimonium præstantis ingenii exhibet, & singularis prudentia atque eximius rerum vsus, idem quoque dicunt, sed in primis eum summum religionis ac pietatis studium commendat, quod ipsum certe nunquam interire nomen illius patietur, & quod eum amicum Magno illi Socolouio fecerat, qui ipse pius & omnia prudens, non nisi similem sibi moribus & doctrina Grepsium amare potuerat. Viri enim sapientes non nisi ab æqualibus redamari
Ann. 1563. patiuntur. Et hoc istud erat, quod Patres Academicos mouerat vt Grepsium, artium liberalium Magistrum creatum, in publicam stipem, & domum Professorum Maiorem vocarent, vbi scriptorum omne genus euoluens, Gulielmi Budæi doctissimis libris de Asse, suum quoque *de Multiplici Siclo & Talento Hebraico* supplementum, cum summa nominis Polonici gloria addidit. Item *de Mensuris Hebraicis tam aridorum quam liquidorum, & Geometriam Polonicè scriptam.* Sed vt nihil est in rebus humanis perpetuum, non diu vitalis, ætatis sexto & quadragesimo, quasi terris tantum ostensus, ante diem ereptus est, anno salutis per Virginem partæ MDXXII. Conditusque in Æde S. Annæ, ad parietem dextrum, à porta communi, qua templum ingreditur, addita inscriptione.

VIRO NOBILI STANISLAO GREPSIO.
IN VNIVERSITATE CRAC. PVBLICO
PROFESSORI, LATINE, GRÆCE, AC HEBRAICE PERITISSIMO. VITA ET MORIBVS PHILOSOPHO. STANISLAVS SOCO-

LOVIVS AMICO ET COLLEGÆ SVO POSVIT. A. D. MDLXXII.

IO. COCHANOVII.

Græcum te, an dicam, Grepsi facunde, Latinum
Ambigo: sermo ita erat notus vterque tibi.
At tu Sarmata eras, sed cuius ob os sua Graij
Ora obuertebant, Ausonijsq; sua.

LXIV. ~~LIV.~~

IOANNES LATOS.

CRacouiæ honestis parentibus natus; Rethor, Philosophus, Mathematicus atque Medicus excellentissimus, non vulgarem famam promeruit, scripto tractatu, *De mutationibus Regnorum*, tum obseruationibus quoque in Ecclipses atque Cometas aliquot. Tantos enim ea in scientia progressus fecerat, vt nemo illum ætate sua vicerit, (in Polonia præsertim) paucissimi æquarint. Quare nimium fisus sibi, ausus erat Calendarium â Greg. XIII. promulgatum, per Clauium aliosue correctum, calamo lacessere, consultius eam in rem aiens se aliquid adferre posse. Cæterum quia vox vna fuit, eaque obstinata, ideo nulla: cum & ipse Academia neglecta, concessisset in Russiæ tractum, scissum tunc ab Ecclesia Romana, ob festiuam vt aiunt illam promulgationem Calendarii, diuertissetque ad Ducem Ostrogium Constantinum, Palatinum Kiouiensem, potentem tum patronum omnium Schismaticorum. A quo liberaliter exceptus, & benigne habitus, *scripsit proprio iudicio Correctionem Calendarij*, quam nec peritiores postea aliqui improbarunt; licet & oppugnarint etiam nonnulli. Ast ego Ecclesiæ decretis standum putarim, quæ errare non potest.

In artibus lauream consecutus in Acad. Crac. An. 1566.

NICOLAI ZORAVII.

Postquam circuitum stellatus fecerit orbis
Cuncta ad pristinum sunt reditura statum:
Et tu Latosi addisces elementa secundo
Et studiosus eris Doctor & Astrologus.
Atque iterum iussu Romani Præsulis auctor
Hic erit Idus qui non male constituet,
Quæque fuere prius fient hæc cætera cuncta
Si licet antiquis credere dogmatibus.

Tunc memor ad nullos discursos exsere dextram
Et tibi te miserum sit satis esse semel.

IO. SCROBCOVICII.

Cur vni tantum Latos natura fauisti?
Est modus. A nimio lapsus hic ingenio.

LXV. VALENTINVS VIDAVIVS.

COgnomen à natali solo Vidaua, insigni Siradiensis terræ oppido (hæc autem media inter Maiorem atque Minorem, Polonias iacet) mutuatus, excellenti fuit ingenio, vt non à patria decus mutuari, sed ipse præstare videatur. Principijs Grammatices domi imbutus, vbi per ætatem licuit, ad Academiam Crac. perrexit, & in disciplinam sese Stanislai Grebsii tradidit; quo informante ac promouente, cum Simone Sirenio, Martino Viasdouio, Bartholomæo Vargocio, aliisque viris clarissimis, primam in artibus lauream vna obtinuit. Tandem in Magistrum promotus, summaque professionis Theologicæ, temporis successu laurea donatus, atque in auctoribus cum sacris tum profanis egregie versatus, supremam diu scientiam Theologiam magno audientium concursu explicauit: *scripsitque librum de Indulgentijs* longe doctissimum & vtilissimum, contra negantes eas posse iure aliquo fieri, & *Orationes nonnullas*, quarum duæ eidem libro annexæ visuntur. Vna, qua, Scholasticam Theologiam: altera, qua Collegam suum Martinum Pilsnensem defunctum laudauit. Illum vero, Io. Clobucius, nostra ætate Orator præstantissimus. Conditus in Æde SS. Omnium, ad dextrum maioris altaris latus, tabula marmorea supra fores sacristiæ, cum hac epigraphe, appensa.

Sub Iosepho Vrendouio Artisticæ facultatis Decano.

REVERENDO AC CLARISSIMO DOMINO M. VALENTINO VIDAVIO, PHILOSOPHIÆ ET S.T.D. S. FLORIANI DECANO. HVIVS ECCLESIÆ PRÆPOSITO. AC ALMÆ VNIVERSITATIS CRAC. ALIQVOTIES RECTORI. VIRO SPECTATÆ VITÆ. PROFESSORI DOCTISSIMO, DE ECCLESIÆ DEI BENE MERITO. VIVVS ENIM HANC ECCLESIAM STRVCTV-

RA

RA NOVA ORGANORVM. QVÆ IGNI CONSVMPTA ERANT ORNAVIT. PAVIMENTVM DEPRESSVM EREXIT. SVBSELIIS CONDECOR. PRÆPOSITVRÆ PROVENTVS IMPLICATOS SVA DILIGEN. AVXIT. EXECVTORES HOC MONVMENTVM POSVERVNT. VIVAT DEO. OBIIT A. D. MDCI. Die 12. Nouemb. ætatis LIX.

IACOBI VITELLII.

Sarmatiæ vt tenebras monstrosaq; dogmata circum
Cociti infudit prodigiosa lues.
Tunc Vidauus velut æthereo delapsus olympo
Sol, proprio noctem lumine abegit atram.

IOANNES MACINIVS. LXVI.

EQuestris ordinis maioribus, in Palatinatu Siradiensi natus, exoticarum linguarum peritia, vel exterorum hominum testimonio clarus, quibus tum ob ingenii præstantiam innotuerat; maxime Iosepho Scaligero Græcarum litterarum Coryphæo. Erat quoq; familiaris Carolo Sigonio, colebatur & à Turnebo atq; Vrsino, & omnes qui aliquid de ingeniis poterant iudicare, amicitia atq; honore dignum existimarunt. Sed inter omnes Io. Cochanouius, Sarmaticus Vates, qui pro ea, qua inter se deuincti erant amicitia, tale in *eius Lexicon Latinopolonicum* Epigramma lusit

Accisis Italum rebus, Romaq; subacta
Cum patrium fugeret lingua Latina solum.
Exul Sarmaticis vltro consedit in oris
At sane illam huius non piget hospicij.
Huic datus interpres Macinius vtpote clarus
Æque Romano ac Sarmatico eloquio.

Tum inter alios & Petrus Roysius Hispanus

Hoc vbi vidit opus Macini Roma politum
Dixit, habentne suum Sauromatæ Latium?

Magno etenim ac diuturno labore, attulit nobis vocum singularum interpretationem in opere illo sufficientissimam: atq; non hic cessandum ra-

dum ratus, è conuerso iterum *Polonicolatinum Dictionarium fecit*, primusque ex Sarmatis Calepinum, aliosque de re litteraria meritos, in vocum obscurarum illustratione, atque vernacula interpretatione imitari cœpit. Clarus fuit & carminibus pangendis, siquidem à cunabulis pœne in litteris eruditus, deinde inter Philosophos enutritus, exactam Hebraicæ, Græcæ, Latinæ, aliarumque linguarum scientiam consecutus est. Ætate vero adultior, ad exquisitiorem ingenii cultum Italiam, Hispaniam, Galliam, Britanniam, aliasque Prouincias emensus est. Post in patriam redux Magno illi Regi Stephano Bathoreo perpetuo adhæsit, & ob prædictas animi dotes, insigni annuo reditu ab illo donatus fuit.

IACOBI VITELLII.

Fama decusq́ tuum tanto conspectius in te
Nomen habent Macini maxime gente tua.
Cum generi illustriq́ tuæ stirpi atque vetustæ
Nobiliora addis stemmata ab ingenio.

LXVII.

NICOLAVS COPERNICVS.

NOn est quod in celebrando Nicolao Copernico desudem, quem ipse terrarum orbis, insigni illa, de motu terræ assiduo, sua opinione ab illo illustratus prædicat. Is Torunii in Prussia natus, sumptis in alma Vniuersitate Crac. Mathematicarum disciplinarum principiis, diuersas Germanorum Academias inuisit, tum & aliorum, vbi tum hæc studia florebant. Carus in primis ob singularem eruditionem excellentibus in Borussia, viris, summaque dignitate præditis; in his Ioan. Dantisco Episcopo Varmiensi, & Io. Tidelmano Episcopo Culmensi, à quo postea Collegio Canonicorum Varmiensium adscriptus fuit. Vtque ad posteros etiam manaret suæ scientiæ vtilitas, ad scribendum, quæ recte cogitasset, obseruassetque, animum appulit, & adinuenit nouam, veteribusque incognitam Astrorum supputationem, circiter annum 1540. Cuius, cum plurimos alios sectatores inuenit, tum è discipulis acutum illum suum Tychonem. Reuera enim vt Hercules Athlante laborante cœlum sustinuit, ita ille Ioanne Regiomontano populari suo deficiente, motuum cœli doctrinam discipulis suis restaurauit, atque omnes sua industria Mathematicos plurimum iuuit. Tu plura de illo, vide apud Nicolaum Mulierium in Præfatione super

Condiscipulum vero suus Iacobus Cobilinius scripsit Astrolabij declarationem.

Io. Regiomontanus Borussus insignis Mathematicus.

Reuolu-

Reuolutiones ipsius. Reliqua manuſcripta ipſius aſſeruantur in Bibliotheca Epiſcoporum Varmienſium, quæ nuper reuidit clariſſimus vir. D. Ioannes Broſcius Ordinarius in Acad. Crac. Matheſeos Profeſſor cuius nunc prodiit *Arithmetica Integrorum*, aliaque in dies expectamus, vti promiſerat ſub finem libelli illius.

NICOLAI ZORAVII.

Iuppiter vt vidit quod mente Copernicus orbem
Contra naturæ iura creaſſet homo.
Vt vidit cœlum firmâ ſtatione teneri
Currente & terrâ ſydera ſtare bene.
Anxius atque memor quid poſſent bella Gygantum
Aut aliquem in terris fors ſupereſſe Deum
E cunctis quærit Diuorum matribus, an ſit?
Quæ tantum dicat ſe genuiſſe virum.
Non ſumus illius Diuæ dixere Tonanti
Sed Iagellonis docta palæſtra parens.

IO. SCROBCOVICII.

Cur metam Lacheſi non ponis diua Matheſis,
Omnia ad exactos quæ reuocas numeros?
Conditor ecce tuus moritur. Qui tempora menſus
Debuit heu ipſis cedere temporibus.

IACOBVS UVIECIVS. LXVIII.

TEheologus Societatis IESV, & Concionator celeberrimus, nec non Hæreticæ prauitatis impugnator acerrimus. Ipſe enim primus è Societate, quaſi alam ac turmam militum, in gliſcentes tum per Poloniam Nouatorum factiones, duxiſſe videtur. Naſcente enim in Maiori Polonia Rebaptizatorum ac Sacramentariorum peſte, impios eorum conatus, qua concionando aſſidue, qua ſtilum verſando fregit, vt *Tomi illi duo ſuarum Concionum* in anni totius feſtiuitates atque Dominicas conſcripti teſtantur, & Apologia. *Itemque Biblia, notis illuſtrata, & in patrium ſermonem translata.* Natus ipſe in oppido Maioris Poloniæ Vagrouecenſi, puer Crac. in Academia Philoſophicis ſtudiis operam po-

Trium linguarum peritiſſimus Græcæ, Latinæ & Hebraicæ.

Inprimis enim ſcripſit De confeſſione Sacramentariorum Sendomirienſi. Item de Purgatorio. Item Dialyſim aſſertionum Iacobi Niemoieuicij. Item de Eccleſia contra eundem. Horarias preces B. M. V. Vitam & doctrinam Chriſti. Latine vero ſcripſit Defenſionem ſacrificij Miſſæ, aduerſus Franciſcum Stancarum. Item Libellũ pro diuinitate Chriſti Domini & S. S.

Primam in philosophia lauream in Decanatu Alberti Leopoliensis Anno 1559 sumpsit. Anno salutis 1564. Habuit & in Societate conterraneum Iacobum Vagrouecensem qui postillas in Euangelia scripsit.

fuit; gustatisque ibidem Theologiæ rudimentis, in Germaniam, & inde in Italiam ad excolendum magis ingenium profectus, quia ad supremum pietatis apicem, totis semper præcordiis anhelauit, religiosum vitæ genus inter PP. Societatis IESV amplexus est. Atque ita sacerdos in patriam reuersus, insultantibus tum nouæ vineæ Patrum, non Hæreticis solummodo ipsos (quos ille solus pæne Domino cooperante in Maiori Polonia perfregit) verum mollibus Catholicis quoque, qui tum se summos Politicos iactant, cum fraudium Machiauellisticarum cuniculis Ecclesiam Dei oppugnant, & depressam Hæresim fauoribus suis attollere caput, virusque ipsum reassumere vires, facillime sinunt; magno fuit non adiumento solum, sed etiam ornamento. Fuit eadem ætate & alter Vuiecius Ioannes de nomine, qui *scripsit de morbo Ira & Curatione eius.* Obiit diem suum bonus atque eruditus Pater Cracouiæ Anno MDXCVII.

MICHAELIS GRODZICKI.

Quod septena decas Regi perfecerat olim
Biblia qui is dederat vertere sacra virûm,
Sarmatica vertit Vuiecus Biblia lingua
Quod tantum Ægypto fecerat agmen, agit.

LXIX. MARTINVS SMIGLECIVS.

Ann. salutis 1581. Scripsit cōtra Faustū Socinium Anabaptistam. Item quę noua Monstra Arrianismi.

Alter in stadium Athleta, Theologus & Concionator PP. Societatis IESV, Martinus Smiglecius prodeat. Is pueriis litteris quæ vere vt sunt, ita & appellantur humanitatis Cracouiæ in Academia imbutus, lauream vtramque in Philosophia adeptus est; & in vtraque orationis facultate Græca nimirum & Latina, cum laude aliquandiu versatus, in Societatem à patribus receptus est: inter quos exactis summo zelo annis aliquot, pugnauit, & valde cum Anabaptistis Vilnensibus, quos & scriptis Latine ac Polonice passim editis repræhendit, multosque superis fauentibus, ab Arrianismo & æterno præcipitio ad gremium Ecclesiæ reuocauit, docto illo *Tractatu De verbo Incarnato conscripto*, tum & alio *De baptismo prædestinatorum. De diuinitate Christi. De vsura. De vocatione Ministrorum seu Nodum Gordium.* Atque propter studentium vtilitatem *Logicas Quæstiones* ac minutiora alia vernacule facta, quibus aut religionem Catholicam propagaret, quam semper ab osoribus zelozissime tutatus est: aut ciuium mores corruptos,

ptos, præcipue iuuenum, instauraret. Quibus & suam vitæ innocentiam simul testatus est, & omnes suæ Societatis Patres, in vinea Domini incessanter laborare, neminem vero otiosum viuere, suis Polonis declarauit; verum hunc in illa; istum, in alia professione versari: omnes autem vnum scopum & finem intendere CVRAM SALVTIS. Talis fuit & Martinus Laterna Drohobicensis qui Decachordon Spirituale & Orationes plures scripsit. Talis Georgius Tyskieuicius qui contra Torunenses Hæreticos & de perfectione hominis iustum opus confecit. Tales & cæteri, quos hic omitto.

IO. SCROBCOVICII.

Quid pampinosam dicere Pythie
Vitem, quid audes dicere gemmea
Vlmo maritatos racemos
Cerulea Tethios genitrix?
Quid transituras diuitias refers
Persai Amyntha? quid canis aurea
Radice vitem pampinis &
Aureolis rutilam flagellis.
En vera vitis Smiglecius, pios
Doctosq; mundo parturiens botros
Suis queant qui sitibunda
Deliciis hilarare corda.

PETRVS LILIA. LXX.

PLurimos sane cuiusuis facultatis eruditos homines Polonia Maior nostris temporibus protulit. Inter Theologos quidem Petrus Lilia Præpositus Sredensis & Canonicus Posnanien. multis nominibus eminet. Is Posnaniæ, quæ Prouinciæ illius vmbilicum fere obtinet, oriundus, in Cracouiẽsi Academia, Philosophicas disciplinas imbibit, earumque lauream assecutus, nobiles adolescentes, tum publice tum priuatim instituit. Postea in Italiam disciplinarum parentem profectus, in ipso theatro Orbis, Romana Academia, Doctoris Theologi titulum adeptus, insigne specimen ingenii sui declarauit, pluries, cum in diuersis Academiis, tum in Cracouiensi, pro obtinendo loco inter Doctores disputando. Quæ inter alias leges sibi publice vtiles, quib. & seipsam tueretur, & regno esset quam maxime commoda, illud etiam *Lex Academiæ Cracouien.*

 sanxit,

ſanxit, vt qui alia in Academia, teſtimonia eruditionis eſſet conſecutus, eorum domi vſum, à publica diſputatione ordiretur, primumque Vniuerſitati promotionem & eruditionem ſuam probaret. Quod & fecit ille, ſtiloque candidiore *De SS. Trinitate, Orationem contra Arrianos ſcripſit. Item Salomonem Regem, ad Sereniſ. Sigiſm. III. Commentariosq; ſuper Sententias Nazianzeni, quas Græcarum litterarum non ignarus, Latina ciuitate donauit. Scripſit & Actiones pro domo ſua, & ad Tarnauium Archiepiſcopum Orationes.* Et cum in faciendis ad populum Concionibus eſſet feliciſſimus, multis principibus viris exſtitit gratus, quamuis non diu amatus, breui enim febris oppreſſum domo ſua extulit, virtus cœlo intulit, vere Liliam fragrantem, conditus vero in Baſilica Poſnanien. tali epigraphe addita,

D. O. M.

REVERENDO DOMINO PETRO LILIA. S. THEOL. DOCT. OLIM SERENIS. REGIS STEPHANI CONCIONATORI. CANONICO POSNANIEN. PRÆPOSITO SREDENSI. QVI ANNO SALVTIS PARTÆ MDCVI. MENSIS FEB. DIE XXII. ÆTATIS SVÆ ANNO LX. VLTIMVM CLAVSIT DIEM.

Exequutores teſtamenti fieri curauerunt.

ORETVR PRO EO.

Io. IASCROVICII.

Quam bene conueniant propriis ſua nomina rebus,
Teſtatur nomen Lilia Petre tuum.
Lilia percelebris vitæ famæq; perennis
Lilia candoris ſymbola certa probi
Præclaræ vitæ & doctrinæ laude perenni
Flores Petre, tibi Lilia conueniant.

Io. SCROBCOVICII.

O Petre verum lilium
Toto coruſcans corpore
Niuesque mentis candidæ
Fundens ſimulq; doctæ
Et non tibi certiſſimam

Virtutis

Virtutis amplæ gloriam
Honoris & fastigia
Æterna vendicabis?

ADAMVS BVRSIVS. LXXI.

PAtria Bresinensis, oppido Masouiæ conficiendis pannis celeberrimo, disciplinis ac moribus optimis iam inde à teneris Leopoli imbutus, primaque Philosophiæ laurea in Academia Crac. insignitus, *An. Dom.* decimo tertio deinceps an. gradũ Magisterii in artib. obtinuit: primo- 1580. que Hierosolymitani Contubernii Præfectus fuit, postea Minoris domus in Acad. Collega. Amicitia eruditorum hominum, in his Simonis Simonidæ, Valentini Vidauij, Andreæ Schonæi, & aliorum æqualium floruit. Neque etiam minori apud Principes & Megistanes gratia fuit, præcipue apud Io. Samoscium Magnum Reip. Cancellarium in amoribus, à quo magnis propositis præmiis, in professionem nouiter institutæ à se Academiæ inuitatus, vixit vxorius Philosophica assidue tractans, nec ab interioribus abhorrens litteris, vt qui mire facundus & eloquens à natura, subtilis insuper, & in omnibus dictis, scriptis, atque factis magnopere grauis, quorum alterum Orationes ad Samoscium à se conscriptæ & publice recitatæ probant: alterum Logica Cic. Stoica libris 4. compræhensa, multum illi litterarum & sapientiæ Antistiti Iusto Lipsio probata.

NICOLAI ZORAVII.

Quisquis felici vis currere puppe per æquor
Aspice quo splendens sit Cynosura loco.
Ad summos quisquis doctrinæ tendis honores
Bursius alma tibi stella polaris erit.
Ambo quidem, ad septem sunt sydera pôstà Trionem
Sed rutilant aliis qualia rara locis.

IOANNES VRSINVS. LXXII.

EIusdem Zamoscianæ Academiæ Professor & Procancellarius. Canonicusq; Ecclesiæ ibidem Collegiatæ S. Thomæ, vna cum Academia, à Magno Reip. Cancellario Io. Samoscio excitatæ. Lauream in *Ann.* 1587. artibus primam, decurso studiorum stadio in Acad. Crac. promeruit, *Magisterij.*

quinimo & secundam ibidem obtinuit, priusquam ad regimen Gymnasii Leopoliensis (vbi illi & patria) fuisset euocatus. Cui cum annos aliquot præfuisset *Conscripsit scholaribus suis Grammatices & Dialectices præcepta*: tam facili methodo, tamque felici genio, vt altiori litteratura præditis, non pueris modo ea placeant. Inde Patauium profectus, in medendi sese arte quinquennio exercuit, & publice Doctor salutatus, ob eximiam Physices reique Medicæ peritiam, magnam auctoritatis & gratiæ locum, apud Ducem Zamoscium obtinuit, à quo stipendiis non contemnendis inuitatus, multos annos publicum profitendi munus cum laude sustinuit, *scripsitque de Ossibus humani corporis Tractatus tres.*

Græcæ linguæ & Astronomiæ peritissimus fuit.

Tandemque sacris Ordinibus initiatus, seuerus in primis Ecclesiasticæ seruator disciplinæ, obdormiuit in Dño quinquagenario maior, sibi ipsi quidem satis fortasse longæuus, auditoribus vero suis, intempestiue nimium ereptus, quos nimirum vigente adhuc ætate, vir iuuandis aliorum studiis natus, erudire potuisset. Cui Fatis concedenti tale Elogium Simon Birkowski Philosophiæ & Medic. Doct. scripsit Anno 1613.

IOANNES VRSINVS CANON. ET PROFESS. ZAMOSC. DOCTOR MED. VIR SVMMÆ ERVDITIONIS ET VITÆ INTEGERRIMÆ. IN OMNI LITERATVRA ACCVRATISSIMVS. IVVENTVTIS INSTITVTOR FIDELISSIMVS ET DILIGENTISSIMVS. MORIBVS COMISSIMIS. PIETATIS OBSERVANTISSIMS. ERGA PAVPERES, SCHOLASTICOS, SACERDOTES LIBERALISSIMVS. OMNIBVS CARVS, NEMINI MOLESTVS.

IOANNIS SCROBCOVICII.

Dum viuet vasto solers Paracelsus in orbe,
Viuet & Vrsinus: Celsus hic alter erat.

LXXIII.

PETRVS POSNANIENSIS.

Bernardinorum Or.

ORdinis D. Francisci FF. Min. de Obseruant. quos vulgo Bernardinos dicimus, professus, qui ordo in Polonia nostra, cum pietate ac

te ac deuotione, tum virorum doctorum copia, monasteriorumque frequentia, potissimum inter alios floret. Tulitque hac nostra ætate plurimos, & Concionatores disertissimos, & Theologos profundissimos, & omni deniq; eruditionis genere præstantissimos viros, Rochmanios illos, Goczanouios, Lencicios, Bonauēturas, Gnatouios, Voinas: & in his Chrystophorum Campium, atque hunc de quo nobis sermo Petrum Posnaniensem. Magnum vtrumque & doctum, & in disputationibus argutum, & in scriptione grauem atque iudiciosum. Quorum posterior iste *In quatuor Sententiarum Scoti subtilissimas quæstiones: & in singulas anni festiuitates atque Dominicas, trinos sermones conscripsit*, periteque admodum verba singula rebus aptando sublegit, imitatus popularem illum suum Valentinum Posnaniensem, qui Magister in Acad. Cracou. *scripsit Propugnaculum Ecclesiæ aduersus varias sectas huius tempestatis.*

do in Polonia florentissimus.

Fuit & alter Petrus Posnanien. Canon. Crac. Medicus Regius qui scripsit de Fabricatione hominis.

IO. SCROBCOVICII.

Posna mihi patria est Craciæ patria altera Athenæ
Monstrauit veram religio p . triam
Non potiore loco potui (mihi credite) nasci
Non potiore coli, non potiore mori.

STANISLAVS GRODECIVS. LXXIV.

CElebris illius in Acad. Crac. Professoris Iacobi Gorscii discipulus & alumnus, vbi non contemnendos in studiis progressus fecisset, vt & Orator & Poeta, & Philosophus insignis audiret, primam in artibus lauream, vna cum Georgio Leopoliensi merito adeptus est, vnaque cum illo, spretis omnibus mundanis, Societatem IESV ingressus, multa in ea, idque pro ea, indefesso studio egit, euaseratque in summum Theologum, & verbi diuini præconem, vt vel ex *Concionibus ipsius, quas vernacule ad populum dictabat, & postea Latine, non inuita Minerua vulgauit*, cuique legenti liquido constat. Fecit & alia plurima laude & approbatione digna (nam & carmen interdum pangebat) sed præcipue elucent, quæ in disputationibus publicis aduersus sacramentariam pestem gesserat, sciolorumque fastum firmissimis rationibus prolatis retuderat. Cui socii laboris additi fuere. R. P. Radziminius, diuinarum humanarumque rerum peritissimus. Reuer. Pater Visocius multis lucubrationibus polonicis, ac

An. 1561.

cis, ac præcipue inuersione speculi exemplorum Maioris, atque venerandus ille Pater Lascius, qui Leuartouiensium Arrianorum confutationem scripserat, respondente illis ad argumenta, eodem illo doctissimo Patre Radziminio.

IO. IASCROVICII.

Crimina Sarmaticis non iam dominantur in oris
Nam Regnum Lechi Fasq; Themisq; fouet
Hic tonat eloquio commissa piacula pellens
Nec mala sunt culpæ, nec mala supplicij.

LXXV. BERNARDVS PAXILLVS.

INstituti D. Dominici professus, & S. T. Baccalaureus, vir pietate ac deuotione insignis, scientia sacrarum litterarum, zeloque religionis illustris, & qualem Euangelii prædicatorem fieri oportet, aut qualem suorum prædecessorum imitatorem esse decet; quos & olim inclyta Familia hæc infinitos pæne in Polonia nostra habuit, Hyacinctos illos, Malachouios, Bartholomæos, Seuerinos, non modo doctos & religiosos, verum etiam in diuorum numerum alios relatos. Et præsens ętas plurimos alit, Pegasios, Suscios, Camillos, Chrysostomos, Samueles, Valerianos, Piecarscios, cæterosque innumeros pietate & doctrina illustres, tum & dicendi præstantia conspicuos. In his & Bernardus Paxillus, cum plurima alia pro Religionis Catholicæ incremento gessisset, tum contra Anabaptistas & Zuinglianos, aliosue impios quosuis. *Tres Monomachiæ Tomos de SS. Trinitate conscripsit, quos & patrio sermone succincte collectos euulgauit. Scripsit præterea & contra Schismaticos Roxolanos librum, & alium Alienationem Arrianorum à Christianismo, inscriptum: tum militiæ Christianæ modum, carmine tam Polonico quam Latino.*

Scripsit & de Primatu Papæ, & de Processione Spiritus S. à Filio.

IO. SCROBCOVICII.

Bernardi si scire cupis Monomachia quid sit,
Vnà omnes turmas vinceret Hæreseon.

LXXVI. STANISLAVS GROCHOVIVS.

CVstos Crusuicensis. Polonici carminis scriptione longe celeberrimus, & certe post Cochanouium primus, licet habeant & alii, in quo singuli excellant, vt Lubomierscius, Craieuius, Morstinius, Pascouius,

couius, Othuinouius, alijque plurimi, quibus sua Gratia inest & lepos. Cæterum & Grochouius quæquæ modo scripsit, præ alijs commendata habuit. Scripsit autem plurima, & in diuersa materia: quædam etiam carmine Latino. Prosa vero, ex veteri quopiam authore Italo, noua forma aut methodo *Lauacrum animæ*, *& Bellum Theologicum*, olim ab Andrea Bochnense Canonico & Concionatore Leopol. conscriptum. tum *Hominis Christiani semitam*, patrio sermone. Carmine vero Polonico, *Augustum resuscitatum*; *Hymnos Ecclesiæ annuos. Cantica solemnia. Epitalamia diuersa, Epigrammata item & Nænias in obitum. Samoscij, Dobrociescij, Macieiouij, Holobuci Cosacki, aliorumque in patria Magnorum virorum.* Tandem & ipsi vita functo, nescio quis poetarum, tale Epitaphium scripsit, quod in atrio templi Carmelitani B.M.V. extra muros Crac. in arenis, visitur, haud procul miraculosa imagine Diuæ. *Polonici Poetæ.*

GROCHOWSKI POD TYM LEZY NAGROBNYM KAMIENIEM,
I KAPLAN, I POETA, STANISLAW IMIENIEM.
IAKO TEN GROB POKRYWA PROZNE DVCHA KOSCI,
TAK MILOSIERDZIEM POKRYI BOZE IEGO ZLOSCI.
RYM PODCZAS MIAL DOTKLIWY SAM TESKNIL WCHVDOBIE,
DZIS NIC NIEPOTRZEBVIE ZAMKNIONY WTYM GROBIE.
LECZ KTO WIECEY NAVKI, TEN MNIEY SCZESCIA TYKA,
NAVKA WSOBIE WSZYSTKO DOSTATEK ZAMYKA.

NICOLAI ZORAVII.

Si Romana micat diuino lingua Marone
Mæonio splendet siq; Pelasga viro,
Carmina dum fudit patrio Grochouius ore
Non minus illustrem fecit & ille suam.

IO. IASCROVICII.

Sedibus Ausonidum migrauit docta Mineruæ
Sarmatico sedem fixit & orbe suam.

N *Veri-*

Veridici vates surgunt sub nomine Phœbi
Millibus è cunctis iste futura canit.

LXXVII
IOANNES CLOBVCIVS.

IN Academia Crac. Philosophiæ Professor, & Maioris domus Collega, ingenio, iudicio, & dicendi scientia scribendique clarissimus, vt vel ex ipsis Orationibus illius ad Petrum Tylicium, & Io. Zamoscium Magnos in Repub. Senatores conscriptis; tum in obitum Valentini Vidauii; ac libello De exercitio stili relicto (qui nondum impressus) apparet. Idem amicorum copia, discipulorum frequentia, conspicuus, & Historiarum peritia, moralium que sententiarum, supra quam dici potest, celeberrimus. Obiit morte immatura Anno 1609. 2. Decemb. & in Ædibus D. Annæ conditus, magnum sui desiderium apud posteros, discipulorumque in Academia copiam, reliquit. Quorum in numero est Io. Rybcouicius Cracouiensis, vir de humanitatis studiis optime meritus, & Theologiæ Professor celeberrimus, cuius extat in luce *Eucharisticon in Eucharistia. Epinicion, seu Palmaris Oratio. Meditationes salutationis Angelicæ. Manna cæleste. Columba Noe. Psalterium Decachordum. Præsepe Domini. Academia Christi, tum varia in materia, variis temporibus scripta Orationes, præcipue autem illæ quatuor, de viro Sapienti.*

IOANNIS SCROBCOVICII.

Cum primum magnis cœpit clarescere factis
Præproperâ rupit stamina Clotho manu.
O si longæuos tribuisset Iuppiter annos,
Quantis auxisset hancce Scholam meritis.
Non tot erunt flores quot erat virtutibus inter
Omnes spectati vita probata viri.

LXXVIII.
IOSEPHVS STHRVTIVS.

EXcellenti Medicus ingenio. Cypriani Louicensis, qui *practicam medicam scripsit* discipulus; in tantum ea in scientia breui profecerat, vt nemo illum ætate sua vicerit, paucissimi æquarint: non enim Theorica solum valuit, quod magnum censetur ad cognoscendos diuinos naturæ characterismos; sed in praxi quoque felix, arte sua vitam multis pro-

tis produxit, editoque *Sphigmicorum libro*, cum Patauii Medicinam docuisset, ita ibi ab illis clarissimis Professoribus laudatus est, vt eius libri vno die, octingenta exempla distracta sint. Tandemque reuersus in Poloniam, *Phlebotomiam & libellum de Sale conscripsit*. Vsus familiaritate Alberti Oczkonis, qui *libros De affectionibus corporis humani* egregios reliquit. Conditus Posnaniæ in templo Maiori tale habens Epitaphium.

IOSEPHVS STRVTHIVS, POSNAN. PHILOSOPHIÆ ET MED. DOCTOR. LIBRORVM GRÆCORVM LATINVS INTERPRES. PVBLICVS OLIM STIPENDIO SENATVS VENETI ARTIS MEDICÆ PATAVII PROFESSOR. ARTIS SPHYGMICÆ PER TOT SÆCVLA ABOLITÆ, NOVVS RESTAVRATOR, POSTEA SERENISS. PRINCIPIS SIGIS. AVGVSTI REGIS POLONIÆ MEDICVS. OBIIT A.D. 1568. ÆTATIS SVÆ 58.

NICOLAI ZORAVII.

Pingere cum vellet præstanti corpore Zeuxes
Tyndarida est vsus taliter arte suâ.
Delegit quasdam formâ præstante puellas
Quodq; fuit pulchri transtulit in tabulam
Vult Medici effigiem si quis depingere veram
Non opus ex multis hanc legat ille viris
Nam virtutis adest exemplar Sthrutius omnis
Illi pro multis hic satis vnus erit.

GASPARVS CICHOCIVS. LXXIX.

CAnonicus & Parochus Sendomiriensis, patria autem Tarnouiensis, quæ ciuitas est in Submontana Poloniæ regione, veluti nidus quidam eruditorum virorum, & bellica virtute illustrium illorum Comitum domus, è quorum prosapia fuerat Magnus ille Ioannes Castellanus Cracouiensis, & exercituum Regni Generalis, peregrinationibus longinquis, diuersarum linguarum peritia, rerum militarium pruden-

tia, & de hostibus patriæ victoriis pæne infinitis obtentis, clarissimus. Hic igitur Gasparus natus, Cracouiæ adolescens in studiis annos multos versatus, Andream Troperum, excellentem tum Philosophum

An. 1567. præceptorem habuit; & laurea Baccalaureatus obtenta, magnum auctoritatis & gratiæ locum apud Georgium Radiuillum Cardinalem obtinuit, à quo (promouente Nicolao Dobrociescio Canon. & Profess. Cracouien.) Canonica dignitate & Parochi munere ornatus fuit. Et ne acceptum talentum videretur abscondere, cum multa alia pro dignitate Catholicæ Religionis fecit, tum *egregium illum libellum Anatomia nuncupatum scripsit quo Torunensium calumnias in Patres Soc. Iesu refellit; aliumque Alloquia Osieciana dictum, quo Hæreticorum errores ostendit ac refutat simul*, quamuis successu parum felici, quod minus honorificam in eis Regis Angli mentionem fecisset: tulissetque sane multa acerba & grauia, ni mors senem opportune liberasset. Conditus in Æde D. Petro sacra Sendomiriæ, quæ curationis eius fuerat.

Io. Scrobcovicii.

Non sic vincla manus contracti fœderis vnquam
Vinculo amicitiæ Thesea corda ligant.
Non amplexatur cedro stiis firmius vlmum
Doctrinæ vt virtus pectore nexa tuo.

LXXX. IOACHIMVS BIELSCIVS.

Martini Bielscii rerum Polonicarum haud inepti scriptoris F. non in Historia modo, vt pater, verum in Oratoria quoque ac Poetica arte, omnique politiori litteratura egregie versatus. Quo nomine à Io. Cochanouio, Andrea Tricesio, Thoma Dresnero, Sebastiano Acerno, Reyo, atque aliis æuo illo celeberrimis doctrina viris multum amatus fuit & laudatus. Et vt in itinere conficiendo, cum duces nacti sumus, securiore animo viam ingredimur: sic ad omnem excellentem laudis & gloriæ cupiditatem, nulla re magis, quam aliorum æmulatione incitamur. Ita & Ioachimus florentissimorum tum in Polonia scriptorum laudibus ad lucubrandum incitatus, non aliud scriptionis genus eligere sibi voluit, quam quod paterno quodammodo & hæreditario iure ad se pertinere putauit, Historiam videlicet gentis suæ, quæ à parente scripta, ob hæreseos suspicionem à Catholicis lectoribus penitus neglecta fuit. Quia igitur ad humanam laudem multum pertinere sa-

nere sapientes existimarunt, in prole patrum decus resplendere, ideo patris ille nomen propagare volens, è suo penu *Annales Polonicos, & quidem Polonica lingua conscripsit*, vbi & patrem calumnia liberat, sincerum affirmans Catholicum eum fuisse, & in mortis agone, ritu Catholico sacris procuratum. *Scripsit & carmen in inaugurationem Regis Sigis. III. tum Panegyrim quoque in Nuptias eiusdem.*

Scripsit & Epigrammata Latina.

ADAMI IANISOVII.

Sunt qui vernaculâ, referunt ab origine, gentes
Linguâ natiuas, patria iura, leges
Victorias numerant, maiorum stemmata pingunt,
Non pauci laudes hinc meruere suas.
Inclyta lechiadum Bielsci dum gesta recenses
Patria debetur gloria prima tibi.

NICOLAVS MOSCICENSIS. LXXXI.

ORdinis Prædicatorum Doctor Theologus, multæ eruditionis & experientiæ vir, vt qui non postreme iuuarit rem litterariam, ea methodo vniuersam Philosophiam in compendium redigendo, qua passim imprimuntur *Logicarum Institutionum illius libri*. Itidem summam Angelici Doctoris, tædiosissimo labore ad formam syllogisticam redigendo. *Scripsit & Elementorum Confessionis libellum: & Tabulas Sacramentorum, Irregularitatum Censurarum, Affinitatis, aliarumque rerum necessariarum doctrinam continentes. Similiter. Ordinandorum examinandi modum seu methodum.* Denique quas nobis Casuum conscientiæ lectiones in Conuentu SS. Trinit. Crac. magna auditorum frequentia publice prælegebat, breui prælo excussas expectamus.

Conterraneus vero suus Matthias Moscicensis in Acad. Crac. philosophiæ Professor, meusq; præceptor poeta haud contemnẽdus multa carminum opuscula reliquit, mortuus peste Anno 1623.

NICOLAI ZORAVII.

Quam sis doctrinâ præstans memorare tacebo,
O Moscicensis cætera scripta tua.
Sufficiet Logicæ mihi docti nam arte tyrones,
Signum doctorũ posse docere breui.

ALEXANDER GVAGNINVS. LXXXII

COmes Palatii Lateranen. Eques auratus, militumque Præfectus. Patria quidem illi Verona fuit, sed pro indigena, Sigismundo Au-

gusto apud nos regnante, receptus, cum in Poloniam veniens, strenuum se in re militari probasset. Inscriptus igitur Ciuium numero, totam ætatem celibem exegit (quæ fuit septuaginta sex annorum) cuius maiorem partem in bellis Liuonicis, Moldauicis, ac Moschouiticis consumpsit, præfuitque arci Vitebscensi, quæ proprium districtum habet, annis quatuordecim. Tandem à Martialibus ludis ad amœniores Musas conuersus, quo se vere ciuem Polonum declararet,
An. 1578. *conscripsit Chronicon Polonicum puro & nitido sermone Latino*, quod postea & Polonica lingua per Martinum Pascouium inuerti curauit,
*An.*1611. additis pro meliore nostrarum rerum cognitione, circumiacentium populorum, maxime septentrionalium barbarorum, geographicis descriptionibus. Obiit Cracouiæ senio laboribusque confectus, partæ per virginem salutis Anno 1614. Ad eius effigiem Augustinus Columna hos versiculos lu. t

Candide si cernis Lector, cuius sit imago,
Sit quis ille tamen, parte probante proba.
Miles, Dux, Comes; gessit, coluit, celebrauit,
Arma, Aulam, Musas: Marte, decore, stilo.

LXXXIII.

STANISLAVS KRZYSTANOVICIVS.

VRbis Leopoliensis Syndicus, quæ illi quodammodo & patria fuit, In pago namque ditionis suæ natum, puerum pæne aluit vrbs ipsa Leopolis, adolescentem vero bonis litteris imbuit Academ. Cracou. eundemque mox apud exteros exercitatum, Græca Latinaque facundia excellentem, admirata est Polonia. Siquidem non inter suos ciues modo, clarus fuit ab ingenio, sed in aula etiam ipsa Regis Sigismund. III. multum multis gratiosus, idque vel solo nomine illo, quod Magni Lipsii auditor, & morum imitator fuerit. Adeptus itaque nomen Iurisconsulti in præcipuis quibusuis Europæ Academiis specimen ingenii sui sæpius disputando publice declarauit, *scriptisque zelo pietatis contra Angliæ Hæreses*, reuersus ab illis Parisios, tam docte, tam prudenter, vt politioris etiam litteraturæ viris, Sorbonensibusque ipsis multum sua scriptio probaretur. In patriam redux, vixit vxorius ad annum 1617. & quadragesimum vix egressus, solutis corporis vinculis, quasi terris tantum osten-

ostensus, in beatorum sedes, exsors liberorum, liber ante diem euolauit.

IO. SCROBCOVICII.

Magnis miraris Stanslaum dotibus auctum?
Magnus eum Doctor Lipsius erudijt.

PAVLVS PALCZOVIVS. LXXXIV.

IN Osuecimensi Ducatu, equestris Ordinis maioribus natus, litteris adolescens optime instructus. Idæam optimæ Reipubl. ætate maturior, ciuibus suis imitandam, *Statum Venetorum cura solerti & iudicio scripsit.* Itemque *Tractatum de ratione instituendi hominis nobilis, & modo, perfectionem eam, quæ in eum cadere posit, consequendi.* Ipse ab auunculo missus, sedecim annos continuos peregrinatus, terras alienas visit, ac inprimis Europæas Regiones peragrauit. *Reliquit & topographiam earum ciuitatum ac Regionum, in quibus tot annos commoratus.* Erat enim in eo præter exactam linguarum exoticarum peritiam, ingenium admirabile, & prudentia singularis, cum humanitate coniuncta. Adhæc iusta proceri corporis statura, quæ dotes hasce eximias longe splendidiores reddebat. Ex quo multum charus cum omnibus doctis, tum Matthiæ Smogulecio Præfecto Bidgostensi viro similibus virtutibus claro, & qui inter cætera ingenii & stili sui monumenta, reliquit *libellum de Exorbitantijs Iurium Regni Poloniæ.*

MICHAELIS GRODZICKI.

Nobilitas genus exornat, virtus sed vtrumque
Gloria virtuti vadit vbique come:
Exornat te illustre genus virtus quoque Paule
Est quoque virtutem famæ secuta tuam.

SEBASTIANVS PETRICIVS. LXXXV

ITa semper nostros non infelices esse, doctissimis quoque externis hominibus visos, manifestum est, vt quanquam eam doctrinæ & ingenii possessionem sibi præ nobis propriam esse vellent, ingeniis tamen nostrorum ita locum reliquerint, vt & viuos in societate

sua

ſua tulerint, & defunctos, ex litteriſque tantum notos, laudationibus ſint proſecuti. Omitto igitur hic peritiſſimum in Medicis Stanislaum Porembny Sendomirienſem. Omitto illum laudatiſſimum Andream Grutinium, Andreæ Tencinii Palat. Crac. Medicum, qui Minoris domus in Vniuerſitate Crac. Collega, ſcripſit doctiſſimum illud in Febribus peſtilentibus & malignis conſilium. Omitto & Martinum Nicolaum apud Hiſpaniæ Regem in illuſtri loco & fama Medicum; & noſtra ætate aut patrum, Zachariam Birthy, qui de Epidemia ſcripſerat; Simonem de Louicz, cuius nunc Enchiridion Medicinæ doctorum virorum manibus teritur; Ioſephum Vrendouium & Simonem Sirenium, quorum vterque ingenti volumine herbarum naturas Polonice explicauit. Vnum tantum appono, longo rerum vſu & experientia inſignem Sebaſtianum Petricium Pilſnæ honeſtis parentibus natum, atque in Academia Crac. à Martino Pilſnenſe celebri tum Phyſico, ſuo populari eruditum; qui primum in artibus honorem ſub Valentino Vidauio nobiliſſimo iuxta ac doctiſſimo pro tunc Artiſtarum Decano promeruit, eoſque in Philoſophicis ac Medicis ſtudiis progreſſus fecit, vt facile in Belgium primo, atque in Italiam deinde profectus, Doctoris laurea à Patauinorum Medicorum Collegio, mirifiço omnium conſenſu fuerit donatus. Inde reuerſus Macieiouii Cardinalis primum Archiatrus fuit, poſtea Demetrii Moſcouitici Principis. Quo à perfidis ſubditis occiſo, iterum in patriam varia fortuna delatus, atque quieti deditus *Politica Ariſtotelis in natiuum ſermonem, atque Oeconomica vertit. Similiter Horatium, quem & notationibus illuſtrauit. Epigrammata varia luſit; & Remedium contra peſtilentiæ vim. Scripſit & Pſalterium carmine Polonico.* Io. Cochanouium æmulatus, ſed non euulgauit. Notauit & res geſtas ſui temporis, ſed quas Io. Innocentio F. itidem Medicæ dedito & omni fere liberali doctrina imbuto, proſequendas commiſit, addito Hiſtoriographi titulo, & ſtipendio aſſignato, vt perpetuo ex tunc ſuum Academia Hiſtoriographum habeat. Sibi vero ipſe hoc Cenotaphium poſuit

Grutinius erat diſcipulus Bernardini Paterni primarij Medicinæ Theoricæ Academiæ Pataui Profeſſoris, atque Alexandri Maſſariæ practicæ Medicinæ Profeſſoris.

Ann. 1574. Magiſterij vero gradum 1583.

Eum ſecutus Sixtus Leopolienſis edidit lib. 4 de Thermis Scleſinus & Sebaſt. Sleſcouius, qui Pedemontanum in Polonicum vertit. Latine vero de Phlebotomia ſcripſit. De Febribus. De Venenis. De curatione peſtis Polonicæ. De fraudibus Iudæorum. De Genealogia ipſorum. De ſecretis Medicinæ & Panegyricum Latinam ad Io. Ducem Oſtrogium.

D. O. M. S.

SEBASTIANVS PETRICIVS
ILL. CARDINALIS MACIEIOVII,
A CON-

A CONSILIIS MEDICIS ET ITINERVM COMES.
PROFESSOR IN LYCEO.
PHILOS. IN VITA, MEDICVS IN MORBIS ARCENDIS
REGNO, VRBI, OMNIBVS.
SCRIPTO, EXEMPLO, PRÆCEPTO PRODESSE STVDVI.
ARISTOTEL. HORATIVM, NOSTRATEM LINGVAM DO-
TYBERIM, RHENVM, RHODANVM ADII. (CVI.
BORYSTHENEM ET HOSTILEM MOSCVAM SENEX IN-
RARVS IN OCIO, FREQVENS IN LABORE FVI. (VITVS BIBI.
NESCIO AN PROFVI: HOC VERE DIXERIM, FVI.
VIDISTI ME HOSPES: PERSPICE RVRSVM TE.
VIVIS SI LABORE ET VIRTVTE COMMVNI BONO VIVIS.
SI VITAM INVITAM, MVNDVM IMMVNDVM PVTAS.
SI HOC VT MINIMVM INQVINERIS CVRAS.
MOR. ANNO DOM.
ÆTATIS.

IO. IASCROVICII.

En decus, en fama merito pars maxima nostræ
Petricius columen, Pieridumq; salus.
Corporis, ac animi præsto exoptata medela,
Dum sæuâ toties morte trophæa refert.
Deuictâ Lachesi viuit. nam pignus in atram
Armauit Parcam: hac prole perennis erit.

SEVERINVS LVBOMLIVS. LXXXVI.

OMni ferè litteratura imbutus, Theologicis potissimum discipli-nis excelluit, vt vix parem in ea scientia ætas nostra tulerit. Is *Canonizationis D. Hyacincti Procurator à familia sua Dominicana constitutus, vniuersam illam, qua par erat fide & diligentia conscriptam, typis Romanis excudi curauit. ibidemque Christi Seruatoris nostri, à primo parente Adam genealogiam, præfiguratam & productam, multo labore in tabula ænea depinxit. Theatrum Concionatorum, seu Officinam Prædicantium Venetijs cum esset, conceptam & partam in lucem dedit. Turrim Babel, seu Hæresiarcharum omnium catalogum, mirabili ingenio & laudabili opere Cracouiæ in tabula exhibuit.* Atque demum totius sacræ scripturæ quæsita, Theologorumque summorum circa ea dogmata, duodecim Tomis, per distinctiones, methodo resolutissi-

ma, conſcribere voluit; ſed morte præuentus haud perfecit. Reliquit nihilominus ſeptem iam concinnatos, quamuis non limatos; & primum quidem ſe viuente prelo excuſſum, quatuor fere millibus diſtinctionum conſtantem, quem *Introductorium Generale* ad ſubſequentem tractationem appellare voluit, cum totum opus *Monoteſſaron Euangelicum* appellatum, ſex & triginta millibus diſtinctionum conſtare debuerat. Deus ingratis & indignis nobis hunc tantum virum, ætate licet prouectum iam & grauem, viuacem attamen & robuſtum, præmature ſuſtulit, qui in partibus Septentrionalibus noſtris, vt & alius eiuſdem Conuentus S S. Trinitatis profeſſus, Bartholomæus nuncupatus, in Cathedrali Eccleſia Ordinarius Concionator, malleus fuit Hæreticorum, flagrum improborum. Et qui ita omnis ſcibilis doctrina fuit refertus, vt parem eum eruditione, cum aliis quibuſuis extraneis exiſtimem, tum ſuo præceptori Bartholomæo Medinæ.

Scripſit & cōtra Schiſmaticos Roxolanos & contra Gentiles libellum.

IO. SCROBCOVICII.

Hoſtibus vt prodant multi fugere cohortes
Vt capiant alij profugiunt propriis.
Profugus Hebræis Lubomli vt caſtra ſequaris,
Chriſtiadum fidei præco decuſq; ſias.

LXXXVII.

THEODORVS SAVADCIVS.

HAud inamœnus ſoluta & ligata dictione ſcriptor; cum & in Iure fuerit non mediocriter exercitatus, & in Hiſtoriis omnium ætatum, omniumque populorum, ſed præcipue Polonarum optime verſatus. Vtriuſque argumento ſunt ſcripta, partim Polonice, partim Latine à ſe conſcripta. *Proceſſus ſcilicet Iuris Polonici. Compendium Legum. Synopſis Annalium Polonicorum Politicarum Oeconomicarumque quæſtionum libellus.* aliaque minutiora plurima, quæ eum longe maiorem feciſſent, ſi fautor ſibi aliquis, atque pinguior fortuna obueniſſet. Alias, demiſſi hominis virtus haud quaquam emergere poteſt, quæ vt vitis, niſi arundinem aliamue nacta fuerit arborem, qua nitatur clauiculis, & ſe erigat, iacebit humi inculta, nec poterit è tenebris domeſticæ obſcuritatis emergere. Et hinc illud eſt, quod plurimi non modo in Curia atque foro, ſed in litteris etiam ac libris, rei prodeſſe publicæ volentes, ad ſummam deueniant inopiam, nec exæquato cum exte-

Stanislaus Sauadcius ſcripſit examen de Aſtrologia in Acad.

riſ ſuo

ris suo nomine, pæne contempti & inglorii fatis concedant; quod nimirum Patronos non habeant qui conatus eorum promouere velint. Vnde in simili vita, vix dissimile Fatum fuit magnorum alias illorum virorum Pauli Scerbicii & Gregorii Czaradzii: quorum alter Secretarii titulo ornatus *Promptuarium statutorum Regni Poloniæ conscripsit. Speculumque Saxonum*, *atque Iusti Lipsii Politica in patrium sermonem conuertit.* Alter vero *Syntagma Processus Iudiciarij. Foridica Nouella Constitutionum Regni Poloniæ. Paratitla statuti Herbultani. De origine Sarmatarum libellum, deq; partu B.M.V. Poema confecit.*

Scripta Scerbicij. Scripta Gzaradzij

IO. IASCROVICII.

Vt gen. rosa aquila haud sueuit generare columbas
Ast aquilas solem quæ nitidum aspiciant:
Sic fortes generat natos vis magna parentum,
Ex magno magnus fit * *Patre Sauadcius.*

**Pares Sauadcij Consul Cracou. & in Academia Medicinæ Professor fuit Orator excellentissimus.*

ANDREAS SCHONÆVS. LXXXVIII.

QVis in Andreæ Schonæi exiguo corpore, atque sedato vultu, adeo ingentes dotes, versatileque ingenium latuisse crediderit? Hic enim immenso captu, vastaq; memoria, scientiarum omnium rationes, summosq; apices complexus I. V. ac S. Theol. Doctor, Philosophus, Mathematicus, itemq; Poeta laureatus ac Orator excellentissimus, omnes eas artes cum laude professus est. Cumque à Magno illo Socolouio eruditus ac pæne enutritus, Magisterii dignitatem in Acad. Crac. obtinuisset, in Italiam vt Medicæ rei operam daret, cum aliis condiscipulis suis ablegatus fuerat. Sed vt ars Medica corporibus medetur, sic animis Theologia, cuius ministræ sunt artes vniuersæ; ita & ille quoq; exactis Patauii eo in studio annis duobus Glauci ac Diomedes exemplo, ęrea cum aureis permutauit, & ab illis castris, ad Theologorum castra physicus haud contemnendus iā transiit. Doctorq; Iuris Romæ renunciatus, breui post Cracouiā reuersus Professoris munus sustinuit: & tandem successiue ob summā doctrinam, & parem doctrinæ pietatem, cōmunibus omnium votis suffragiisq; vna cum Basilio Golinio in Æde SS. Trinitatis palliū Professoris & mitrā Theologi meritissimò accepit: quā & gessit, ita decenter, ita decore, vt non domi tantū doctrinæ gloria, Procācellariatusq; honore conspicuus esset, verū etiam foris innotesceret magnis & eruditis viris, ac in his Iusto Lipsio acri illi & graui

Baccalaureatus gradū A. 1584. sub Decano Martino Slachcinski obtinuit, & biennio post Magisterij honorem.

Basilius Golinius, scripsit Orationes & carmina tam Græca quam Latina varia. Vide Centuriam Lipsii Miscellaneam 4.

ingeniorum æstimatori. Tu qui genium viri & ingenium pernoſcere cupis, vide *Orationes à ſe editas In V. deriam, & Obitum poſtea Magni Zamoſcij: In ingreſſum in vrbem Georgij Radiuilli, Bernardi Macieiouij, Petri Tylicij Epiſcoporum Crac. Similiter Panegyr. in Carolo Auſtrio, & Diettrichſtain Epiſcopo Olomucen. Fidam Comitem Teacinio, & carmen in nuptias eiuſdem & tandem Octonarios in obitum Socolouij præceptoris ſui*; & quantus ille vir fuerit, quantumue in vtroque ſcribendi genere valuerit, facile videbis; ſiquidem vt è veſtigio Hercules, ſic è ſcriptis pauculis, ingenii doctrinæque pręſtantia cognoſcitur. Claruit idem & Græci ſermonis peritia, cuius ſtudio tantopere in ſenectute oblectabatur, vt etiam ad inſtandum alios, fundauerit de demeſſo ſuo perpetuum in Academia Græcarum litterarum Profeſſorem. Et cum alia plurima, pro augendo nomine illius, Rector Generalis aliquoties creatus, feciſſet, tum ſcriptis quoque eam ſuis apud exteros illuſtrare magnopere voluit, quo & poſteritati ſimul, ſe non otioſam vitam traduxiſſe probaret. Cæterum quia citius quam oportuit, conditionis humanæ neceſſitas, ſuos conatus præpediit, ideo præclara multa quæ ſcripſit, inchoata tantum reliquit, perfecta non plane (vti eſt & liber ille, cui titulus NIHIL ET OMNIA) quæ neſcio an aliquando ſint lucem viſura, præter carmina pauca & Orationes, quas breui in lucem prodituras ſperamus. Defuncto Poetæ certatim omnes parentarunt, inter quos & Laurentius Smieſcouicius publicus tum Orator. Vixit annos LXIII. conditusque in Æde D. Floriani Clepardiæ, vbi inter Canonicos Cuſtodis titulum geſſerat, à quibus tali Elogio eſt ornatus.

Ex eius diſciplina prodiit Simon Halicius primus Tylicianæ fundationis Orator (& extant eius Orationes plurimæ) & S. Th. Profeſ. Scripſit carmina Smieſcouicius plurima & Orationes.

DEO MAX. IMMORTALIQ.
NOMINE MAGNO.
M. ANDREÆ SCHONEI GLOGOVIEN.
S.TH.PROF.I.V.D.PROCANCELLARIO VNIVERSITATIS
ATQVE HVIVS ECCLESIÆ DECANO.
DVRATVROQ.
DVM STABIT INCLYTA ACADEMIA.
EIVS TVM DICENDI, TVM SCRIBENDI LAVDE ILLVSTRATA EIVS COPIOLIS, QVA IN PROFES. GRÆCÆ LINGVÆ.
QVA IN ALVMNOS STVDIOSOS COLLATIS.
AVCTA ET ADIVTA
DEVS OPT. BENEFICENTISS.Q.

QVEM

QVEM VIR INNOCENS CASTE SANCTEQ. COLVIT,
IVBEAS ESSE BEATVM.
MDCXV.XVIII.Maii.

MICHAELIS GRODZICKI.

Schoneus ingenti conscripsit mole volumen,
Quo clausit toto quidquid in orbe latet.
Omnia nil vocat hæc libro quæ clausa tenentur
Schonee nil scribis, tu sapis ergo nihil
Schonee nil proprio sed cuncta volumine condis
Omnia cum scribis te latet ergo nihil.

BARTHOLOMÆVS PATROCCIVS. LXXXIX.

MVlti leporis, multi laboris, nec non & eruditionis Polonicus Poeta. Is in Masouia natus, puer adhuc ad Academiam Crac. studiorum causa perrexerat, atque ibi in disciplinam sese Valentini de Raua, viri eruditi, & multis postea sacerdotiis ornati, sedulo tradiderat. Sed fato parentibus sublatis, vix ex effæbis egressus, domum reuocatus, vxorem prouectioris ætatis duxerat; pecuniosam quidem illam, sed quę iam virum tot annis regere ipsa didicisset. Quare infaustum nactus matrimonium, discors triennium prope cum illa exegerat, & tandem pertæsus, captabat occasionem, domum, & illam ipsam deserendi; & ecce in procinctu Italiam videre proficiscenti, nunciatur Varsouiæ tum commoranti, anum clausisse diem & annum. Quare infelici coniugio liber, ad intermissa studia & Musas reuertitur, in Bohemiamque delatus, vt erat natura ad fundendum carmen natus, inprimis *Leges Connubiales* Plutarchum imitatus, adolescentulis, suo malo prudens, conscripsit. Item *Hortum Regalem, seu de moribus Heroum. Item de armis seu insignibus nobilitatis tam Polonæ, quam Bohemicæ, Tomos duos. Vitas Gnesnensium Archiepiscoporum. Noctes Torunenses. Conuersionem Mariæ Magdalenæ. Concilium animalium seu Fabulas morales, Apophtegmata, Epigrammata, & Epithalamia diuersa.* Vsus familiaritate Alberti Struminski, qui itidem Polonice *scripsit de Agricultura.* Obiit Sexagenario maior, conditusque in perystilio Sodalium Franciscanorum Leopoli Anno 1614.

IO. IASCROVICII.

Inclyta Sarmaticæ dum fers insignia gentis,
Edis virtutis symbola clara tua.

XC. ADAMVS ROMERIVS.

Baccalaureatus quidem Anno 1583.

STenzicæ ad Istulam natus, & in Acad. Crac. lingua vtraque egregie imbutus, quinimo & laurea Philosophica vtraque decoratus, suæ gentis industriam, quam nauigationi impendunt, ad Theologiæ studium felicissimo conatu traduxit, Doctorque Theologus Romæ renunciatus, sacras Cracouiæ litteras aliquot annis publice interpretatus est. Post ad D. Nicolai Ædes in suburbio Præfectus, totus studiis deditus, Spartam quam nactus erat ornare non destitit. Erat enim summi ingenii, summæque eruditionis vir, laboris vero ac industriæ, pœne incomparabilis. *Scripsit Commentarios in Cic. Orat. exactissimos, & Librum de informando Oratore: quin & Linacri Grammaticam, docto ac laborioso commentario illustrauit.* Et in Theologia Tractatus multos insignes, & Orationes Ecclesiasticas parturiebat; quæ omnia, quamquam adfecta potius, quam confecta sint, facile tamen ingenium iudiciumque viri indicant, cuius per vniuersam Poloniam nomen hodie quoque viget, cum ob eximium pietatis zelum, tum ob eruditionem singularem: quarum testimonia pauca fortasse, sed luculenta posteris reliquit; plura multo habituris, nisi quæ verbis docebat, agendo potius quam scribendo confirmare voluisset. Prouentus enim Ecclesiæ suæ, atque adiuncti Hospitalis ab antecessoribus amissos, impenso labore & cura apud subsellia Tribunalitia restitui procurauit. Atque vt erat pietatis amans, cuius in scriptis eximia vestigia apparent, gregem etiam suum ex ambona sæpius verbo Dei pauit Ecclesiastes egregius. In medio laborum cursu, ante diem, Ecclesiæ, pro dolor, ereptus, magnum sui posteritati reliquit desiderium, anno salutiferi partus Virginei CIↃ IↃ CXVI. Funus honorifico tumulo, in eodem curationis suæ templo, pro meritis donatum, perorante Reuerendo ac venerabili Patre Sebastiano Nucerino S.T.D. & Concionatore in D. Stanislai Basilica Ordinario, viro vndequaque docto & eloquenti.

Scripsit nunc Pater Nucerinus librum Polonicum de vita & Miraculis S. Teresiæ & Orationem de laudibus ac vtilitate Moralis Theol. cum in Seminario Casus Conscientiæ prælegeret. Scripsit & alia plurima ad ædificationem Catholicorum pertinentia.

IO. IASCROVICII.

Si bene dicendi quæris præcepta docebit
Stesicius, vere Quintilianus erat.

ANDREAS VARGOCIVS. XCI.

GEnte Roxolanus; Patria vero Præmisliensis, adolescens trium linguarum cognitionem breui assecutus est, post Philosophicis Cracouiæ in Gymnasio publico pari felicitate perceptis, sacrarum litterarum studiis animum applicuit; & sacris initiatus, sacraque assidue tractans, *vndecim nobis opuscula sui laboris reliquit*, translata quidem alia ex Latinis scriptoribus in patrium sermonem, vt *Q. Curtij Historiam, Valerij Maximi. C. Sallustij, Peregrinationem Ducis Radiuilli & alia*: omnia autem scholiis & notationibus ad margines egregie illustrata. Reliqua è penu suo, *vt Apologiam contra hæreses Moderni sæculi. Librum de Cruce. Librum de vetere & Noua Roma. Librum Clenodiorum seu nobilitatis Polonæ armorum.* Sed hæc atque alia molientem, in ipso curriculo mors abripuit, vt aliis lampada tradidisse videatur.

Concionator excellentissimus fuit.

NICOLAI ZORAVII.

Voluere Vargoci non sat monumenta Latina est
Scripta sed & tereti vertis Achiua stylo.
Scilicet est verum quod epistola missa Sacrato
Mureti quondam testificata fuit.
Natis in media Italia Graio atque Latino,
Vnus de centum vix sciet ore loqui.
At contra multos Danaum Latioq; Polonos
Non minus vt proprio reddere verba sono.

IO. IASCROVICII.

Sauromatis lucem præfert Vargocius almam.
Dum Lechicis reddit scripta Latina modis
Aspera res fuerat tantum subiisse laborem
Tantam virtutem gloria & ampla manet.

XCII.

Fuit & Stanislaus Varseuic. in Societate IESV egregius scriptor, vt qui Latinitati donauerit lib. X. Hist. Æthiopiæ.

CHRISTOPHORVS VARSEVICIVS.

QVod de M. Terentio Varrone D. Augustinus ait, hoc ego iure de Christophoro Varseuicio dixerim, plura eum scripsisse, quam vt legere quidquam vacaret; & plura vicissim legisse, quam vt scribendi otiū suppeteret. Qua factum vt non domi tantū clarus & illustris esset, sed

sed singulis fere Principibus Europæ optime notus, quos, partim legationis munere functus (erat enim Secretarius Regius & Canonicus Cracouiensis) partim prudentiæ acquirendæ causa peregrinatus, consulto adiit, consumpsitque totum ætatis cursum in aulis Megistanum, vt mirum de illo videatur, quomodo tot negociis occupatus, potuerit tantam in dicendo peritiam, in scribendo laborem, in tractando argumento iudicium acquirere, cum pacationes litteræ, turbas hominum maxime fugiant, queis ille immistus, imo immersus, indefatigabili pæne memoria, & alter quasi Iulius Cæsar, septem linguas ita calluit, vt singulas natiuas diceres; ac inprimis Latinam qua *librum Pauli Parutæ Italicum cunctis ad legendum dedit. Similiter Coriolæ Hispani De Concilio & Senatu.* Proprio vero Marte confecit *Libros Rerum memorabilium, Libros de legato & legatione. De morte & immortalitate animæ. De optimo statu libertatis, itemque Mastycem libertatis, De sui ipsius cognitione. De factis & dictis Iesu. De Christi fide & Petri sede. Elogia illustrium Poloniæ scriptorum. Libellum Paradoxorum. De origine Polonorum. De victoria Regis Stephani. De obitu eiusdem, De morte Philippi II. Hispaniarum Regis. De morte Rudolphi I. Imp. Romani. De rebus gestis eiusdem. De obitu Annæ Austriacæ Poloniæ Sueciæque Reginæ. De auita religione ad Henricum Regem Poloniæ. De eadem ad Venetos. Turcicas Orationes quatuordecim ad imitationem Philippicarum Cic. Historiam Turcicam. Apologiam contra Nicolaum Regium Germanum. Paraphrasim in Psalmos, quos vocant Pœnitentiales. Paraphrasim in Iubilum D. Bernardi. Historiam de ligno S. Crucis in Caluo monte tractus Sendomiriensis. Encomium Beatissimæ V. M. Conciones de Iubilæo & Ecclesia. De laudibus Tarnouij Comitis, atque demum libros Paralellorum.* Quæ quidem vigiliæ expeditum animi vigorem, viuidi ingenii aciem, in consiliis de magnis & dubiis rebus capiendis & expediendis solertis mentis celeritatem, antiquitatis notitiam, atque eximiam viri eloquentiam posteris loquentur: nam corpus humo mandatum, mutum sine Elogio ac titulo iacet, qui tamen lucem tam multis viris, imo toti Sarmatiæ suo stilo attulit.

in Polonicum vero transtulit ex Hispanico Ludouici Granatensis, Ducem peccatorum.

IO. SCROBCOVICII.

Ex auro fieri solet ex lauroq; corona
Quarum hæc militibus Regibus illa datur
Harum vtramque tuo suspendam vertice, namque
Conuenit ista tibi, conuenit illa tibi.
Laurea te decoret, comitatum castra Mineruæ
Aurea conspicuum nobilitate virum.

IO. IAS-

IO. IASCROVICII.

Prodis te libris numerosis, prodis & arte
Quantus es ingenio; quantus & eloquio.

FABIANVS BIRCOVIVS. XCIII.

PAtria Leopolien. prosa & carmine bonus, sed modestia & pietate longe melior; quod mundi blanditiis contemptis, veram voluptatem, quæ est seruire Deo, secutus, post assumptos in Academia Crac. litterarios honores, lustratosque exterorum mores, FF. Prædicatorum religionem ingressus, & re ipsa verbi diuini prædicator effectus, aliquot annis populum in Æde SS. Trinit. Cracou. verbo veritatis pauit. Postea Varsouiam relegatus, in Ecclesiastem Serenis. Principi Vladislao Inuictiss. Regis Sigism. III. F. ob miram dicendi suauitatem, datus, eundemque in Moschouiam secutus, scripsit *Postillam in anni totius Dominicas & Festiuitates, binos sermones continentem, vernacule, Latine quoque Ecclesiasticarum Orationum volumen; tum alia minutiora, vt est Iosue, vt Sermo in exequiis Petri Scargæ Soc. Iesu Theol. habitus, vt Gratiarum actio post reditum è bello Turcico. Laudes D. Hyacincti laudes D. Cantij &c.* Frater vero suus Simon Bircouius Med. D. & Professor Acad. Zamoscensis, cum plurima poemata Lat. & Græca scripsit; tum Dionysium Halicarnasseum De collocatione verborum, in Latinum conuertit.

Baccalaureatus gradum 1587. Magisterij vero 1594.

NICOLAI ZORAVII.

Olim Lucam habuit magni gens inclyta Lechi
Sæcula delectat quem hæc meminisse quoque:
Pœnitet at si quem non audiuisse loquentem
En Fabianus adest non minor eloquio.

Aliud.

Si te Dulichiam Fabiane vocauero Lotum
Non vt spero equidem nomen id esse malum.
Gustantes semel vt Loti dulcore trahuntur
Sic qui te audit, iam pendet ab ore tuo.

Aliud

Extat adhuc aliud quo tu superare videris,
Lotum portantem poma saporifera.

Dulci gustantes omnes hæc namque sapore
Optatæ patriæ conficit immemores.
Te de diuinis dum audimus verba ferentem,
Omnes cœlestem currimus in patriam.

XCIV. NICOLAVS DOBROCIESCIVS.

PAterno in prædio, haud procul Cracouia Regni Poloniæ Metropoli, nobilibus parentibus natus: in illo spectatissimo totius Sarmatiæ theatro Acad. Crac. Ius vtrumque & litteras politiores ita edoctus, vt nemo eius in disceptando acumen, in abstrusis & ambiguo facilitatem, in euoluendis antiquorum decretis diligentiam, in resoluendis controuersiis solertiam, rebus in omnibus denique, summum iudicium, non sit admiratus. Eius rei argumento sunt disertæ illæ *Orationes ad Reges: Stephanum Bathoræum, Sigismundum III. Maximilianum Austrium, & Macieiouium Cardinalem scriptæ. Similiter Tractatus de Decimis scriptus* atque alia plurima studio pietatis facta. Præcipui etenim Sarmatiæ nostræ Antistites, cum ob multarum rerum vsum, tum ob eximium zelum, quo collapsos mores corrigere, atque Ecclesiæ pristinam disciplinam reuocare studebat, eum suis cōsiliis adhibere erant soliti. Quibus animi dotibus, cum passim in aulis Principum gratiosus, tum singulis fere & omnibus, in præclaro illo Canonicorum Crac. Collegio charus, vitam plenus dierum lætissime peregit. Conditusque est in Capella Cathedralis Ecclesiæ D. Stanislai, quam ipse sumptu ingenti, sculptis marmoribus exornauerat, Mausoleumque sibi in ea viuus ponendum curauerauat, vbi ei amici atque Collegæ, eiusmodi Cenotaphium, requiem æternam precati posuere.

Ex eius disciplina fuit Iacobus Scrobiszouius I. V. D. Canon. & Concionator Leopol. cuius Orationes plurimæ visuntur & Græ & Epistolæ Latinæque similiter.

D. O. M.
NICOLAO DOBROCIESKI DE DOBROCIESZ.
I.V.D. CRACOV. ET SANDOMIRIEN. CANONICO.
O MORS INIMICA
QVÆ PRISCAM VIRTVTEM, CLERI ET ACADEMIÆ
IMMATVRE SVSTVLISTI. (DECVS,
DEFLENT PII DISERTVM, ET GRAVEM VERBI DEI
DOLET DIOECESIS RENOVATA (PRÆCONEM,
MAGNI CARDs RADIVILLI EPISCOPI CRAC. CANCEL-
AT VOS AMICI ET EGENI (LARIVM.

DVL-

DVLCEM AMICVM ET PATRONVM DIV COM-
EHEV MAGNVS VIR OBIIT. (PLORATE.
Die 28. Ianuarii Anno Dom. 1608. Ætatis 49.
EXECVTORES TESTAMENTI
M. PP.

STANISLAI STOSLAVII

Doctrina & pietatis amor de te Dobrociesci
Dum tibi vita fuit conseruere manus.
Certauitq; tuum virtus post funus, honorem
Allatura tuis manibus vtra foret
Fit Diuas inter decretum litibus, & sic
Terra memor docti permanet, astra pij.

SEBASTIANVS ACERNVS. XCV.

ALter vt ita dicam, Naso Sarmaticus, ita enim aptus natus ad fundendum carmen erat, vt vix non totum versu proferret, quod vel in familiari sermone effari vellet, in quo ipso tantam nihilominus energiam ac phrasim habuit, vt multorum iudicio, non recentis æui, frigidique aeris nostri, sed veterum illorum, atque ipsius Ouidii genium habuisse videretur. Honorem ipse litterarium, vbi & litteræ Sarmaticæ ipsæ in Acad. Crac. promeruerat, atque temporis successu vxorem Lublini, licet parum felici coniugio, duxerat, Consulis & Prætoris titulo auctus. Scripsit carmine Polonico *Nautam Dantiscanum seu de nauigatione Polonorum Vandalo secundo illam vrbem versus. Itemque Marsupium Iudæ seu de vario fraudium & auaritiæ genere.* Versu autem Latino. Victoriam Deorum (opus decem annorum) Roxolaniam. Zusannam. Atque soluta scriptione *Honorem Paternum* Demetrio Solicouio Archiepiscopo Leopolien. nomine Conuentus Sieciechouiensis, inscriptum. Ipse vxoris prodigalitate sub senium ad summam inopiam redactus, in Xenodochio vitam lætus expirauit. Anno reparatæ salutis 1608. ætatis 57.

NICOLAI ZORAVII.

Nasoni patria est Sulmo, Sulmircia Acerno,
Ille Poeta fuit, Naso Poeta fuit.
Exul in Euxinis est Naso mortuus oris
Vix hunc non eadem Fata secuta virum.

Eiusdem.

Nomine qui te cunque prior signauit Acerni
Non satis apposite, nam bene laureus es.

XCVI. IOANNES IANVSOVIVS.

TYpographus Regius & Ecclesiasticus Crac. Lazari F. in album Equestris Ordinis à Sigis. III. Rege nostro Potentis. tempore suæ inaugurationis, ob egregias animi dotes & virtutes asscriptus. Stemma & insigne ferebat (klosnik appellatum) scutum triangulare coloris rubei, in cuius medio lilium erectum album, habẽs viridem culmum, infixam basi aureæ, cum galea equestri aperta, siue clatrata, coronaq; desuper aurea gemmis vndiq; coruscis, cumque laciniis seu velaminibus albi & rubei coloris vndique dependentibus, vt ab eodem illo ipso solerti manu depictum in medio priuilegio, vidimus. Is iuuenilem ætatem in studiis artium liberalium, adolescentiam vero in aula Maximiliani II. Imper. aliorumque externorum Principum consumpsit: vnde & elegantiam morum, & diuersarum linguarum notitiam, & rerum denique experientiam acquisiuerat. Reliquos autem suæ adolescentiæ annos, in aulis Augusti atque Stephani Poloniæ Regum transegerat. Cumque ad residentiam in patrimonio ab hoc vltimo supplicaret, inter alia, quibus à tanto tamque prudenti Rege in abitu remuneratus fuit, etiam ligni salutiferi frustulum, symbolum synceri in Deum cultus, atque in illum tesseram amoris accepit. Ductaque in matrimonium lectissima in vrbe Cracou. Virgine, tres ex ea filios, Christophorum, Stanislaum, atque Michaëlem, suscepit. Et tandem illa breui elata, sacros de manu Cardinalis Macieiouii honores, Archidiaconiamque Sandecensem, ac Solecensis Parochi titulum acceptum, annis circiter decem & quinque gessit ac rexit. Typographiamque hæreditariam, ita sua cura atque industria exornauerat, vt cum præstantissimis etiam exterorum officinis certare auderet, Polonas vero penitus superaret omnes. Idem libros Ecclesiæ & Patriæ vtiles, proprio sumptu, & vel solo publici boni amore, infinitos pæne recudit, necessarios, Marte proprio, nec inuita Minerua conscripsit. Quale est *Statutum Latinopolonicum*, in quo omnia Regni iura, omnes libertates, omnesque consuetudines ac leges, elegantissima methodo complexus est. Simili forma *Eiusdem supradicti statuti, atque sui ipsius defensionem. Iubilaum Cracouiæ celebratum. Orthographiam Polonicam: & idio-*

& idiomate Polonico. Syon infirmatam. Idæam Reipub. Censorem. Rosarium B. M. V. Artem moriendi. De ieiunio atque cibis vetitis. Officia confraternitatum, S. Annæ, Compaßionis Christi, & Misericordiæ. In chartophilatio vero suo reliquit imprimenda *Archidiaconiam Polonice factam, Thronum Regium, Constitutiones Prouinciales, in aliam quam antea methodum redactas & auctas. Solium Dauidis* (partem vltimam: nam tres partes antea sermone Latino euulgauerat) *Sion infirmatam Latine, nam antea vernacule scripserat. Præterea Concionum Fasciculum, Correcturam Iurium. Orechouij Turcicas & Fidelem subditum Polonice translatum. Comitia Varsouiensia anni* 1612. *Historiam sui temporis. Cæsarum Romanorum vitas Polonice scriptas, tum alia minutiora pleraque, in Æde D. Margaretæ in Noua Sandecz inter rapsodias suas relicta.* vbi & ipse conditus est Anno MDCXIII. ætatis vero suæ, 63.

IO. IASCROVICII.

Palma Ianuseuio victriæ tribuatur ab illis
Qui mandare solent scripta aliena typo.
Propria namq; typo committit scripta perenni
Hinc typicus vere iam τυπόγραφος erit.

IACOBVS IANIDLOVIVS. XCVII.

BOdzentini, oppido Episcopatus Crac. natus, in Philosophicis disciplinis Sebastiano Petricio præceptore vsus, peracri ingenio ad Iuris studia conuerso, arcana scientiæ tanta celeritate complexus est, vt doctoribus suis, in his Io. Foxio Archidiacono Crac. quem studiose diligenterque audiuit, admirationi esset, præsertim cum interioribus litteris tinctus esset non leuiter. Quibus quidem præsidiis ornatus, ad publicam Iurisprudentiæ professionem summa cum laude accessit, & Doctoris insignibus Romæ, quo se ad exploranda clarorum virorum ingenia contulerat, decoratus est. Et Cracouiam deinde reuersus, post solennes aliquot in publico concertationes, apud Macieouium Cardinalem, Petrum Tylicium, & Martinum Szyskouium, succedentes sibi Episcopos Cracouienses, ob ingenii doctrinæque præstantiam, non minus gratia, quam & præceptores sui, valuit. Rebusque tractandis admotus scripsit *Processum Iudiciarium* ad praxim fori spiritualis in Regno Poloniæ necessarium; tum &

Magisterij gradum anno 1594. *obtinuit.*

alium libellum *De cura pastorali* confectum, qui lucem nondum aspexit; mors enim interueniens limam omnem abrupit. Edito itaque posthumo Magni illius Socolouii, *De ratione studij*, facto, sub initium anni 1620. vita decessit; conditusque in summa Æde D. Stanislai in arce. Eius obitum non nemo è schola Grammatices huiusmodi versu exornauit.

Patria Bozantina mihi, decus Itala terra,
Cracia mors: rexi Iura, Lycæa, Sophos.
Octo lustra, nouem æstates dum viuere pergo,
Dissecuit vitam Clotho maligna meam.
Hoc situs in tumulo, patriæ defunctus, amorem,
Sceptra Academiæ, reddo, Deoque animam.

XCVIII. PETRVS SCARGA.

Sub Decano Artisticæ facultatis Felice Sieprcio.

ARtibus & moribus optimis in Acad. Cracou. institutus, Philosophicaque laurea anno ætatis suæ, 19. ornatus, mox se in aulam Io. Tarlonis Archiepiscopi Leopolien. contulit, & ab illo Præpositi Rohatinensis titulo auctus, pastor aliquot annos, compluribus innocentiæ pietatisque editis exemplis, illi Ecclesiæ præfuit; atque breui post Collegio Canonicorum Leopoliensium, simul cum munere Concionatoris Ordinarii adscriptus, perpetuum vitæ tenorem, ab omni vitiorum contagione vacuum atque integrum seruauit. Sed non hic sistendum ratus, totum se diuino cultui mancipans, in numerum Societatis Iesu Patrum recipi curauit, exactoque in studio Theologico in Italia biennio, feliciter in patriam cum aliis Societatis Patribus reuersus est. (*Romæ An. 1569.*) Et primum Cardinali Radiuillo, postea Regi Stephano, Ecclesiastæ functus officio, adhæsit, ac multos ex Liuonibus, Lithuanis atque Roxolanis à Schismate & Hæresi, velut postliminio ad Romanam Ecclesiam reuocauit: multa suæ societatis Collegia à pientissimo Rege, Regniq; Dynastis excitari procurauit: multos è Proceribus & Nobilitate Machiauellistica fraude imbutos, ad veram morum regulam, rectamque & Christianam Politiam, suis disertis Concionibus reduxit: multaque demum volumina, tam Romano sermone (vt sunt *De sacramento Eucharistiæ libri tres & de Caluinistarum imposturis articuli XII.*) quam etiam natiuo, in vsum publicum & Ecclesiæ propugnationem erudite admodum conscripsit. Hoc est *Baronij Annales summatim in vnum*

vnum volumen collegit. Vitas Sanctorum, per annum, adhibita passim SS. Patrum doctrina. Sermones de tempore, De sanctis, De Ecclesiæ Catholicæ ritibus, ceremoniisque solemnioribus. & Sacramentis. Item libros Bibliorum Notis ad margines appositis. Contra Schisma Græcorum & Roxolanorum. De quatuor Nouissimis, De militari deuotione, Septem Columnas. De monte Pietatis, De confraternitate Misericordiæ. De vnitate Ecclesiæ. Apologiam contra Theophilum Orthologum. Sermones Comitiales. In victorias Ducum exercitus Regni Poloniæ, inque obitus variorum Dynastarum. Quos omnes tractatus, cum patria lingua scripsisset, quæsitus à quopiam, cur non Romana quoque hæc talia ciuitate donasset, cum satis superque facundus esset (eam enim sibi eloquentiam quotannis Ciceronem, Ecclesiæque Latinos Patres assidue legendo comparauerat, vt sæculi sui Sarmaticus Chrysologus audiret) respondit, vt linguam Polonicam eo magis locupletaret, cum iam Latina sit per se satis abundans, & ab aliis peritioribus, post neglectum, instaurata. Et quamuis passim Orichouius, Cicero Polonicus audiat, & Demosthenes Latinus, plus tamen ille mihi stilo Latino, quam natiuo valuisse semper visus est; in hoc autem Petrum Scargam in tantum excelluisse, vt merito eum cum Fabiano Bircouio, Ordinis Prædicatorum Oratore Polonico præstantissimo, Io. Chrysologum appellem. Reuera enim talem sese tota vita præbuit, maxime, cum apud Serenis. Regem Sigism. III. annis plus quam viginti Concionatoris officio fungeretur, & discordantes inter sese Principes conciliaret: auaros & tenaces ad largiendum in opibus, & excitandum Confraternitates S. Lazari, ac Misericordiæ, in quibusuis Poloniæ præcipuis ciuitatibus, incitaret: diuinitus reuelationibus ipse multoties consolatus, quo impositos sibi à superioribus labores fortius sustinere posset, pieque & irrepræhensibiliter viuendo, non sine magna sanctitatis opinionne obierit: senex quidem, & ætate adfecta, qui tamen propter excellentem doctrinam atque virtutem, videbatur omnino mori non debuisse. Anno ætatis suæ 76. à Christo vero incarnato 1612. Conditusque Cracouiæ in noua Beatorum Apostolorum Petri & Pauli Basilica: laudante pro funere Reuerendo P. Fabiano Bircouio.

IO. SCROBCOVICII.

Non ego credo Petra cretum te simplice Petre,
Instaurante hominum Deucalione genus.

Sed

Sed ſua præſtantes certatim quique lapilli,
Immiſere tuis lumina pectoribus.
Cor conſtans Adamas, niueamq́ mentemq́ Pyropus
Calcophonos blandum contulit eloquium.
Hinc noſtro tantum præ aliis celebraberis orbe
Quanto præſtat atro gemma magis ſilice.

MICHAELIS GRODZICKI.

Excipit aure libens Scargam Reſpublica quando
Officium peragit nominis ille ſui.
Chriſtus adeſt iudex, accuſat Scarga, tribunal
Ædes ſacra, gemit terra Polona reus.
Poſt accuſatam vultum induit ipſe Patroni,
Decretumq́ ferant crimina mite rogat.)
Sarmata quid metuis tanto ſub iudice cauſæ
Scarga accuſator, Scarga patronus adeſt.

Aliud.

Fulminat in Lechicis Petrus pater optimus oris
Vt ſolet exceptum reddere petra ſonum.
Diuinos dat Scarga ſonos, mandata Tonantis
Sacra Petro vox eſt, ſacraq́ petra Petrus

STANISLAI STOSLAVII.

Ignea doctiloqui cui vox incognita Scargæ eſt,
Quæ poſt fata manent perlege ſcripta ſcies.
Illius è libris ſurgunt incendia lectis
Vt micat occulto mota fauilla foco.

XCIX. SIMON SIMONIDES.

MAgni Io. Samoſcii Secretarius. Leopoli in Ruſſia natus, puer domi, adoleſcens in Acad. Crac. melioribus artibus imbutus, primaque Philoſophica laurea, vna cum Nicolao Dobrocieſcio, ſub Decano Anzelmo Bodzentinio, ornatus, breui in Italiam, quæ feliciſſima omnia ingenia includit, profectus, bibit è ſacris illis pectoribus Clauii, Vitelleſcii, Moreti, Molinæ aliorumque hianti ore abditæ doctrinæ fontes adeo, vt in patriam reuerſus, paucos ſibi æquales haberet, neminem autem, qui maiores illo latentium litterarum gazas in pectore

pectore gestaret. Quas vbi primo obtutu Magnus ille Heros in eo reconditas pernouit, statim virum sic adamauit, vt nusquam eum postea à se dimiserit; sed ornatum beneficiis etiam in aula Principis ita promoueret, vt & baltheo equestri, cum aliis virtute illustribus viris, ob egregias animi dotes, ornandum curarit, atque paulo post lauru Poetica à Clemente VIII. Pont. Max. quod solus fere, Magni Lipsii iudicio, sua ætate poetastros, vsque ad inuidiam veteris sæculi, eruditione superarit; idque non in phrasi tantum, aut numeris poeticis, in quibus eum Catullo similem facit, verumetiam in omnis generis scientiarum cognitione. Cuius rei fidem faciunt scripta, varia de re, varioque carminum genere à se conscripta. Ac primum *Nenia in obitum Iacobi Gorscij & Stanislai Socolouij Carmen in imagines Samosciana digeta, Herculem Prodiceum. Octonarios in D. Stanislai laudes. Flagellum Liuoris. Castum Iosephum, Ioelem, Pantezileam. Odas in victoriam, Nuptias, atque Obitum Samoscij. Inque victoriam Thomæ Samoscij Ioannis F. Polonico vero carmine Eclogas XIV. Scripsit & Epigrammata varia, tam Latina quam Polonica, tum Epistolas quoque familiares*, Sed quæ omnia nondum sunt vno volumine compræhensa.

IO. SCROBCOVICII.

Grande virûm pectus, quicquid molitur acuti
Latius aut quicquid Musa leporis habet.
Id fœcunda ferunt monumenta Simonidis omne
Fontes & cytharas vir tenet iste Deûm.

ABRAHAMVS BZOVIVS. C.

SAcrum hoc, sapientiæ Mystarum, agmen claudat Abrahamus Bzouius, Dominicanæ familiæ Doctor Theologus; si non maiore, at pari certe doctrinæ gloria exæquans, cuius scripta, tam sublimi scriptionis genere scripta, per vniuersum fere Christianum orbem sparsa, quantæ sit vir eruditionis & ingenii manifeste declarant. Vt enim hic omittam *Precationes deuotas, pie ab eo collectas, & in pulcherrimum ordinem digestas. Panegyricos similiter, cum Diuæ Czestochouiensis miraculorum elucidatione de B. V. conscriptos: itemque alios Florida Mariana appellatos. Similiter Monile Gemmeum Flores aureos. Thesaurum laudum sanctis Deiparæ, aliosue de sanctis & de tempore sermones à se concinnatos Sacrumque Pancarpium intitulatos (Scripsit & Quadragesimales Conciones, Rosarium Polonice, & super Salue Regina Orationes XL.) Solus fere Pontifex Romanus, quem sane non absque in-*

genti labore & industria conscripsit, & Hypomnematum lib. 16. Satis superque testantur, quantum ingenio, quantumque eloquio & suada vir hic inter cæteros polleat. Annalesque Baronii Card. magna eruditione, maiore fide, maximoque omnium commodo, licet non in toto adhuc continuati (dicant quicquid volunt Cauuletius & Heruartus, negare tamen non poterunt, & hunc virum habere genium æternitatis) palam ostendunt, quid in eo sera posteritas mirari & approbare debeat. Ego parco in laudes ipsius, quia vt dicitur, vino vendibili suspensa hædera non est opus, solum modo carmen coronidis loco addo.

Hoc ē compendiū de Abrahamo Bzouio, de quo in secunda editione plura leguntur. inter cetera, quod de Patre Thoma de Ostoia in oppido Prosouicensi, item de Magdalena Vesilia natus &c. Christian de alijs scriptoribus plura addidit.

Nicolai Zoravii.

Cypridis imperfecte membra reliquit Apelles
Hæc sed nullus qui continuaret erat.
Imperfecta Baronius & sua scripta reliquit,
Hæc qui continuat Bzouius auctor adest.
Ergo pictorum princeps perit artis Apelles,
Illius cum non viuere posset opus.
Viuunt ast per te dignissima scripta BaronI,
Ordinis ô Bzouski gloria magna tui.

Regi sæculorum immortali.

Soli Deo inuisibili.

Honor et Gloria.

CATA-

CATALOGVS
Illustrium Poloniæ Scriptorum.

A

1 *Abrahamus Bzouius Historiographus.*
2 *Adamus Bursius Orator.*
3 *Adamus Suiniarski Mathematicus.*
4 *Adamus Romerius Rhetor.*
5 *Albertus Oczko Medicus.*
6 *Albertus Strumienski Grammaticus.*
7 *Albertus Nouicampianus Theologus.*
8 *Albertus Nouicampianus Medicus.*
9 *Albertus de Brudzeuo Mathematicus.*
10 *Albertus Scebresinensis Poeta.*
11 *Alexander Guagninus Historicus.*
12 *Andreas Cricius Poeta.*
13 *Andreas Lipski Iurisconsultus.*
14 *Andreas Bochnensis Theologus.*
15 *Andreas Patricius Orator.*
16 *Andreas Gostinius Orator.*
17 *Andreas Schoneus Orator.*
18 *Andreas Vargocius Historicus.*
19 *Andreas Tricesius Poeta.*
20 *Andreas Cochanouius Poeta.*
21 *Andreas Modreuius Politicus.*
22 *Antonius Anapachanie Theologus.*

B

23 *Bartholomæus Paprocius Historicus.*
24 *Basilius Golinius Orator.*
25 *Bartholomæus Præmisliensis Theologus.*
26 *Benedictus à Cosmin Theologus.*
27 *Benedictus Herbestus Orator.*
28 *Bernardus Vapouius Historicus.*
29 *Bernardus Paxillus Theologus.*

C

30 *Cyprianus Louicensis Medicus.*
31 *Clemens Ioannicius Poeta.*

D

32 *Dauid Hilchenius Politicus.*
33 *Demetrius Solicouius Poeta.*

F

34 *Fabianus Bircouius Orator.*
35 *Felix Herbortus Orator.*
36 *Franciscus Scorina Theologus.*
37 *Fridericus Bartscius Theologus.*

G

38 *Gasparus Cichocius Theologus.*
39 *Gabriel Ioannicius Medicus.*
40 *Gelasinus Leopoliensis Philosophus.*
41 *Georgius Tyskieuicius Theologus.*
42 *Gregorius Czaradzki Iurisconsultus.*
43 *Gregorius Samboritanus Poeta.*
44 *Gregorius Samotulius Iurisconsultus.*

H

45 *Hieronymus Pouodouius Theologus.*
64 *Christophorus Conczki Poeta.*
47 *Christophorus Varseuicius Orator.*

I

48 *Iacobus Gostinius Theologus.*
49 *Iacobus Vchanicius Theologus.*
50 *Iacobus Scrobisouius Orator.*
51 *Iacobus Polonus Theologus.*
52 *Iacobus Cobilinius Mathematicus.*
53 *Iacobus Prilusius Iurisconsultus.*
54 *Iacobus Slupecius Poeta.*
55 *Iacobus Vuiecius Theologus.*
56 *Iacobus Vagrouicius Theologus.*

57 *Iacobus Ianidlouius Iurisconsultus.* XCVII.
58 *Iacobus Go scius Orator.* XVII.
59 *Ioannes Petricius Orator.*
60 *Ioachimus Bielscius Historicus.* LXXX.
61 *Ioannes Cantius Theologus.* XVI.
62 *Ioannes Tarnouius Historicus.*
63 *Ioannes Saracenus Theologus.*
64 *Ioannes Tucholiensis Iurisconsultus.*
65 *Ioannes Vuiecius Medicus.*
66 *Ioannes Vielicius Theologus.* L.
67 *Ioannes Rybcouicius Orator.*
68 *Ioannes Leopoliensis Theologus.* XXV.
69 *Ioannes Glogouiensis Philosophus.* XXXIX.
70 *Ioannes Arundinensis Theologus.*
71 *Ioannes Stobnicensis Philosophus.* XXXII.
72 *Ioannes Stobnicensis Medicus.*
73 *Ioannes Lascius Iurisconsultus.* II.
74 *Ioannes Lasicius Historicus.*
75 *Ioannes Vrsinus Medicus.* LXXII.
76 *Ioannes Crasinius Historicus.*
77 *Ioannes Samoscius Polihistor.* XIX.
78 *Ioannes Clobucius Orator.* LXXVII.
79 *Ioannes Herbortus Iurisconsultus.* XXI.
80 *Ioannes Dlugossus Historicus.* XIV.
81 *Ioannes Cochanouius Poeta.* XXIII.
82 *Ioannes Cadlubcus Historicus.*
83 *Ioannes Latos Mathematicus.* LXIV.
84 *Ioannes Broscius Mathematicus.*
85 *Ioannes Maczinius Grammaticus.* LXVI.
86 *Ioannes Honterus Grammaticus.* XXXVII.
87 *Ioannes Ianusouius Iurisconsultus.* XCVI
88 *Ioannes Dantiscus Poeta.*
89 *Ioannes Lubranscius Iurisconsultus.*
90 *Iosephus Sthrutius Medicus.* LXXVIII.

L

91 *Laurentius Siradiensis Rhetor.*
92 *Laurentius Goslicius Politicus.* VIII.
93 *Laurentius Ceruinus Rhetor.*
94 *Laurentius Smiescouicius Poeta.*
95 *Leonardus Gorecius Historicus.*
96 *Lucas Gornicius Rhetor.* XX.

M

97 *Martinus Neruicius Theologus.* LIV.
98 *Martinus de Ilkusz Mathematicus.* XX
99 *Martinus Bielscius Historicus.*
100 *Martinus Smiglecius Theologus.* LXIX.
101 *Martinus Viasdouius Theologus.* XCIV.
102 *Martinus Polonus Summista.* XIII.
103 *Martinus Cromerus Historicus.* IX.
104 *Martinus Laterna Theologus.*
105 *Martinus Bronieuius Cosmographus.* XCV.
106 *Martinus Leopolita Musicus.* LVI.
107 *Martinus Pilsnensis Theologus.* LVII
108 *Martinus Bialobrescus Theologus.* X.
109 *Matthaeus Samotulius Mathematicus.*
110 *Matthaeus Piscoreuius Orator.* XXIV.
111 *Matthaeus à Costen Theologus.*
112 *Matthias Smogulecius Iurisconsultus.*
113 *Matthias de Michovv Historicus.* XCII.
114 *Matthias Strycouius Poeta.* XXX.
115 *Matthias Sisinius Poeta.*
116 *Melchior Pudlouius Politicus.*
117 *Michael Vratislauiensis Philosophus.* XXXII

N

118 *Nicolaus Bodzentinius Poeta.*
119 *Nicolaus de Blonie Theologus.* XCI.
120 *Nicolaus Cochanouius Poeta.*
121 *Nicolaus Copernicus Mathematicus* LXVII
122 *Nicolaus Polonus Summista.*
123 *Nicolaus Moscicensis Summista.* LXXXI.
124 *Nicolaus Iaskierus Iurisconsultus.*
125 *Nicolaus Dobrociescius Orator.* XCIV.
126 *Nicolaus Vilkouicius Theologus.*

P

127 *Paulus Scerbicius Iurisconsultus.*
128 *Paulus Stempouius Politicus.* XCVII.

FINIS.

RZ